

FAŞİST SALDIRILARA VE İŞGALE KARŞI MÜCADELEYE!

Gelişmeleri ve olayları bir bütünlük ve devletin genel yönelimiyle değil, seçimle sınırlı veya egemen sınıf kliklerinin uzlaşmazlıkları içinde değerlendirmek bizi gerçeklerden uzaklaştırır. Elbette kliklerin pay kavgası da bu süreçlerde rol oynar; ama bunun genel bir belirleyen olduğu doğru değildir. Bu, halkı sisteme bağlamanın, devrimci eyleme düşmanlaştırmanın, halkı korku ve panik ikliminde pasifize etmenin, yalancı ve hayalci kurtuluş reçeteleri ile kandırmanın bir yöntemidir.

KOLEKTİF DOĞRULTU

Sadece Doğru Çizgide Israr Edenlerin Birliğine Güvenin-İ

SAYFA 12-13

özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

23 KASIM-7 ARALIK 2022 ■ SAYI: 125 ■ FİYAT: 5 TL ■ ISSN: 2630-5526

gazetesi

Saldırılarına Cevabımız: **SAVAŞTA ISRAR**

POLEMİK

6

MEŞA AZADİ

11

GÜNCEL

18

SAVRULUŞLARINIZ MÜCADELENİN NORMALİ OLMAYACAK

Devrim için savaşmaktan anladığımız, devrim için yaşanan bir örgüte şu veya bu şekilde örgütlü hizmet etmektir. İbrahim Yoldaş'ın 11 ilkesinden illegal faaliyetin esas, legal faaliyetin tali; silahlı mücadelenin esas, barışçıl, demokratik mücadelenin tali ve parti faaliyetinin esas, diğer faaliyet türlerinin tali olduğu şeklindeki üç ilkesi, devrimciliğin temelidir.

ŞOVEN SALDIRILARA KARŞI MÜCADELEYİ BÜYÜTELİM

Kendi çıkarları uğruna işgallere girişip, Kürt ulusu üzerinde milli bir zulüm uygularken aynı zamanda emekçileri açlığın, yoksulluğun girdabına atmaktan, hak arama mücadelelerini bastırmaktan, kazanılmış hakları gasp etmekten geri durmamaktadır. Türk hâkim sınıflarının şovenizme dayalı bu saldırganlığını tersine çevirecek yegâne yol mücadelenin bu bütünlükle ele alınmasıdır.

İMHA EDİLMEMEYE ÇALIŞILAN ALEVİLİK

Faşist Türk devletinin imha, inkâr ve zorla asimilasyon politikası sistematik olarak sürerken içinden geçilen koşullara uygun olarak her dönem bu politikalarından birinin ön plana çıkarıldığı bir yol izlenmiştir. TC tarihi boyunca Alevilerin yasal olarak tanınması tartışması da bu kapsamda hep yapılmıştır.

PARTIZAN: Ne Teknik ve Askeri Üstünlük Ne De Faşizm ve Demagoji Kurtaracak Faşist TC Devleti Kaybedecek!

HABER MERKEZİ- Partizan TC'nin Rojava'da gerçekleştirdiği hava saldırısına karşı açıklama yayımladı.

"Ne Teknik ve Asgari Üstünlük Ne De Faşizm ve Demagoji Kurtaracak, Faşist TC Devleti Kaybedecek!" başlıklı yazının tamamı şu şekilde:

"Faşist TC devletinin bombardıman uçakları, dün gecedan beri Irak ve Suriye Kürdistanı'nı bombalıyor. TC devleti mayıs ayından bu yana böyle bir saldırının sinyallerini veriyordu; İstiklal Caddesi'nde gerçekleşen ve sivil halktan 6 kişinin ölümüne neden olan bombalama ise faşist TC'nin saldırı hazırlıklarının tamamlandığının işaretiydi.

"TC devletinin gerçekleştirdiği ve ne-

reye evrileceği şimdilik belirsiz olan bu saldırısı 2015 yılından itibaren uygulamaya konulan "diz çöktürme-teslim alma" saldırısının bir parçası ve devamıdır. "Diz çöktürme-teslim alma" saldırısı, içerisinde Gezi İsyanı ve Kobanê Serhildanı gibi görkemli kitlesel şahlanışların olduğu; PYD/YPG öncülüğünde cihadist IŞİD'in yenilgiye uğratıldığı ve S. Kürdistanı'nda demokratik bir inşa sürecinin örüldüğü, kısacası Türkiye'de devrimci durumun yükseldiği ve PKK önderliğinde Kürt Ulusal Mücadelesinin içine Rojava'yı da alarak, yeni bir sıçrayış gösterdiği bir sürece karşılık olarak, emperyalistler ve uşakları olan faşist Türk hâkim sınıflarının geliştirdiği stratejik saldırının adıdır. Türkiye ve bölgenin ezilen halkı bu süre içerisinde

de faşist diktatörlüğün en saldırgan, en demagojik haline maruz kalmış; komünistler, devrimci güçler ve PKK önderliğindeki Kürt ulusal güçleri kırılarda ve şehirlerde önemli kayıplar vermiş, seçkin kadro ve savaşçıları yitirmişlerdir. Faşizm en ağır ve yıldırıcı saldırılarla karakterize olan bu süreci seçim sonuçlarını etkilemek veya AKP-MHP blokunun iktidarını garantilemek için değil, komünistleri, devrimci ve Kürt yurtsever güçleri teslim almak, Kürt-Türk ulusu ve azınlık milliyetlerden halkımıza boyun eğdirmek için işletmekte, geliştirmektedir.

"Bu bombardıman Menbiç'e, Kobanê'ye kısaca S. Kürdistanı'na yönelik bir kara harekâtına dönüşebilir. TC'nin sınır boyunca 30 km derinlikte bir bölgeyi elde tutmak gibi bir hede-

finin olduğu ve bunu belli ölçülerde gerçekleştirdiği, ayrıca Efrin, Cerablus vb. yerlere yenilerini ekleyerek işgali genişletmek istediği biliniyor. Sürecin nasıl ve hangi yönde işleyeceğini şimdiye kadar olduğu gibi, komprador patron-ağa devleti ve efendilerinin masa başı hesapları, strateji planları değil, başta Kürt ulusu olmak üzere bütün ulus ve milliyetlerden emekçi halk ve onun silahlı-silahsız direniş güçleri belirleyecektir.

"Partizan bu dönemin özelliklerinin ve özgünlüğünün bilincindedir. Kürt Ulusal Mücadelesi ve bu mücadelenin yarattığı fiziki ve düşünsel mevziler Demokratik Halk Devrimimizin önemli değerleridir. Bu değerleri olanca gücümüzle sahiplenmeye ve büyötmeye devam edeceğiz."

TC'nin hava saldırılarında katlettiği 11 kişi defnedildi

HABER MERKEZİ- TC'nin Dêrik'te katlettiği 11 kişi, binlerce kişinin katılımı ile defnedildi.

TC'nin 20 Kasım'da Dêrik'e dönük gerçekleştirdiği hava saldırısında katledilenler için tören gerçekleştirildi. Cizre bölgesinden binlerce kişi katledilen 11 kişiyi Şehit Xebat Dêrik Şehitliği'nde son yolculuğuna uğurladı.

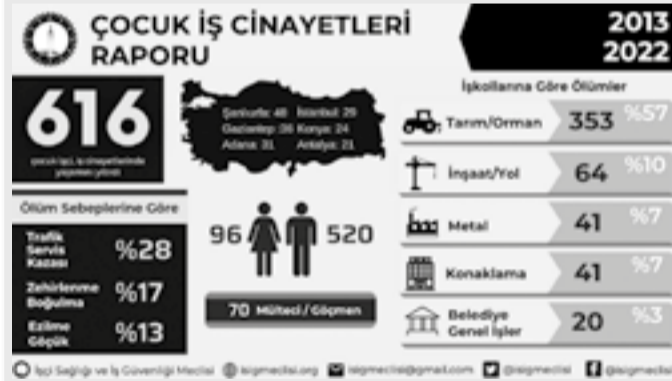
11 kişinin cenazelerini Dêrik Hastanesi'nden alan halk, büyük bir konvoyla Şehit Xebat Dêrik Şehitliği'ne yöneldi. Yaşamını yitiren İsam Ebdullah, Hisên Elî, Çiçek Harûnî, Hîlal Qasim, Hediye Ebdullah, Ubêd Xalid, Mehmûd Elî, Fayîz Ebdullah, Nûrî Çiftçî, Hisên Xilto ve Mazin Osê'nin cenazelerini omuzlayan halk, Dêrik direnişini selamlayan sloganlar attı.

Kongra Star Koordinasyon Üyesi Cihan Hisen de Cizre halkına seslenerek, "Buradaki varlığınız Erdoğan'ın Kürtlerin varlığını inkâr ettiği iddialarını çürütüyor. Buradaki varlığınız Kürtlerin var olduğunu ve Kürtlerin iradesinin olduğunu kanıtlıyor." dedi.

Cizre Bölgesi Demokratik Özerk Yönetim Yürütme Meclisi Eşbaşkanı Tallet Yûnis de TC ordusunun kimyasal saldırılarına dikkat çekerek, "Uluslararası güçler halkımıza karşı işlenen suçların şahidi ve sorumlusudur. Halkımızın kanının dökülmesine ortak oluyorlar" diye konuştu.

11 kişinin cenazeleri sloganlar eşliğinde toprağa verildi.

Son 10 yılda 616 çocuk işçi hayatını kaybetti

HABER MERKEZİ- İSG Meclisi 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü vesilesiyle çocuk işçiliğe dair bir rapor yayımladı. Devletin yayımladığı verilerin güncel olmadığı ve gerçekleri yansıtmadığına değinilen raporda İSG verileriyle resmi veriler karşılaştırıldı.

İSG Meclisi iş cinayetleri raporlarına göre; 2013 yılından bugüne geçen on yılda "en az" 616 çocuk çalışırken hayatını kaybetti. Bu çocukların 96'sı kadın 520'si erkek. 4'ü 4 yaşında, 5'i 5 yaşında, 4'ü 6 yaşında, 5'i 7 yaşında, 12'si 8 yaşında, 12'si 9 yaşında, 24'ü 10 yaşında, 13'ü 11 yaşında, 32'si 12 yaşında, 39'u 13 yaşında, 61'i 14 yaşında, 87'si 15 yaşında, 123'ü 16 yaşında ve 195'i 17 yaşında. Bu dönemde toplam 18 bin 683 "iş cinayeti" sonucu ölüm

meydana gelmiştir.

1 haftada 4 çocuk işçi yaşamını yitirdi

Çocuk işçiliği devlet eliyle çeşitli protokollerle meşrulaştırılmaya çalışılırken ülke genelinde 1 haftada 4 çocuk işçi cinayeti yaşandı.

Maraş'ın Elbistan ilçesinde bulunan bir çelik kapı firmasında stajyer işçilik yapan 16 yaşındaki Ali Sait Karpınar, işyerine ait kamyonetin kasasından düşerek yaşamını yitirdi.

14 yaşındaki Dicle Nur Selçuk, narenciye fabrikasında mevsimlik işçi olarak çalıştırılıyordu. Kıyafetini makineye kaptırarak yaşamını yitirdi.

14 yaşındaki Fidan Tunç, Urfa'dan gelmişti, Hatay'da narenciye tarlasında çalışıyordu. 5 gündür kayıp olan Tunç tarım işçiliği yapıyordu ve ölü bulundu.

9 yaşındaki Hasan Eymen ise ailesi ile Konya'ya pancar sökmeye gitmişti. Römorka sıkışarak hayatını kaybetti.

POLİTİK GÜNDEM

FAŞİST SALDIRILARA VE İŞGALE KARŞI MÜCADELEYE!

Faşist diktatörlük 2015'te başlatıldığı topyekün saldırı dalgasına bir solukluk mola vermeksizin devam ediyor. ABD emperyalizmi ve NATO ile sıkı pazarlıklara, Rusya'nın yoğun bir ekonomik-siyasi kuşatma altında olmasının yarattığı yeni imkânlarla da dayanarak Irak Kürdistanı ve Suriye Kürdistanı'na 20 Kasım'da yoğun bir hava saldırısı başlatmıştır. Bunun için ABD'den hava sahasını kullanma izni aldığını anlıyoruz. Endonezya'nın başkenti Bali'de gerçekleşen zirvede İsrail ve Mısır ile ilişkileri düzeltecek adımlar atması, ABD ile uyuma verdiği önemi ve dikkati de görünür kılmaya bu yöndeki hareketinin ön hazırlığı olarak yorumlanabilir. Hava saldırılarının sadece İstiklal'deki patlamaya "yüreklerle su serpen" bir cevap niteliğinde olacağını düşünmek saflik olacaktır. Sözü geçen patlama hakkındaki gerçekler de olayın bu yönde gelişmediğini somutlaştırmaktadır.

Bu saldırının kapsamının ve boyutunun ne olacağını kesin olarak bilemeyiz. Buna rağmen tahminlerde bulunabiliriz. Saldırıların kapsam ve boyutunu belirleyecek olan birinci öge Kürt Ulusal Mücadelesinin direniş ve tutumu iken diğeri ise emperyalistlerle yürüttüğü pazarlıklar, onlardan koparacağı tavizler olacaktır.

Halk kitlelerine ve direniş halindeki devrimci, demokratik güçlere karşı topyekün saldırısını faşizm siyasal-ideolojik ve askeri çerçevede yürütmektedir. Kürt ulusal kazanımlarına, onun örgütlü siyasal ve askeri güçlerine yönelik imhayı da içeren; ama esasta boyun eğdirme ve onu kendi gerici siyasal çizgisine mahkûm etmeyi hedefleyen bir yaklaşım içindedir. Bu siyasal eksen üzerinde Irak Kürdistanı ve Suriye Kürdistanı'nda işgali yaymayı da içeren saldırılar sürdürmektedir.

Ulusal Kürt güçlerine yönelik saldırının yanında diğer toplumsal güçler de devletin tüm zor aygıtlarıyla sindirilmeye çalışılmaktadır.

Türk egemen sınıfları Kafkasya'dan Ortadoğu'ya, Akdeniz'den Kuzey Afrika'ya kadar geniş bir cephede tüm gücünü seferber eden bir saldırganlık içindedir. Bunun için "güçlü devlet, güçlü lider" retoriği ile yalınkat bir şovenist politika izlemektedir. Şovenizme dayalı siyasal ve ideolojik saldırganlık tüm siyasal, kültürel, sanat-

sal, sportif alanları kuşatmaktadır. Bu faşist saldırganlığı "darbe karşıtlığı", parlamento, seçim vs. gibi sahte aparatlarla perdelemeye çalışan, güçlü bir ideolojik hegemonya alanı da yaratmaktadır. Bu, çok yönlü kuşatmanın ve yoğun saldırının altında öfkeyle bilenen kitlelerin yönetilmesinde ciddi kolaylaştırıcı bir politik iklimin oluşmasını da sağlamaktadır.

Her şoven histeri Cumhuriyet ve Millet ittifaklarının organize yarışının bir unsuru olmuş, bu iki gerici faşist blok arasında sıkışan geniş kitleler, tüm ekonomik, siyasal, demokratik sorunların yarattığı öfke ve tepkiye rağmen adeta felç haldedir.

Seçim yarışına kilitlenen halk yığınları "100 yılın seçimleri" ile her şeyin değişeceği gibi boş ve geleceksiz bir beklentiye hapsedilerek "gerçeğin çölünde" sürüklenmektedir. Bu gerçeklik içinde halk güçlerinin bir bölümü de reformist hayalleri tüm enerjisi ile pazarlayanların objektif etkisi altında kalmaktadır. Halkın kurtuluş isteği bir taraftan da bu cendereye sokulmaktadır. Egemen sınıfların güç dengelerindeki her olası değişimi ve bunun için gelişen her taktiği çölde vaha görmüş biçarenin umudu gibi, "demokratik alanı" genişletme gerekçesiyle kabul eden, bu kirli oyunda yer edinmeye çalışan reformist tutumlar meşrulaştırılmaktadır. Anayasa değişikliği gerekçesiyle yapılan ziyaretle, Edirne-Amed hattında yapılan jestle beklentilerin kabarması, kafa bulandıran "anlamlı" tartışmaların oluşturulması hiç zor olmamaktadır. Fırsattan yararlanma çağrılarının buna teşvik amacı taşıdığını da ekleyelim. Karşılıksız kalacak görünse de bu hamlelerin genel atmosferin karakterini anlamak bakımından veri olduğunu söylemeliyiz.

Türk egemen sınıfları her adımı bir saldırı, kuşatma, yok etme, hareketsiz kılma, boş beklentiler oluşturmaya odaklanmış durumdadır. Bu hamlelerin her biri topyekün süren saldırının bir parçası olarak devreye girmektedir. S. Kürdistanı ve I. Kürdistanı'na başlatılan 20 Kasım saldırısından hemen önce 14 Kasım'da yani Tayyip Erdoğan G-20 zirvesine giderken, İstanbul Taksim'de sivilleri hedef alan bomba patlatıldı. 6 kişinin öldüğü, onlarca kişinin yaralandığı bu eylem bir şovenist kampanyaya hızla YPG-PYD'ye ve dolayısıyla

PKK'ye mal edildi. Biçimi, amacı, zamanlaması vs. göz önüne alındığında eylemin bir provokasyon, komploteorisine tenezzül edilmeyecek kadar yönlendirmeli olduğu açıktır ki eylem sonrası oluşan devlet yönelimi ve 20 Kasım saldırganlığı sorunun bir yanını açıklığa kavuştururken, diğer yanı ise AKP-MHP bloku içinde süren mücadelenin uzantısı olarak kendini göstermiştir.

Seçimlere giderken güç dengelerinin aleyhine değişmemesi için AKP-MHP'nin tüm olanakları sonuna kadar zorlayacağı açıktır. Ancak bu blok eliyle sürdürülen topyekün saldırganlığı, bir seçim yatırımı ve taktiği olarak görmek gelişmelerden uzak bir yaklaşım olacaktır. Gelişmeler topyekün saldırının "meyvelerinin" seçimler için kullanılması olarak okunmalıdır.

Faşist diktatörlüğün bölgede kaybettiği konumu elde etmek için attığı adımları Kürt Ulusal Mücadelesine diz çöktürülmesine yönelik bir yoğunlaşma olarak okunmalıdır. Nitekim İran Kürdistanı merkezli büyüyen ve yetkinleşen isyan, TC'nin saldırganlığıyla eş zamanlı İran'ın da Erbil ve Süleymaniye'ye yönelik gerçekleştirdiği hava operasyonları bölgede örtülü ve açık bir mücadelenin, arayışın ve biçim verme çabasının göstergesidir. İran ve TC tüm bölgede daha güçlü aktör olmak için zıt kutuplarda adımlar atmaktadırlar. Dolayısıyla gerçekleşen saldırı bir seçim yatırımına indirgenemeyecek kadar bütünlüğe sahiptir.

Her gelişmeyi ve durumu seçim bağlamına oturtmaya odaklı bir düşünce söz konusudur. Devrimci eylemleri de devletin parmağı olan provokasyonları da TC'nin dış politikadaki hamlelerini de Kürt Ulusal Mücadelesine yönelen genel saldırganlığı da seçim ekseninde değerlendiren, kitlelere bu ambalajı sunan bir yaklaşım sürece hükmetmektedir. Bu düşünce, gelişmeleri doğru okumaktan doğru tutum almaya kadar bir dizi alanda kitleleri manipüle eden sorunlara neden olmaktadır. Sunulan bu tablo, halkın bilincini bulandıran, sorunları yanlış kavramasına yol açan bir tablodur. Patlayan her silah, bomba ya da hak arama eylemi hızla ve etkili bir çalışmayla seçim sandıkları, seçim takvimi gösterilerek olumsuzlanmakta, AKP-MHP'nin gücünü korumasına hizmet eden bir bağlama oturtula-

rak değerlendirilmektedir. Özellikle 7 Haziran-1 Kasım süreci hatırlatılarak, tarihin tekerrür ettiğine kitleler inandırılarak gözler bağlanmaktadır. Devletin içinden geçtiği süreç 2015 sürecinden çok farklıdır. Savaşta inisiyatifi kaybetmiş, bölgede hedeflerinden sapmış, iç klik mücadelesinin bir boğazlaşma evresinde olduğu, kitlelerin hareketli ve yönetilebilir olmaktan çıktığı bir koşulda devletin başlattığı topyekün saldırı hamlesi süreci ile savaşta inisiyatifi ele aldığı, kitleleri yönetebilir bir noktada tuttuğu, "güçlü ve her şeye hâkim olan ve hükmeden devlet, dünya lideri, dünya devleti" propagandasıyla ayakta duran devlet gerçekliği ve süreci farklıdır. Doğal olarak bu durum devlet açısından farklı yaklaşımları, ele alışları ve tutumu da getirir. Sıkılan her kurşunu, patlayan her bombayı hangi amaç objektif verileri içinde değerlendirmeksizin provokasyon olarak değerlendirmek, seçim sürecine bağlamak, AKP-MHP blokunun hizmetine sunulan bir şey olarak görmek nesnel durum ve koşulları okumaktan uzaklaşmak demektir. Provokatif eylemler için de aynı yaklaşım geçerlidir. Her provokatif eylemin de amacını benzer bir şekilde açıklamak gerçeklerden, somut durumdan hareket etmemekten kaynaklanır. Böyle davranmak istediği yeri görmek için konumlanan ve buradan "gördüğünü" değerlendiren biri gibi davranmaktır. Dolayısıyla yanılığın bir duruma işaret eder.

Gelişmeleri ve olayları bir bütünlük ve devletin genel yönelimiyle değil, seçimle sınırlı veya egemen sınıf kliklerinin uzlaşmazlıkları içinde değerlendirmek bizi gerçeklerden uzaklaştırır. Elbette kliklerin pay kavgası da bu süreçlerde rol oynar; ama bunun genel bir belirleyen olduğu doğru değildir. Bu, halkı sisteme bağlamanın, devrimci eyleme düşmanlaştırmanın, halkı korku ve panik ikliminde pasifize etmenin, yalancı ve hayalci kurtuluş reçeteleri ile kandırmanın bir yöntemidir. Özellikle burjuva liberal aydınlar, reformistler ve Millet İttifakı denen faşist blok bu eksende kol kola girmiş durumdadır. Halka gerçekleri, gelişmelerin iç yüzünü ve özünü anlatmak başta komünistlerin ve devrimcilerin sorumluluğu altındadır. Bu, doğru bir bilinç ve doğru bir mücadele hattı ve onu yönlendiren doğru bir politik yönelimle olanaklıdır.

ASGARI ÜCRETİN SINIRLARI

Üretim ilişkilerinin değişmesine paralel olarak toplumsal sınıfların geliri bölüşümü de farklılaşmaktadır. Daha doğru bir ifadeyle toplumsal sınıfların gelirden aldığı payı belirleyen en önemli konu üretim ilişkilerinin yapısıdır. Bu nedenle ana akım iktisat öğretilerinde üretim faktörlerinin gelirleri olarak sunulan ücret, faiz, kâr ve rantın toplam geliri nasıl paylaştığı, o ekonominin yapısını anlamamız açısından önemli veriler sunmaktadır.

Bu üretim faktörü gelirlerinden rant ve faiz bilindiği gibi doğrudan üretim süreciyle ilişkili değildir. Emek ve girişimci olarak tanımlanan üretim faktörlerinin gelirleri olan ücret ve kâr ise üretim sürecinin doğrudan karşılığı olarak belirir. Ana akım iktisat öğretisi girişimciyi ve sermayeyi birbirinden ayırıp iki ayrı üretim faktörü olarak karşımıza çıkartsa da biz burada girişimci diyerek aslında toplumda bilinen anlamıyla sermayeyi kastetmekteyiz. Ana akım iktisattan ayrılarak daha doğru bir analiz yaptığımızda ise üretilen değer yapısını da daha iyi gözlemleriz. Yaratılan her değer bir biçimde emeğin ürünü olduğunu anladığımızda ise tüm bu yapının temelde emeğin sömürsü üzerine kurulduğu açığa çıkar. Henüz Marx'tan önce klasik iktisat kuramcıları tarafından da ortaya atılan emek değer yaklaşımının bu analizi, emeğin ve emek sömürsünün boyutunu anlamamız açısından başat bir yerde durmaktadır. Toplam değer bölüşümünde emeğin payı olan ücretin durumu, bu nedenle aslında emek sömürsünün boyutunu göstermektedir.

Sermayenin (bir önceki paragraftan farklı olarak bu sefer bir sınıf olarak) ana güdüsü olan üretimde ortaya çıkan artığın daha fazlasına el koyma saiki, kapitalizmin ilk ortaya çıktığı dönemde çalışma saatlerini artırma (mutlak artık değer sömürsü) üzerinden yaşam bulmuştur. Çalışma saatlerinin günlük 16 saate kadar çıktığı, ücretlerin ise işçinin ertesi gün işe sağlıklı gelebilmesini temin edecek ve bir sınıf olarak sadece işçi sınıfının devamlılığını sağlayabilecek derecede düşük tutulduğu bu dönem, aslında asgari ücret kavramının nasıl ortaya çıktığını da göstermektedir. Birey olarak kapitalistin tek saiki, sömürsüyü olabildiğince artırmak olduğu için işçinin sağlığı ya da karnının doyum doymaması, onun çok önemseydiği bir konu da değildir. Ancak kapitalistlerin sınıf olarak sömürsünün devamlılığını

sağlaması, işçinin varlığının ve sağlıklı bir biçimde üretim sürecinde yer almasının sürekliliği ile de ilgili olduğu için, ücretlerde bir "asgari" tutarın ortaya çıkması kaçınılmaz olmaktadır. İşçi sınıfının asgari koşullarda devamlılığının sağlanması ve yanı sıra sınıf mücadelesinin sonucu olarak bir taban ücretin varlığı, bu nedenle neredeyse kapitalizmin tarihi ile eşgüdümlüdür.

Artık değer sömürsünün mutlak ya da nispi niteliğinden bağımsız olarak varlığını her daim sürdüren asgari ücret kavramı, bu nedenle çok yönlü bir kavramdır. Bireysel kapitalistin yasal olarak bu tutarın altını ödemesinin kısıtlanması, aslında emeği koruyucu bir güdüden değil, sermayenin devamlılığını sağlayacak toplu bir sınıf tavrından kaynaklanmaktadır. İşçiye verilecek en düşük ücretin belirlenmesinde benzer yaklaşımın, kapitalizmin ortaya çıktığı ilk dönem-

lerden bugüne dek önemli bir değişiklik göstermemesi, modern kapitalizmin "insani" yüzünün aslında bir maskeden ibaret olduğunun kanıtı niteliğindedir. Marx, "Ücret, Fiyat ve Kâr" adlı eserinde işgücünün üretim maliyeti olarak adlandırdığı bu sınırı, iş eğitiminin hiç gerekmediği, kendi tabiriyle "kabaca işçinin maddi varlığının yeterli olduğu" sanayi dallarında, kendisini yaşatmak ve çalışabilir durumda tutmak, aynı zamanda da işçinin soyunu devam ettirmek için gerekli olan zorunlu metalar şeklinde belirtmiştir. Bugün yaygın olarak adlandırılan "vasıfsız" iş için işgücünün maliyeti, geçim araçlarının zorunlu kısmı ile sınırlandırılmıştır diyebiliriz. Günümüzün asgari ücret sınırı belirlenirken de benzer bir yaklaşımın uygulandığı söylenebilir. Artık daha modern olarak ifade edilse de "asgari" sınırın aynı kaygıyla tanımlanması ibretliktir. Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 7. maddesinde "Komisyon, ücretin belirlenmesinde; ülkenin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik durumu, ücretliler geçim indekslerini, bu

indeksler yoksa geçim indekslerini, fiilen ödenmekte olan ücretlerin genel durumunu ve geçim şartlarını göz önünde bulundurur" denilmektedir.

Ücretin en alt sınırı olarak asgari ücret kavramının Türkiye'deki önemi ise asgari ücretli oranının yüksekliğinden kaynaklanmaktadır. Ücretli çalışanların yaklaşık yarısının resmi istatistiklere göre asgari ücret almasının yanı sıra oldukça geniş bir kesimin ücretlerinin de bu seviyeye oldukça yakın olduğu bilinmektedir. Bu nedenle asgari ücretin belirlendiği dönemler neredeyse halkın tamamı tarafından dikkatle takip edilmektedir.

Asgari ücret üzerinden yürütülen tartışmalar ise her açıdan derinlemesine irdelenmek zorundadır. Bu ekonomik temelli talebin, yani asgari ücretin yükseltilmesinin, Türkiye'de neredeyse ücretli çalışanların yarısının yeni haklar kazanması anlamına gelmedi-

seneyi baz alırken içinde bulunulan sene enflasyon artmaya devam etmiştir. Keza ilk zamlı maaşını şubat ayı başında alan asgari ücretli bir önceki ayın fiyat artışını karşıladığını düşünürken şubat ayında aylık bazda tüketici fiyatları yüzde 5,5 daha zamlanmıştır. Mart ayında asgari ücretli aynı düzeyde gelire sahipken fiyatlar bir önceki aya göre yüzde 7,25 daha artmıştır. Bu şekilde aylık bazda oluşan fiyat artışı devam ederken, kimi kesimler tarafından enflasyonun nedeni olduğu öne sürülen asgari ücret hatırlanacağı gibi sabit kalmaya devam etmiştir. Yüksek enflasyon sonucu asgari ücretlinin aydan aya alım gücünün azalması, temmuz ayında ikinci asgari ücret zammı ile bir kere daha görece olarak telafi edilmeye çalışılmıştır. Görüldüğü üzere asgari ücrette diğer yıllarda olduğu gibi 2022 yılında da yeni bir alım gücü ve yeni haklar kazanılması bir yana, var olan seviyenin korunması odaklı bir durumla karşı karşıyayız. Ancak son dönemki enflasyon gerçeği, alım gücü bakımından asgari ücret seviyesini de aşağılara çekmiş durumdadır. Bu da sermayenin dönem politikası, bir kriz politikası olarak devreye sokulmuş ve yük işçinin, emekçilerin sırtına yıkılmıştır.

Genelde ücret, özeldir ise asgari ücret artışı, tam da bu nedenle ekonomi bazlı mücadelede önemli bir yerde durmaktadır.

Marx, Ücret, Fiyat ve Kâr'ın son satırlarında şöyle demektedir: "İşçilerin ücret düzeyini korumak için giriştikleri mücadelenin tüm ücretlilik sistemine ayrılmazcasına bağlı olduğunu, her 100 durumdan 99'unda ücretleri yükseltme yolundaki çabalarının, belirli emek değerini koruma yolundaki çabalardan ibaret olduğunu... gösterdiğimi sanırım. Eğer işçi sınıfı, sermaye ile olan günlük çatışmasında gerileyecek olsaydı, daha büyük çapta şu ya da bu harekete girişme olanağından kendi kendini yoksun bırakmış olurdu elbette."

Enflasyonun etkisindeki ekonomide ücretlerde "parlak" artışlar yapılması, sadece belirli bir zaman emek kesiminin yanılmasını beraberinde getirir. Öte yandan yüksek enflasyon ile ciddi biçimde düşen alım gücü, ücretli çalışanların, bu "parlak" görünümü artışların yanılığını da hızla anlamalarını beraberinde getirmektedir. 2022 yılının temmuz ayında asgari ücreti heyecanla bekleyen geniş bir kesimin bugün ocakta yapılacak zammı aynı hevesle beklemiyor olduğu açıktır.

KLİKLERİN ŞİDDETLİ MÜCADELESİ: SEÇİM!

Ekonomik ve siyasi kriz kronikleşerek Türkiye toplumuna hâkim hale gelmiş durumdadır. Faşist diktatörlük içte ve dışta yaşadığı tıkanmanın önünü saldırganlıkla açmak istedikçe kriz daha da derinleşmektedir. Krizlerin sürekliliği yönetememe krizini beraberinde getirmiştir. Hâkim sınıflar krizi krizle yönetme yaklaşımına hapsolmuş, derinleşen krizin kaçınılamayacak kimi sonuçlarıyla yüz yüze kalmışlardır. Hâkim sınıf klikleri arasındaki çelişkilerin büyümeyle kalmayıp keskinleşmesi bu sonuçlardan birisidir. Hâkim sınıf klikleri arasındaki bu çatışmanın emperyalist kapitalist sistemden bağımsız ve müstakil olması ise olanaklı değildir. Dünyaya egemen olan kriz koşulları, emperyalistler arası rekabet ve hegemonya dalışı hâkim sınıf klikleri arasında gelişen gerilim ve çatışmayı besleyen bir özelliğe sahiptir.

Kriz koşullarının ortaya çıkardığı gelişmeler klikler arasında gelişen çatışmayla sınırlı değildir. Kriz koşullarının yönetilemeyecek kadar kötüleşmesi burjuva feodal düzenin geleceğini tehdit edecek gelişmelerin bir bakıma hazırlayıcısıdır. Krizle birlikte yaşama ve geçim koşulları giderek kötüleşen kitlelerin baskı ve sömürü düzeniyle baş gösteren çelişkileri egemenler için öncelikli tehdit sayılmaktadır. Bu sebeptendir ki faşist diktatörlük kriz koşullarının kötüleşmesine paralel daha azgın biçimde saldırmaktan başka seçeneğe sahip değildir. Katliamlar da dahil olmak üzere saldırılar birbirini takip edecektir. Halihazırda bu saldırganlığın startı verilmiş durumdadır. Her türlü baskı ve zorbalık halk kitlelerini sindirmeye, susturmayaya, gelişecek büyük mücadelelerin önünü almaya yöneltmiştir. Ülke seçim sathına doğru ilerledikçe saldırıların dozu daha da artış gösterecektir.

Akıbetlerini burjuva feodal düzenin geleceğine bağlayan burjuva klikler ona yönelmiş her ciddi mücadele ve savaşım karşısında "birlik" halinde hareket eder. Krizin, ağır çalışma koşullarının, yoksulluğun bunalttığı tepeden tırnağa öfkeye kesilmiş kitlelerin gelişen mücadelesi karşısında ortak hareket etmek, bir nevi rol paylaşımına gitmek sınıf çıkarları bakımından kaçınılmazdır. Halk kitlelerinin kontrol altında tutulması, gelişen mücadelenin boğulması, ezilmesi ortak refleksleridir. Egemen sınıf kliği saldırganlığın dizginlerine sıkıca sarılırken diğer faşist klikler halk kitlelerini aldatarak sistem içinde tutmanın payandası olmaktadır.

Bu koşullarda dahi sömürüden aslan payını almak isteyen rakip klikler arasındaki mücadele sonlanmaz. Kimi zaman açık, kimi zaman gizli bir biçimde süren klikler arası mücadele

burjuva egemen kliğin iktidarını sarsacak hamlelere yöneldiğinde boyut kazanmaktadır. Bunda kriz koşulları dolaysız bir paya sahiptir. Krizin ve yapısal sorunların büyüklüğü neredeyse tüm burjuva klikleri sarsmış, egemen klik de dahil her kliğin kendi iç ve birbirleriyle olan mücadelesini tasfiyeye olanak sağlayacak şekilde biçimlendirmiştir.

Daha somut biçimde söyleyecek olursak AKP-MHP bloku savaş ve saldırganlıkla şoven cepheyi güçlü tutarak bir yandan kriz koşullarını ve politik açmazlarını içte hafifletmeye çalışırken bu cephenin dışında kalan şoven kesimlere de aynı biçimde saldırmaktadır. Bu kliklerin iç mücadelelerini derinleştirecek, ittifak politikalarını dinamitleyecek girişimleri dur durak bilmemektedir.

Krizin sarsıcı etkinlikte olacağı koşullarda gerçekleşecek seçimler yaklaşıpça birbirinden rol çalmaya çalışan burjuva kliklerin dalışı, saldırganlığı şahlanacaktır.

AKP-MHP blokunun karşısına dönüşme emareleri gösteren "uyumu" Devlet Bahçeli'nin AKP Grup Başkan Vekili Mahir Ünal'ı koltuğundan etmesiyle "bozulmuş", AKP heyetinin bir anayasa değişikliğiyle ilgili HDP'ye yaptığı ziyaretin gerilimi tırmandıracağı beklentisi oluşmuştu. Neredeyse bütün burjuva kamuoyu ne söyleyeceğine kilitlenmişken Devlet Bahçeli AKP'nin HDP'ye yaptığı ziyareti olağan karşıladığını açıklamıştır. Daha da ileri gidilerek anayasa değişikliği kapsamında yapılan bu ziyaretin olağan karşılanmasından yeni bir "çözüm süreci" çıkarılmaya çalışılmıştır. Kuşkusuz Kürt ulusuna ve onun demokratik siyaset aygıtı olan HDP'ye galiz küfürler savurmaktan yorulmayanların bir anlık da olsa nefeslenmesinin bir nedeni vardır. Tutsak HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın hasta babasını ziyaret etmesine "özel" izin çıkarılmasının da yaşanan bu gelişmelerle ilgisinin olduğu muhakkaktır. Taksim'de gerçekleştirilen saldırının da aynı sürecin, birbirini takip eden parçalarından olduğu ihtimal dahilindedir.

Kuşkusuz AKP'nin "terörist" demekten bıkmadığı, hakkında kapatma davası açtığı HDP'yi ziyaretinden Cumhuriyet İttifakının parçalanacağı, iplerin kopacağı, Devlet Bahçeli'nin erken seçim çağrısı yapacağı gibi beklentilere neden olan gelişmelerin yaşanmasına AKP-MHP blokunun içerisinde debelendiği kriz koşulları zemin sunmaktadır. "Rutin" sayılan HDP ziyareti, "insani" gerekçelerle verilen hasta izni savaş ve saldırganlığın arasına sıkıştırılmış birer nabız yoklama hamlesidir. Bu gelişmeler görünür olandan

daha fazlasını Kürt ulusuna vermek istediği mesajla anlatmaktadır.

Bu mesajı en iyi anlatanlardan birisi AKP'yle birlikte MHP/Devlet Bahçeli'dir. Beklendiği gibi köprüler yıkılmamış, MHP'nin temsil ettiği sınıflar şimdilik AKP'siz yürümekte karar kılmamış, "Ülkücü hareketin iktidar olma zamanı" gelene kadar fiili iktidar deneyimini yaşamaktan yana tercih yapmıştır. MHP'nin HDP ziyaretini ancak bir hafta süren olağan görme tutumu Taksim'de gerçekleşen katliam saldırısıyla şoven cepheyi kaldığı yerden tahkim etmeye dönüşmüştür.

HDP ile anayasa gündemli yapılan olağan görüşmeden devşirilecek cesaretle AKP içerisinde yeni bir "çözüm" sürecinin başlatılmasına yönelik çıkışların ağırlık kazanmasının Taksim'de gerçekleştirilen katliamla engellenmeye çalışıldığı görüşü dolayısıyla sokulmuştur. Hâkim sınıf kliğinin iç mücadelesinin yansıması sayılacak başka göstergeler üzerine de konuşulmaktadır. Katliamın en başından itibaren İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından Kürt Ulusal Hareketi'nin üzerine yıkılmaya çalışılması dar klik çıkarlarının ötesinde bir hesabın olduğuna işaret eder. Katliamla şovenizmi ve saldırganlığı kabartarak başta Kürt Ulusal Hareketi olmak üzere ekonomik krizle birlikte yoksulluğu ve öfkesi büyüyen işçi ve emekçi yığınlarına yönelik yeni bir saldırı dalgası başlatma hesabı bulunmaktadır. Kürt ulusunun kazanımlarına ve bu kazanımları fedaice savunmaya yönelmiş gerilla direnişine karşı saldırıyı boyutlandırma, yeni işgallere girişme hayali kurulmaktadır. Taksim'de katliamı gerçekleştirenlere Kobane'den Efrin'e çizilen geliş güzergâhı işgal hevesini ele vermektedir. Saldırının hedefine oturtulan yurtsever güçlerinin açıklamaları katliam senaryosunu yırtarak çöpe atmaya yetse de hâkim sınıf klikleri saldırganlıkta ısrar edecektir. Saklanamayacak şekilde faşist diktatörlüğün uzantılarının tezgahladığı bir katliam olduğu anlaşılmasına rağmen içinde buldukları ekonomik ve siyasi krizin şiddeti saldırganlığa mecbur bırakmaktadır. Bu mecburiyet bölgede etkin olan emperyalist güçlerden işgal ve saldırganlık için onay çıkmasıyla mümkün olacaktır.

7 Haziran-1 Kasım 2015'te gerçekleştirdiği korku iklimini yineleme iddiası günümüz gerçekliğiyle birçok bakımdan uyumlu değildir. Bölgesel çıkarlar ve bunları zayıflatan gelişmeler devleti önlemler almaya, dolayısıyla saldırılara zorlamaktadır. Çıkarları bölge halklarıyla uyuşmayan faşizm iç siyasetten daha çok bölgesel siyasette kendine alan açmaya çalışmaktadır. Bakış açımız bu düzeyde oldukça anlayabileceğimiz gelişmeler

yaşanmaktadır. Muhalefetle yaşanan gerilimin bu düzlemde zayıflaması da buna işaret etmektedir.

Bununla birlikte iç siyasette faşist diktatörlük işçi ve emekçi yığınları, halkı sokaktan uzaklaştırmak istiyor. Taksim'deki patlamanın bu korku iklimi için kullanılması kaçınılmazdır. Katliam tehdidiyle, şoven dalga yükselterek halk kitlelerini sindirmek istenecektir.

MHP'nin, Meral Akşener'e "eve dön" çağrısından sonra benzerinin yakın zamanda Tayyip Erdoğan tarafından "6'lı masada ne işi var, bir dönüşüm içine girmesi gerekir" diyerek yapılması diğer kliği bölme ve yanına çekme hamleleridir. Buna neden olan Millet İttifakı içerisinde konumlanan kliklerin birbirlerini zayıflatmaya yönelik refleksleridir. Merak Akşener'in katksız Kürt düşmanlığı AKP-MHP blokunun HDP ile yeni bir "açılıma" hazırlandığı varsayımından hareketle milliyetçiliği ve şovenizmi köpürterek ittifak içerisinde merkez parti haline gelmek istiyor. Krizin ortaya çıkardığı fırsatları Kürt düşmanlığı üzerinden güce tahvil etmeye çalışan İYİP CHP ile sil baştan değilse bile yeniden pazarlığa oturarak kartları karmaya çalışıyor. Ekrem İmamoğlu'nun YSK üyelerine hakaret ettiği gerekçesiyle yargılandığı davayla öne çıkışı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanlığı adaylığını gölgeleyen bir işlev görüyor. Egemen kliğin çapsızlığına ve R. Tayyip Erdoğan karşısında kazanma şansının olmadığına inandırmaya çalıştığı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanlığı adaylığı sorgulanır durumdadır. Ekrem İmamoğlu'nun siyasi yasaklı ilan edilmesi "yeni bir Erdoğan" hikayesine ihtiyaç duyulduğunun göstergesi sayılabilir.

Gericici faşist klikler dönemsel olarak bu kriz atmosferinin kitlelerde büyüyecek öfke ve yıkıcılığın devrimcileşmesine ve sisteme yönelmesini engellemeye çalışmaktadır. Diğer yandan kitleleri kendine yedekleyerek sistem içi çatışmalarında koz ve araç olarak kullanılmaktadır. Bunun sadece devrimci ve demokrat kesimler farkında değildir. Gericici-faşist klikler bu öfkeyi hem sistem içine çekerek devrimci yıkıcılığı engellemeye hem de kendi gericici çıkarları ve hesapları için bir kaldıraç olarak kullanmaya çalışmaktadırlar. Kitleler nezdinde bu politikaları teşhir etmek, tüm bu sorunların tek sorumlusu olan burjuva feodal düzeni ortadan kaldıracak devrimci mücadelede örgütlemek, bütün gericici sınıfların en büyük ortaklığının ve paydalarının halk düşmanlığı olduğunu teşhir ederek tüm gericiciliği hedef almak tek çıkar yoldur.

Amatör reformist, utangaç devrimci, dürüst oportünist SMF'ye cevap:

SAVRULUŞLARINIZ MÜCADELENİN NORMALİ OLMAYACAK

Gazetemizin 121. sayısında yayımlanan "İttifaklar Çözüm Olmayacak, Zafer Protokol Koltuklarından Çıkmayacak!" isimli Emek ve Özgürlük İttifakı'nı analiz eden ve ittifaka çeşitli eleştiriler yönelten yazımıza karşılık olarak, Halkın Günlüğü Gazetesi'nin 24. sayısında "Yeni Demokrasi'nin 'İttifaklar Eleştirisi' Çıkmaz Sokağa İşaret Etmektedir!" isimli bir polemik yazısı kaleme alındı.

Uzunluğunu düşüğü tekrarlara borçlu olan yazıyı, henüz okumamış olan okurlarımıza şöyle özetleyebiliriz: Yazı devrimci-reformist ayrımı yapmaya çalışarak başlıyor; "ittifak bileşenlerinden ve özelde de SMF'den devrim beklemeyin biz devrim yapmayız" ile devam ediyor; "Yeni Demokrasi öteden beridir tek komünist olarak kendisini gören, kibirli, sekter, diğer hareketlere karşı da kendisini yalnızlaştıran bir hatta ilerliyor" vurgusunun metin boyunca süregeldiği bir etkiyle, "siz ne öneriyorsunuz?", "biz çözüm burada mı dedik?" tarzında sorular soran ve sorduğu sorulara genellikle cevap verdikten sonra biraz sonra bu cevapları genellikle yanıtlayan bir tarzla noktalanıyor metin. İleri kitlenin geri yanlarına oynayan (birleştik de kötü mü yaptık, siz ne yaptınız, taleplerimiz kötü talepler mi vs.) ve bu geri yanları sınıf mücadelesi yararına törpülemeye çalışmak yerine güçlendiren yazısına karşı ilk yazımızda SMF'ye uygun gördüğümüz "utangaç devrimci, amatör reformist" sıfatlarına bir yenisini daha eklemiş bulunuyoruz: Kurnaz SMF. SMF'nin kurnazlığı kuşkusuz ki bilinçli bir tercihten öte, böyle

bir oportünist karakterin ancak kurnazlıkla hayatta kalabileceğine dair zorunlulukla alakalı. Öyle ya, hem Türkiye topraklarından çıkan en ihtilalci eylem ve teori bütününün mimarı Önder Yoldaş İbrahim Kaypakkaya'nın mirasına yaslanmak hem bakanlığa bağlı "devrimci belediyecilik" yapmak hem bilumum kıdemli ve parlamento sevda-lısı reformistin içinde çaylak edasıyla amatörce siyaset yapma çabaları ve bir yandan da Yeni Demokrasi gibi bir "engel"le uğraşmak... Arkadaşlar, bu her tarakta bezi olma halini somut koşulları iyi tahlil etmeye bağlayacaklar muhtemelen. Biz ise somut koşulların yerden yere vurduğu bir savrulma pratiği görüyoruz.

Öncelikle belirtmemiz gerekir ki, yazı baştan sonra hareketimize dönük içerikten bağımsız, saçma ve dolayısıyla kendi ciddiyetinde sorunlar yaratan bir dizi nokta içeriyor. "Sol-sekter tarz", "dogmatizm" vs. gibi hareketimizin aldığı pozisyon-dan ziyade kendi savrulduğu yerlerden bakan ve dün sol sapmayken bize "sağ-tasfiyeciyken bize "sol-sekter" diyen bizimse hafif bir gülümsemeyle izlediğimiz nitelemeler anlaşılır olmakla birlikte; "darbe korkusu", "içinizde birlik fikrini savunan veya muhtemelen birlik fikrinde ısrar edenleri kamuoyuna açık biçimde dağıtıcı-bölücü olarak damgalamaktan sakınmama", "... 'kıdemli reformist' dediğiniz EMEP'in de içinde olduğu ... sonra sizlerin kopma tavrına girdiğiniz ittifak deneyimi", "esasta kendi siyasetinin eseri devrimci hareketin ezici çoğunluğuyla sorunlu olan ilişkileri" gibi tutturmaya çalıştığımız ideolojik-politik hattı ve yönelimi, ideolojik-politik hat dışı donelerle sulandırmaya çalışan, adeta fırsatını bulmuşken elde avuçta ne varsa kusan, kurnazlıkla bağıntılı bir durum var ortada. Tasfiyecilik rüzgarını arkanıza alıp, sizinle aynı kulvardan savrulmaya devam eden yapılarla birlikte hareketimizi izole etmeye çalıştığınızı, yine en ileri kitlenin geri yanlarını güçlendirecek bir popülizmin karşılığı olarak bizi devrimci

hareketin patolojik bir unsuru gibi göstermek istediğinizin farkındayız. Arkasına aldığı rüzgârı kitlelerin devrimci rüzgârı zanneden, demokratik mevziler kazandığını iddia edip her fırsatta bunu öne çıkaran, dilde ve içerikte muazzam bir çürümüşlikle sapla samanı ayırmamayı ilke edinen bir çaresizliktesiniz. Bu yüzden bugünkü sağ tasfiyeciyken öz kardeşi darbeci karakterinizi yanınıza alıp, komünist safları terk ettiğinizden beri size yönelttiğimiz ideolojik-politik eleştirileri sulandırmakta bir beis görmüyorsunuz. Bu yüzden yazıda bizi her türlü ittifaka düşmanmışız gibi gösterirken, EMEP'le Dersim ilçe belediyesi üzerinden, halkın çıkarına olduğunu düşündüğümüz bir ittifaktan faşist düzen partileriyle yapılan anlaşmalardan kaynaklı ayrılmamızı, elinizi güçlendireceğinizi düşündüğünüz için örneklemekle ne kadar tutarsız olduğunuzu fark edemiyorsunuz. Bu vesileyle hatırlatmakta fayda var; girdiğiniz ittifakların ilkesizliğinden kaynaklı, bugün elinde Türk bayrağıyla şov peşinde koşan, her fırsatta silahlı mücadeleye ve özelde de Kürt Ulusal Hareketi'ne kara çalan, reformizmin en sağ hali, şovenizmin bayraktarı TKP'yi Dersim topraklarında meşrulaştırmakta bu yüzden bir sorun görmüyorsunuz ve bu yüzden son derecede manipülatif bir şekilde içimizdeki birlikçileri bölücü olarak adlandırdığımız gibi mesnetsiz bir laf ediyorsunuz.

Yazının konudan bağımsız el güçlendirme kurnazlığıyla ele alınan kısımlarını eledikten sonra devrimci-reformist, esas-tali ayrımını; yazıda sürekli dile getirilen Emek ve Özgürlük İttifakı'nın (EÖİ) çözüm diye lanse edilmediği savının bir aldatmacadan ibaret olduğunu ve yazımızda, iddia edilenin aksine birçok şey önerdiğimiz bir kere daha aktaracağız. EÖİ'nin kuruluş metnine dair talepleri ve çözüm önerileri ile kuruluş etkinliğinin içeriğine dair çok fazla bir şey söylenmediği eleştirilerini kabul edip, yazının devamında bu iki husus üzerinde de yoğunlaşacağımızı belirtelim.

DEVİRİMCİ-REFORMİST AYRIMI BULANIK DEĞİL, ALABİLDİĞİNE NETTİR

Okurken yazının en çok zorlandığımız kısmı üç maddeden oluşan devrimcilik tanımı üzerineydi. Tanımlamaları anlamak için yazıyı defalarca okuduk. Arkadaşların üç maddelik

devrimcilik tanımı şöyle: 1) Objektif devrimcilik; 2) sübjektif devrimcilik: 2a) siyasi devrimcilik (devrimci zor kullanan), 2b) politik devrimcilik (legal yollara başvuran); 3) ideolojik devrimcilik (komünistlik).

Değme yapısalıcılara taş çıkaracak biçimde objektif-sübjektif durum diyalektiğine düşman bu tanımlamaların ilkiyle ilgili, ittifak bileşenlerinin milli burjuvazinin sol kanadına dayanmasından kaynaklı SMF bizden izahat beklemektedir. Belirtmemiz gerekir ki arkadaşlar, "milli burjuvazinin sol kanadı" tabirini kullanarak büyük bir talihsizliğe imza atmışlar, zira kendileri bu tanımlamayı bırakalı yıllar oldu*. Bu yapısalcı savrulmuş etkisiyle "bizim teorik hattımız öncümüzünkünden farklı" derlerse şaşırmayız. "Milli burjuvazi"nin varlığını kabul eden biz, milli burjuvazinin sol kanadının objektif devrimci olma durumunu kabul etmekle birlikte, bu durumun siyasi alanda, komünist hareketin ciddi bir güç olmadığı koşulda, hiçbir şey ifade etmediğini belirtmeden geçemeyeceğiz. Zira objektif olarak devrimden çıkarı olan devrimci sınıf ve katmanlara mensup birey/toplulukların iş birlikçi, reformist ve hatta faşist bir sübjektif çizgide hareket etmesi de olasıdır. İbrahim Yoldaş'ın sık sık tekrarladığı "yalpalayan, bocalayan" milli burjuvazinin sol kanadı ancak proletarya önderliğindeki bir cephede objektif koşulunu yerine getirebilir. Yalpalama, bocalama, uzlaşma eğilimi tam da reformizmin karşılığıdır. SMF'nin reformist dememek için bin dereden su getirdiği bu hareketler, objektif pozisyonları ve sübjektif pozisyon alışı gereğince reformizm bataklığındadırlar. Bugün EÖİ'de gördüğümüz, bu reformistlerin rengini verdiği atmosferdir.

Sübjektif devrimcilik tanımlamasında "siyasi devrimcilik", devrimci sınıfların iktidarını kurmak isteyen ve devrimci zoru esas alan özneler nitelenirken, "politik devrimcilik", "küçük burjuva ve/veya orta burjuva sınıfsal kökeni ve çeşitli politik süreçlerde görece "devrimci" rol oynaması nedeniyle, evet bu kadarıyla ve bu düzeyde 'devrimci' olabilen", **özünde** "yasalci", "parlamentarist", "düzen içi", "siyasi düşman olmayan fakat ideolojik düşman olan", **reformist de olsa**", demokratik muhtevası nedeniyle devrime hizmet eden, bu yüzden politik olarak devrimci

görülen “devrimcilik” türüymüş.

Arkadaşlar siz ne anlatıyorsunuz? İçinde bulunduğunuz ittifakın reformist bileşenlerini “devrimcileştirmek” için neden bu kadar çaba harcıyorsunuz? Bu teorik cambazlığa ne gerek var? Bütün bu yorumlara bir de “biçimsel reformist” tanımlamasını ekliyor arkadaşlar. Bizim reformizm tanımlamamızı “Yeni Demokrasi salt yasal alanda/yasal kurumlar olmalarından hareket etmektedir” şeklinde eleştirdikten sonra, ittifak bileşenlerinin hepsini son kertede yasal düzlemde demokratik mücadele verdikleri için reformist görüyorlar. Biraz önce “siyasi-politik” gibi iki aynı anlama sahip kelimedeki iki farklı devrimcilik yaratan SMF, bizi de bu kurumları yasal düzlemde olmak üzerinden reformist dedikimiz için eleştiren SMF, şimdi de kendisi, kendi kurumları da dahil olmak üzere, yasal alanda demokratik mücadele verdiği için kurumlara reformist diyor. Şaka değil gerçek. Aslında bütün yazı bu düzlemde ilerliyor. Ardından “bu ittifaktan devrim beklenemez çünkü bu kurumlar reformist”ten “bu bileşenin bir devrim perspektifi yok”a, “taleplerimiz demokratik talepler”den “devrimci çözüm aramıyoruz zaten”e varan bir düzlem. Burada tabii ki yılların reformist kurnazlığı var: “Bizim elimizde silah yok, biz devrimci de değiliz devrim de yapmıyoruz” safatası. İttifak bileşeni kıdemli reformist EMEP’ten kısa sürede bir şeyler kapmayı başarmış SMF. Yazı boyunca kendisini öncüsünden ayırmak için kırk takla atan, “ilgili kurum” gizemiyle bize legal-illegal ayrımı öğrettiğini zanneden SMF’ye göre, legal alanda demokratik taleplerle iş yapanlar zaten reformisttir. Bu mantıkla alevi derneğinde faaliyet yürütenler alevici, sendikal faaliyet yürütenler ekonomist, çevre faaliyeti yürütenler ekolojist, kadın faaliyeti yürütenler feministtir. Mantık o kadar pespaye ki, legal alanın illegale, demokratik alanın savaş stratejisine hizmet etmesi gerçekliği rafa kalkmıştır. İddiasızlık o kadar can sıkıcı bir boyuta gelmiştir ki, yazımızda belirttiğimiz “iktidardan pay alma” ibaresini amatör reformistlerimiz neredeyse bir hakaret olarak algılamış, “ne işimiz olur bizim iktidarla” demişler! Bu iddia edilenlerin hepsinin birer “dürüst olmayan oportünist” savdan ibaret olduğunu, bizzat SMF’nin bize önerdiği şekilde, kuruluş etkinliğinde yapılan konuşmalardan göstereceğiz. Demokratik mücadele, demokratik talepler safatasıyla sanki ittifak üzerinden iktidar talebini hiç dillen-

dirmiyorlarmış gibi yaptıkları numaraları göreceğiz. Fakat ondan önce, kendi devrimci-reformist ayırımımızı ortaya koyalım.

TÜRKİYE COĞRAFYASINDA DEVRİMCİLİĞİN OLMAZSA OLMAZI İLLEGALİTE VE SİLAHLI MÜCADELEDİR

Kavramlarla verilen mücadelenin, teorideki sınıf savaşımına denk düştüğünün farkındayız. Tartıştığımız konuların içeriği ise içinde bulunduğumuz dönemin karakterini yansıtmaktadır. Bugün devrimcilik ve reformizm ayırımını, reformizmi devrimcileştirmeye çalışanlara karşı berrak bir biçimde ortaya koyma gereksinimi hissettiğimiz bu dönem, faşist diktatörlüğün ideolojik-politik tasfiye saldırısıyla karakterizedir.

Ülkemiz topraklarında 1920’de kurulan TKP’nin ardından süren 50 yıllık sessizliği bozan, bizim de şu an dahili olduğumuz devrimcilik çağının formülünü bize Mahir Çayan hatırlatıyordu: “Devrim için savaşmayana sosyalist (devrimci) denmez.” (parantez içi bize ait). Nedir devrim için savaşmak? Objektif sınıfsal kökenden tamamen bağımsız bir şekilde, devrim için savaşacak bir örgütün parçası olmaktır. Dolayısıyla faşist diktatörlüğü devrimci şiddete dayalı bir şekilde yıkmaya odaklı bir programa ve işleyişe sahip illegal devrimci bir örgütün ya bizzat kendi organlarının içinde örgütlenerek ya da bu organların işleyişine tabi demokratik mücadele veren kurullarında örgütlenmektir. Yani devrimci mücadele, tek başına illegal savaşçı örgütün içinde savaşmak değil, bu örgütün şekillendirdiği, bu örgüte hizmet eden, bu örgütün disipline tabi herhangi bir kurumda ve herhangi bir tarzda verilen mücadeledir. Devrim için savaşmaktan anladığımız, devrim için savaşan bir örgüte şu veya bu şekilde örgütlü hizmet etmektir. İbrahim Yoldaş’ın 11 ilkesinden illegal faaliyetin esas, legal faaliyetin tali; silahlı mücadelenin esas, barışçıl, demokratik mücadelenin tali ve parti faaliyetinin esas, diğer faaliyet türlerinin tali olduğu şeklindeki üç ilkesi, devrimciliğin temelidir. Tali, esas olana hizmet etmelidir. Bu diyalektiğin yarattığı örgütsel pratiğin içerisinde kendine yer bulan her kişi birer devrimcidir. Devrimci ulusal hareketler ise ayrı devlet kurma hakkını elde etmek için mücadele eden hareketlerdir.

Türkiye’de bugünkü devrimciliğin kökeni, 71 çıkışına dayanan Deniz-Mahir-İbrahim devrimciliğidir. Kültürel,

teorik, politik ve ideolojik geleneğini bu üç önderin somutlaştırdığı hareketlerden almıştır. Devrimcilik kavramının yanı sıra, proleter devrimcilik dediğimiz, doğrudan komünist hareketi niteleyen, Marksist-Leninist-Maoist enternasyonal komünist hareketin Türkiye temsilcisi, ihtilalci komünist örgüttür. Bu örgüt, önder Yoldaş İbrahim Kaypakkaya tarafından kurulmuş, bugün de varlığını sürdüren Proletarya Partisi’dir. Proleter devrimcilik, İbrahim Yoldaş’ın da bahsettiği gibi THKO, THKP, TİP (Bugün MKP, TİP, EMEP, MLKP, vs.) gibi küçük burjuva yapılardan kendisini ayırmıştır.

Reformizm ise bir illegal-savaşçı örgüt mekanizmasına sahip olmayan, dolayısıyla legal-illegal örgütlenme üzerinden esas-tali ayrımı da yapamayacağımız, hareket alanı faşist diktatörlüğün verdiği izin kadar olan ne silahlı şiddete ne de devletin hükmettiği legal şekillenişe karşı olma anlamında illegal şiddete haiz değildir (burada silahlı reformist hareketleri ayrı tutmak gerekir). Hareket zeminleri ülkedeki devrimci ve komünist hareketle faşist diktatörlük arasındaki çatışmanın seyri-ne göre değişir. İlkesiz, yalpalayan, istisnasız şoven, istisnasız artan ve azalan şekillerde sınıf işbirlikçisi ve istisnasız anti-proleterlerdir. Bütün bu özelliklere rağmen, her reformist hareketin içinde devrimci nüveler, her devrimci hareketin içindeyse reformist nüveler bulunur. Tıpkı her proleter hareketin içinde burjuva yanların barınması gibi. Biz tanımlamalarımızı, ağırlığın hangi öze tekabül ettiği üzerinden yaparız. SMF ise reformist hareketlerin içinde kırıntı halinde bulunan devrimci nüveleri bize “politik devrimcilik” diye pazarlıyor. SMF’nin bu pratiğinin tesadüf olmadığını, doğrudan içinden geçtiğimiz süreçle alakalı olduğunu Proletarya Partisi 1. Kongresi’ndeki şu ifadelerinden anlayabiliriz: “Reformlarla devrimlerin karıştırıldığı, kitlelerin bilincinin bulanıklaştırıldığı, reformizmin devrimcilik olarak yutturulduğu, sistemin içerden değişiminin daha olanaklı bir çağ içinde olduğumuza kitlelerin ikna edilmeye çalışıldığı kapsamlı bir tasfiyecilik süreci yaşanmaktadır.”

Bu tasfiyecilik sürecine doğrudan set örmek için Mahir Çayan Aren-Boran revizyonizmini, İbrahim Yoldaş Şafak ve TİP revizyonizmini hedef almıştı. SMF ise bize TİP’teki, EMEP’teki, EÖİ’deki devrimciliği arayıp bulmamızı söylüyor. Utangaç devrimci, amatör reformist arkadaş-

lar bu arayışa bu kadar meraklılarsa neden yaptıkları konuşmalarda Mahir’den, Deniz’den, İbrahim’den, Mazlum’dan geldiklerini söylüyorlar da örneğin Mehmet Ali Aybar’ı anmıyorlar? Madem biz birer demokratik legal kurum olan ittifak bileşenlerini devrimci/ihtilalci gelenekten ayırmalıyız, size tıpkı ittifak bileşeni TİP’in yaptığı gibi Aybarlar’ı, Boranlar’ı bize ise Mahirleri, Denizleri, İbrahimleri, Mazlumları anmak düşer.

Biz reformizmi, yasal mücadele içinde olması yönüyle değil, zaten başka bir mücadele biçimine sahip olmadığı için (silahlı reformist ulusal hareket hariç) legalizme gömülü, ona muhtaç ve mahkûm olduğu şekilde ele alıyoruz. Dolayısıyla devrimciliği de tek başına illegal-silahlı alanın işletilmesi gibi ele alıp, esas olanı devrimciliğe havale edip, tali olanı reformizme indirgemiyoruz. Zaten bu yüzden, ittifak bileşeni SMF, ESP gibi yapılara, siz her ne kadar bundan memnun kalmasanız da, devrimci diyoruz. Amatör reformist tanımlamamız, karşıtının (içinizdeki reformizmin) güçlenerek baskın karakter haline gelebileceği üzerine bir atıf. Bunda anlaşılmayacak bir şey olmadığını düşünüyoruz. Siz ise esas olan devrimci, tali olan reformist, biz tali olanı (yasal olanı) işletip reformistlik yapıyoruz diyerek feci bir idealizme düşüyorsunuz.

Yazı boyunca kendi reformist eğilimini meşrulaştırmaya çalışan buna benzer birçok atıf görmek mümkün. “Bakanlığa bağlı belediye” var örneğin. Dostlar, biz savaşa göre şekillenmeye çalışan belediyeleri de milletvekillerini de gördük. Bu bağlamda “ne bekleniyor ki” edebiyatı pratikleri birbirinden ayıran bürokratik-elit bir çabadır.

(Devam edecek...)

*“İlgili kurum”un 3. Kongresinde geçen iki ifade için : “Böylece milli burjuvazi de bu ekonomik işleyiş içinde bağımsızlığını yitirerek bir bölümü iflas ederek yok olmuş, bir bölümü kompradorlaşmış, bir bölümü ise orta burjuva nitelikte taşeronlaşma ya da başka biçimlerde büyük sermaye gruplarına yedeklenmiştir.” ya da “Daha önceki belirlemelerimizde demokratik devrim perspektifimize bağlı olarak halk sınıf katmanları arasında değerlendirdiğimiz milli burjuvazi, emperyalist sömürgecilik sonucu kapitalist üretim ilişkilerinin hakim hale gelmesi sonucunda çözümlere komprador teknelci kapitalizm ile kent ve kır küçük burjuvazi olarak nitelik değişikliğine evrilmiştir.”

TUTSAKLARI SAHIPLEREN, MÜCADELEYİ BÜYÜT!

Faşist devlet tutsaklara yönelik saldırılarını sistematik bir biçimde uygulamaya devam ediyor. İçeride tutsakları, dışarıda tutsak yakınlarını yıldırma çalışıyor. Tutsak yakınlarının eylemlerine polis saldırısı ve işkenceyle, açılan davalarla tutsakların yaşadığı sorunların gündemleştirilmesini engellemeye çalışmaktadır. Alfabenin son harfine dayanan hapisane tiplerini faşizme uygun dizayn etmede kendince "ustaca" davranışa da ne tutsaklar ne de tutsak yakınları mücadele etmeyi bırakmıyor. Tutsakların üretimlerine el koyma, tedavi hakkının gaspı, fiziki işkencenin yanı sıra ajanlık, itirafçılık, pişmanlık gibi "özgürlük" vadettiği yöntemleri de kullanmaktadır.

"SAKINCALI" GÖRÜŞÇÜLER, MEKTUPLAR, KİTAPLAR

16 Haziran'da tutuklanan 16 gazeteciden Ömer Çelik, Zeynel Abidin Bulut, Mehmet Ali Ertaş, Mazlum Güler ve Serdar Altan'ın gazeteci görüşçüleri "sakıncalı" bulunarak kabul edilmedi. Bu yıl içinde bunun gibi onlarca örnekle karşılaştık. Genellikle hapisane idarelerinin yasaları nasıl kullanıldığına bağlı olarak görüşçü kabulü değişiklik gösteriyor.

Türk devleti tarafından Kürt ulusuna yönelik saldırıların bir boyutunu oluşturan Kürtçe'yi inkâr saldırısı hapisanelerde de işletiliyor. Tutsaklara gönderilen Kürtçe yayın, mektup, kart "bilinmeyen, anlaşılmayan dil" denilerek engelleniyor. Tutsakların kendi aralarında ya da görüşçüleriyle Kürtçe konuşması da "yasak." Öyle ki Ereğli Hapishanesinde 40 tutsak Kürtçe konuşmasınlar diye ayrı hücrelere kapatıldı ve bu faşist uygulamaya karşı 4 Ekim'de açlık grevine başladılar. Tutsaklardan İran Kürdistanlı Yakup Brukanlı bedenini ateşe verdi. Elleri, kolları tutmayan ve vücudunun her yerinde yanık izleri olan Brukanlı halen hapisane revirinde tedavi görüyor. Brukanlı'nın durumunu merak edip soran tutsaklara da gardiyanlar "Kürtçe konuşmak yasak" diyerek saldırıyor.

Diyarbakır T Tipi Kadın Kapalı'da koğuşlara baskın yapılarak tutsakların mektuplarına, el yazısıyla yazdıkları tüm kağıtlara ve öykü taslaklarına el konuldu. Yine Bakırköy Kadın Kapalı'da tutsaklar, gardiyanlar tarafından havalandırmaya kilitlenerek koğuşlarındaki materyal, mektup ve çizimlere el konuldu. Hapishane koşullarında tutsaklarca üretilen yazılar, resimlere yönelik saldırıların içeride geliştirilen iradeye saldırmak olduğunu biliyoruz. Tutsakların devrimci üretimini engelleme, yıldırma politikaları kâğıda, kaleme, üretilen şeye el konularak başarıya ulaşamayacaktır. Tutsaklar koşullara boyun eğmeyecek yeni yöntemler geliştirmeyi her zaman başarmışlardır. Örneğin ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü ağır hasta tutsak İsmail Yılmaz; geç müdahale edilen beyin kanaması nedeniyle yazı yazdığı sağ elini kullanamıyor. Birçok sağlık sorunu olan İsmail Yılmaz da ATK tarafından "cezaevinde kalabilir" raporuyla tahliye edilmedi. İsmail Yılmaz içinde bulunduğu koşullara hükmetmeyi devrimci bir görev bilerek yeni yöntemler geliştirdi. Şimdi sol elini geliştiren Yılmaz'ın tutsaklarla yaptığı röportajlar gazetemizde de yayımlandı. Yazdığı harflerin her mektuptaki değişimi bir ders niteliğinde. Koşulları kavramak ve hükmetmek devrimci bir görevdir, tutsaklar da bunu layıkıyla yerine getirmektedirler.

TEDAVİ HAKKININ GASPI

Tedavi hakkının gaspı en genel anlamıyla tutsakların hapisane koşullarında tutulmasıyla alakalıdır. Çoğu tutsağın hastalığı hapisanede ortaya çıkmaktadır. Yaşlılık, genetik vb. etkenleri de içinde tutarak bunu söylüyoruz. Erken tanı ve zamanında gerekli tıbbi müdahalelerle tedavi az rastlanılır durumlar olmakla birlikte tutsaklar hastaneye dahi türlü zorlukla götürülmektedirler. Kelepçeli muayene, onursuz aramalar, randevu süresi gibi birçok sebeple tutsakların

tedavisi engelleniyor ya da erteleniyor.

Hapishane revir doktorunun vücudunda yüksek enfeksiyon olduğunu düşündüğü tutsak Partizan Eylem Baş'ın bir ayı aşkındır "asker üst araması" nedeniyle tedavi hakkı gasp ediliyor. Hastaneye götürülmediği için tanı konulamıyor, tedavisi yapılamıyor. 3 aydır akciğer kanseri teşhisi konulan Tahir Gürdal haftalardır hastanede yatağa kelepçeli bir şekilde "tedavi" görüyor. Verem hastası Tenzile Acar kelepçeli muayene dayatmasına karşı çıktığı için muayene edilmiyor. Acar'ın bulaşıcı olan Hepatit B hastalığı yüzünden -hem kendi sağlığı hem de diğer tutsakların sağlığı için- hapisanede kalmaması gerekiyor. Fakat tedavi olamadığı için ATK bir rapor hazırlamıyor. Ağır hasta tutsak Mehmet Emin Özkan'a verilen "cezaevinde kalabilir" raporlarını baz alırsak Acar'a "cezaevinde kalamaz" raporunun verilmesi çok zor olacaktır. Öyle ki Özkan şu anda hapisanede olduğunun dahi farkında değil. ATK'nin "cezaevinde kalamaz" raporuna rağmen tutulan da var! Ergin Aktaş'ın iki eli yok, ATK 6 kez "cezaevinde kalamaz" raporu verdi; ama "toplum güvenliği için teşkil ediyor" denildi. Yakın zamanda tahliye edilen Nevzat Çapkın ve Ehetin Kaynar tahliye edildikten kısa bir süre sonra yaşamlarını yitirdi. Buraya sığdıramadığımız çok sayıda tutsak tedavi hakkı engellendiği için yaşamını yitirdi. ATK raporları, faşist devletin devrimcileri teslim alma saldırılarının bir ayağını oluşturmaktadır.

"PIŞMANLIK" DAYATMASI

Teslim alma saldırılarının diğer ayağı da "pişmanlık" dayatmasıdır. Hapishanelerin "terör yuvası" olmasını istemeyen egemenler silahıyla, bombasıyla 19 Aralık 2000'de nasıl saldırdıysa bugün de çeşitli yöntemlerle devrimci iradeyi teslim almaya çalışmaktadır. Bu yöntemle diğer tut-

sakların moralini bozmayı, "özgürlüğe" açılan bir kapı göstermeyi hedeflemektedir

Örneğin 30 yıldır tutsak olan Nimet Deyiş "pişmanlık" dayatmasını kabul etmediği için tahliye edilmiyor. Metin Güven de "pişmanlık" dayatmasını kabul etmediği için iki kez 3'er ay olmak üzere infazı ertelenmişti, geçtiğimiz ay tahliye edildi. Yine "pişmanlık dayatmasını" kabul etmediği için 3 kez infazı yakılan Hürriyet Doğan bu ay tahliye edildi.

Mukaddes Kubilay'ın tahliyesi ikinci kez "iyi hal" olmadığı gerekçesiyle engellendi. Ağır hasta tutsak Nesip Yapıcı'nın tahliyesi de "kurula çıkamadığı" gerekçesiyle 3 ay ertelendi.

MÜCADELEYİ BÜYÜTELİM

Hapishanelerinde bulunan tutsaklara yönelik saldırılara karşı mücadele yürüten TDİ (Tutsaklarla Dayanışma İniyatifi), TUAYDER ve Hasta Mahpus Yakınları gibi örgütlenmelerin eylem ve etkinlikleri Kağıthane Kaymakamlığı tarafından yasaklandı.

Kaymakamlık tarafından yapılan açıklamada "Etkinlikleri/eylemleri gerçekleştirecek grup/şahıslar ile vatandaşlarımız arasında sözlü ve fiziksel provokatif amaçlı olayların olabileceği" diye devam eden cümlede eylemcilerin "vatandaşlar" ibaresi içine alınmaması dikkat çekiciydi. Tutsaklara yönelik hak gasplarının sona ermesini istemek dahi "TC vatandaşı" görülmemesi sebebi! Kendisine benzetemediği her şeye, herkese saldıran faşist devlet buradan bir ayrıştırma-ya, halkı gerçek gündemleri dışında taraflar halinde bölmeyi görev edinmiştir. Şovenizmi büyütme gayretiyle halk kitlelerini tutsaklara ve tutsak yakınlarına karşı örgütlemektedir.

Faşizm saldırılarını boyutlandırıyor, bize düşen görevse teslim alamadıkları iradeyi kuşanmak ve "Tutsaklara Özgürlük" şiarını yükseltmektir.

DEVİRİMİN ATAK, BİLGİLİ VE FEDAKÂR KADROLARI OLALIM! (II)*

Gerçekliğimizi ele alırsak bize damgasını vuranın zihinsel ataklık değil, zihinsel tembellik olduğunu görürüz. Biz unuturuz, karıştırırız, planlamayız, iki işi bir arada düşünemeyiz, olgulara çok yönlü yaklaşmayız, süreçleri tüm bileşenleriyle ele almazız, ya her şeyi aklarız ya her şeyi karalarız ya da net ayırışmalar yapmadan hem ak hem kara deriz... Böyle olmamız bir yönüyle doğaldır, çünkü belli bir toplumun ürünleriyiz. Böyle olmamız bir yönüyle de akıllamazdır. Çünkü biz devrimciyiz, komünistiz. Bu doğallıkla akıllamazlığın birlikteliği bizim çelişkimizdir. Eğer çelişkinin doğurduğu hareket ileriye doğruysa zihinsel tembellik geriliyor zihinsel ataklık ilerliyorsa durum iyidir. Ama durumumuz esasta böyle de değil. Birçok yoldaş zihinsel tembelliğinin, uyur-gezerliğinin, uyur-koşarlığının, düşünme, planlama özüllü olduğunun henüz farkında değil. Böyle olunca sorunun çözülmesi de mümkün olmaz, olmuyor.

Sürekli unutuyorsak, karıştırıyorsak, planlarımız yaşama uymuyorsa ya da daha kötüsü plan yapmıyorsak karar alırken üzerinde çok düşünmüyorsak, hep aynı hataları yapıyorsak, ya hep ya hiç, ya da öyle de böyle de farketmez diye düşünüyorsak, bir taşla iki kuş vurmak bir yana onlarca taş atıp sonunda da kendimizi vuruyorsak, güne "haydi Kerim, Allah Kerim" diye başlıyorsak, akşama kadar somut bir sonuç almadan dolaşıyorsak, işlerimizi yumurta kapağı gelince yalap şelap yapıyorsak, kişilere göre değerlendirmelerde bulunuyorsak, "acaba", "neden", "niçin", "nasıl" "ne zaman", "plan", "sorgulama", "denetim" sözcüklerini yolda görsek tanımayacak haldeyse, elimize kalem almıyorsak, aldığımızda da tekerlemeler yazıyorsak ... Bunların gerisinde yatan bir neden var. Bunları sürekli yaşayıp, bunları yaşadığımızı da hemen unutarak bu sorunları çözemeyiz, çözemiyoruz da. Her yaşadığımızı sorgulamalı ve nedenlerini bulmalıyız. Belirtiler bunlarsa hastalığın adı zihinsel tembelliktir. Yaşananlar bunlarsa önce düşünmediğimizi, uyur-gezer ya da uyur-koşar olduğumuzu kabul etmeliyiz ki çözümün yarısını gerçekleştirmiş olalım. **Düşünmeden, uyur-gezer ya da uyur-koşar devrimcilik, komünistlik olmayacağını kavramalıyız ki sorunun çözüm yoluna girebilelim.**

Düşünmeyi nasıl öğreneceğiz ve bu yeteneğimizi nasıl geliştireceğiz? Evet soru budur. Çünkü düşünmek, bizim anladığımız anlamda eleştirel, sorgulayıcı, planlayıcı, eyleme yönelik düşünmek, bir dünya görüşünün, MLM'nin bakış açısıyla, yöntemiyle düşünmektir. Bu tür bir düşünme öğrenilecek, sürekli öğrenilecek ve geliştirilecek bir düşünme biçimidir.

Bu konuda **birinci yöneleceğimiz** kaynak ustalar, MLM'yi "dogma değil eylem kılavuzu" olarak ele alıp onların yazdıklarını, düşünme yöntemlerini kavramaya çalışarak incelemektir. Lenin devleti, emperyalizmi, partiyi nasıl ele aldı? Hangi yöntemle düşündü, sonuçlara nasıl vardı? İşte ustaları bu gözle okumalıyız. Göreceğiz ki onlar bir olguğu her yönüyle, koşulları içinde, iç ve dış ilişkileriyle, çelişkileriyle, gelişim süreciyle birlikte ele alarak ve hep devrim cephesinden yaklaşım ne yapmalı sorusuna yanıt bulma çabasıyla düşündüler. İşte biz de böyle düşünmeliyiz. Bu yöntemi öğrenmek için salt ustalarla da yetinmemeli, çok zengin tarihsel ve güncel kaynaklardan yararlanmayı da bilmeliyiz. Önce olguları incelemek, sonra politikayı belirlemek yöntemini içselleştirmeliyiz.

İkinci olarak, her konuda mutlaka plan yaparak, plan yaparken her ayrıntıyı, olasılığı hesaba katmayı, planlarımızı uygularken de yaratıcı ve esnek olmayı, birleştirmeyi sağlayarak düşünme yeteneğimizi geliştirebiliriz.

Üçüncü olarak hatalarımızın, eksikliklerimizin, pratiklerimizdeki aksaklarımızın, yanlış politikalarımızın üzerinden atlamayarak, bunları yok saymayarak, tesadüflere, anlık, tekil "kaza"lara bağlamayarak tüm çiplaklığıyla masaya yatırıp sorgularsak, niye böyle oldu diye kendimizi aklamaya mantığıyla değil, doğruları bulmak anlayışıyla sorunlara yaklaşırsak çok değerli dersler elde edebiliriz ve düşünme yeteneğimizi geliştirebiliriz.

Dördüncü olarak, kendimize yönelik eleştirilere kulaklarımızı tıkamayıp, kimden gelirse gelsin kendimizi denetleyip doğru eleştirilerden, bu en değerli yardımlardan yararlanarak eksiklerimizi görebilir ve nerelerde yanlış olduğumuzu, bunların nedenlerini görerek düşünme yeteneğimizi geliştirebiliriz.

Beşinci olarak, her sorunda mümkün

olduğunca çok yoldaşın görüşlerini alarak, tartışarak kendi eksiklerimizi görüp böylelikle de daha geniş bakış açıları kazanarak düşünme yeteneğimizi geliştirebiliriz.

Burada saydıklarımızı uygularsak ve bunları yeni yöntemlerle zenginleştirerek düşünmeyi öğrenmek ve bu yeteneğimizi geliştirmek yolunda ilerlemeler sağlarız. Düzenin bize aşladığı zihinsel tembelliği alt edip ataklığa geçebilir, böylece de devrimin gereksinim duyduğu müdahalelerin zorunlu ilk aşamasını başarabiliriz.

BEDENSEL ATAKLIK: TUTTUĞUNUZU KOPARIN, OLMAYANI YARATIN!

Bedensel ataklık coşkucu, planlı ve verimli bir şekilde pratik görevlerimizi tam anlamıyla yerine getirmektedir. Tuttuğunu koparmak, olmayanı yaratmak, planlananları tamamen ve hatta aşarak yaşama geçirmektedir. Devrimin gerektirdiği müdahaleler, maddi yaşama etki eden girişimler pratik çabalarla mümkün olabilir. Bunun yolu da bedensel ataklıktan geçmektedir.

Hiçbir devrimci, komünist devrim için yapacağı bir görevi koşulları varken yapmamazlık edemez. Bu kendimize biçtiğimiz sıfatlarla çelişir. Bunların etiketler, hem de sahte etiketler olduğunu gösterir. Devrim için harcanacak bir dakikayı devrim için harcamamak o dakikayı karşı-devrim için harcamaktır. Devrimin gerektirdiği bir işi yapmamak karşı-devrime hizmettir. Bu nedenlerle devrimin gerektirdiği bedensel ataklıktan yan çizenler karşı-devrime kan taşımaktadırlar. **Devrim için çalışmayan karşı-devrim için çalışıyordur.** Bu gerçek apaçıktır.

Bizde birçok yoldaşın canla başla, gece gündüz koşturduğu bir gerçektir. Bu inkâr edilemez bir olumluluktur. Bu çabaların sonuç alıcı olması, hatta daha az çabayla daha çok sonuç almanın yolunu açmaksa esasta yukarıda değindiğimiz zihinsel ataklık sorunuyla ilgilidir. Yine GB'mizde görevlerini yerine getirmek için çaba harcamayan, emek vermeyen, ter dökmeyen, her işi kıyısından, köşesinden tutmaya çalışan, görüşmelerine sürekli geciken yoldaşlar da vardır. Koşulları uygun olduğu halde bir işe dahi girmeyen, sabah ezanını duymadan uyumayan, güzellik uykusu almadan uyanmayan, gazete, dergi almak için yola gitmeye üşenip

okumayan yoldaşlar da vardır. Böyle yoldaşlar tembel, asalak bir yaşamı sürdürmektedirler. Ve bu özelliklerini aşamayıp sürdürürlerse değil GB'de barınmaları, kişisel yaşamlarını dahi kendi ayakları üzerinde sürdürmeleri mümkün olamaz.

Her zaman söyleriz, dünyayı değiştirmek için yola çıktık. Bu sözü düşünelim: Dünyayı değiştirmek; milyarlarca insan, binlerce yıllık karşı-devrimci düşünceler, düzenin binbir zor aygıtı... Dünyayı değiştirmenin bitmez-tükenez bir enerji, boşa harcanmayan bir tek an ve oturmaksızın bir koşturmayla (ama bilinçli bir koşturmayla) yalnızca ve ancak bunlarla mümkün olacağı açıktır. Yan gelip yatarak, kaplumbağa hızıyla çalışarak, ağustos böceği gibi cır cır öterek devrim olmaz, böyle çalışmakla devrimci, komünist olunmaz. Bu tür yaşayanlar ancak ve ancak devrime, partiye ayak bağı olur.

Bu nedenlerle bedensel ataklıktan yoksun yoldaşlar mutlaka düzelmek zorundadırlar. Bu düzelmenin yolunun en esaslı açılışı, bu tür yoldaşlara karşı liberal tutumlar almaktan vazgeçerek hatalarının üzerine tereddütsüz bir şekilde gitmektir. Hiçbir hataya göz yummamak, her hatayı eleştirmek, sorgulamak her yoldaşın temel görevlerinden biridir. Bunun aksi davranışlar ilk olarak partiye, ikinci olarak da hata yapan yoldaşlara zarar vermektir. Hata yapan yoldaşları eleştirirken hatalarını tüm çıplaklığıyla göstererek kavratmaya çalışmalıyız. Yoldaşlara hatalarını gösterirken her zaman onları kazanmak, ilerletmek amacıyla hareket etmeliyiz, yöntemimizi buna uygun belirlemeliyiz. Aynı zamanda hatalı yoldaşları eleştirmeyi salt birkaç yoldaşa bırakmamalı, uygun yer ve zamanlarda hepimiz böyle yoldaşları eleştirmeliyiz ki, yoldaşlar gerçekliklerini daha iyi kavrayabilsinler.

Hatalarında ısrar eden, tekrarlayan yoldaşlara karşı örgütsel tedbirler almak da bir yöntemdir ve gerektiğinde tereddütsüzce bu yönetime başvurulmalıdır.

*Bu yazı Proletarya Partisi 4. Genel Sekreteri Mehmet Demirdağ tarafından kaleme alınmıştır.

(Devam edecek...)

İRAN'DA HALK İSYANI BÜYÜYOR

İran'da halk isyanı iki ayı aşkın süredir devam ediyor. İran rejiminin halk üzerindeki gerici baskısı ve politikaları dönem dönem isyanlara dönüştürüyor. Jinâ Emini'nin İran rejimi tarafından katledilmesinin ardından İran'da isyan günbegün büyüdü. İsyân, İran sokaklarında barikat barikat örülüyor. Geçtiğimiz günlerde İran rejimi devam eden isyanı zorbalıkla bastırmak için orduyu devreye soktu. Halk isyanının ilk başladığı günden bu yana direnişin önemli merkezlerinden biri olan Mahabat kenti ordu tarafından kuşatıldı, evler tarandı. Hali hazırda İran Kürdistanı'nın büyük bir bölümünde isyan yoğunlaşmış ve yetkinleşmekte.

BARİKATLARDA YANAN ATEŞ: MAHABAT

İran Kürdistanı'nın önemli kentlerinden biri olan Mahabat, direnişin de simgesi haline geldi. Mahabat'ı özgün kılan ise eylemlerin içeriğini oluşturan ulus bilincidir. Bu bilinç eylemlere tam anlamıyla damga vurmasına da özellikle Kürt gençlerinin barikatların en önünde olduğu biliniyor. Bu durum İran rejimi tarafından Kürt partilerine dönük saldırılardan görülmektedir.

Mahabat'ta rejime ait kurum ve kuruluşlar eylemciler tarafından hedef alınarak özellikle rejime ait simgeler

bertaraf ediliyor. 20 Kasım günü İran ordusu askeri sevkiyat ile Mahabat'ı kuşattı. Gece saatlerinde de devam eden eylemlerde evler rastgele tarandı. Saldırıların dozunun bu denli yoğun olması eylemcilerin örgütlü direnişinde yatıyor. İran İnsan Hakları Örgütü Hengaw, Twitter üzerinden paylaştığı bir videoda İran Devrim Muhafızları'nın Urmiye'deki Hamza

üssünden Mahabat'a çok sayıda ağır silahlarla silahlı birlikleri sevk ettiği bilgisini paylaştı. Ayrıca evlerin tarandığı ve kentten silah seslerinin yükseldiğini de ifade eden Hengaw, "Mahabat'ın sesi olun" çağrısı yaptı.

GENEL GREV İLAN EDİLDİ

2019 yılında yakıt fiyatlarının artması ve yaşam koşullarının zorlaşması ne-

deniyle İran'ın yaklaşık 100 kentinde protesto gösterileri başlamıştı. Protesto gösterilerinde bin ila bin 200 arasında kişi katledilmişti. Yapılan bu eylemlerde katledilenlerin anılması amacıyla 15 Kasım 2022 tarihinde başlayacak 3 günlük grev çağrısı yapıldı.

Çağrı kapsamında birçok yerde ey-

öğrencileri rejim güçlerine ait motosikletleri ateşe verdi.

İRAN'DAN KÜRT PARTİLERİNE BOMBARDİMAN

Öte yandan 21 Kasım Pazartesi günü İran'daki Kürt partilerinin Irak Kürdistanı'ndan bulunan karargâhları SİHA ve füzelerle İran rejimi tarafından vuruldu.

Koye'de bulunan partilerin karargâhına, Hewlêr yakınlarındaki Cêjnîkan Kampına ve Süleymaniye'ye bağlı Zirguwêz'de bulunan Komeleye Zehmetkêşana Kürdistan Partisi'nin karargâhına saldırı düzenledi. Saldırıları da bir kişi hayatını kaybetti.

Saldırıları dair Rojnews'e konuşan Kürdistan Demokrat Partisi'nin (KDP-İran) üyesi Amanc Zêbayi, "İran Hükümeti, Koye'de bulunan karargâhları bombaladı." dedi. Komeleye Zehmetkêşana Kürdistan Partisi'nden elde edilen bilgilere göre de İran rejimi, Zirguwêz'de bulunan Bane Gewre bölgesine SİHA'larla saldırı düzenledi.

İran'daki isyan üzerinden aylar geçmesine rağmen dinmezken, faşist İran rejiminin halk üzerindeki ağır katliamları da sürüyor. Buna karşın halk sokakları terk etmiyor, direnişi ve isyanı yetkinleştirmeye devam ediyor.

TC'nin Rojava'ya dönük saldırısı Avrupa'nın birçok kentinde protesto edildi

HABER MERKEZİ- TC'nin Rojava'ya yönelik hava saldırısı Avrupa'nın birçok kentinde protesto edildi.

ALMANYA

Almanya'nın Hamburg kentinde yapılan protesto eylemine polis cop ve biber gazları ile saldırdı.

Eylem Halk Meclisi'nin çağrısı üzerine kent merkezinde gerçekleşti. TC'nin hava saldırılarının kınandığı protesto eylemleri gece saatlerinden itibaren devam etti. Tren garı önündeki eyleme polis biber gazları ve coplarla saldırdı.

Almanya'nın Göttingen kentinde de TC'nin saldırılarına karşı alanlara çıkıldı. Eyleme yoğun katılım olduğu bildirildi.

FRANSA

Fransa Marsilya'da da halk sokağa döküldü. Marsilya Demokratik Kürt Toplum Derneği (DKTM) tarafından yapılan acil çağrı üzerine Avrupa Parlamentosu Temsilciliği önünde toplanan Kürtler gecenin geç saatlerine kadar alanda bekleyişini sürdürdü.

Fransa'nın Strasbourg kentinde Türk devleti bir mitingle protesto edil-

di. Merkez tren istasyonu önünde gerçekleşen eylemde sık sık "Bijî Berxwedana Rojava", "Bijî Berxwedana Gerîla" sloganları atıldı.

İSVEÇ

KCDK-E'nin çağrısı üzerine İsveç'in başkenti Stockholm'de de eylem yapıldı. Eylemde yapılan konuşmalarda Erdoğan'ın IŞİD'i yeniden canlandırmak istediği belirtildi. Aynı zamanda İran devletinin İran Kürdistanı'na yönelik saldırıları da kınandı.

İSVİÇRE

Partizan'ın da katılımıyla Basel, Zürih Cenevre, Bern ve Vevey kentlerinde gün boyu gerçekleştirilen eylemlerde uluslararası kamuoyuna Kürt ulusuyla dayanışma çağrısında bulunuldu.

Kürt kurumları adına yapılan konuşmalarda "Bugün savaş suçu işleyen işgalci Türk devletine karşı insanüstü koşullar altında gerillanın sürdürdüğü mücadeleyi savunmak bizler için en önemli sorumluluk olmalıdır" denildi.

AVUSTRALYA

Avustralya'nın Sydney kentinde TC'nin saldırılarına karşı DKTM'nin çağrısıyla Town Hall Meydanı'nda

kitle buluştu. Burada "DAİŞ'in yapmadığını bugün Türk devleti tamamlamak istiyor. Bütün halkımıza ve dostlarımıza çağrımızdır; bugün birlik ve direnişi büyütme günüdür" mesajı verildi.

AVUSTURYA

Avusturya'nın başkenti Viyana'da yaşayanlar alanlara çıkarak TC'nin saldırılarını protesto etti. Parlamento önünde buluşan kitle, "Bijî Serok Apo", "Kürdistan Faşizme Mezar Olacak" sloganları attı.

Eylemde uluslararası topluma ve devletlere de TC'nin saldırılarına karşı çıkma çağrısı yapıldı.

YUNANİSTAN

Yunanistan'ın başkenti Atina'da aralarında TKP/ML militanlarının da bulunduğu yüzlerce kişi Türkiye Konsoloslukuna yürüdü. Yürüyüş esnasında Yunan polisi zaman zaman saldırıda bulundu. Türkiye Konsoloslukuna önünde yapılan Kürtçe, Türkçe ve Yunanca okunan açıklamaların ardından eylem "Bijî Berxwedana Rojava", "Şehid Namırın", "Kürdistan TC'ye Mezar Olacak" sloganları ile sonlandı.

ŞOVEN SALDIRGANLIĞA KARŞI MÜCADELEYİ BÜYÜTELİM!

Faşist TC devletinin Suriye Kürdistanı'na dönük saldırılarına bir yenisi daha eklendi. S. Kürdistanı'ndan başlayan İran Kürdistanı sınırlarına kadar uzanan 700 kilometrelik bir alanda hava saldırısı gerçekleştirildi. Kobanê'nin merkezi, kentin güneydoğusundaki Miştener Tepesi, Kobanê ormanlığı, Tel Ebyad kırsalında Gazali köyü, Dicle kenarındaki Derik (Malikiye) yakınında Dakel Bakel Elektrik Santrali ve Karaçok Dağı, Dirbesiye'ye bağlı Dahr el Arab Silosu, Ayn İsa'da Hafıyyat el Salem Siloları, Haseke'nin kuzey kırsalında Zirgan'a (Ebu Ressin) bağlı Tel Harmel köyü; Fırat'ın batısında Halep'in kuzeyinde Tel Rifat, Deyr Cemal, Menağ (Minnig) Askeri Üssü, Ayn Dakne, Maranaz, Malikiye, Şeyh İsa, Beluniye, Soğana köyleri ve Efrin yakınlarındaki Şavarga bombalandı. Suriye Demokratik Güçleri (SDG) ve Asayiş'in 13 kişi, rejim askerlerinden 12 kişinin hayatını kaybettiği belirtiliyor. Yine HRE'nin (Efrin Kurtuluş Güçleri) açıklamasında 5 savaşçılarının şehit düştüğü açıklandı. Silahsız halktan 13 kişinin de bu saldırıda katledildiği DSG tarafından duyuruldu. Bombardımanda askeri üslerin yanı sıra hastane, buğday siloları vb. altyapı alanları ve unsurları da hedeflendi.

Kazanımların ortaya çıktığı ilk günlerden itibaren TC, bu bölgedeki gelişmeleri kendisi için "beka" seviyesinde ele aldı, alıyor. S. Kürdistanı'nda açığa çıkan fiili demokratik yönetim, DAİŞ'in yenilgiye uğratılması ve kazanımların akabinde TC, işgal saldırılarına başlamıştı. Cerablus, Ezaz, Bab, Efrin, Serêkaniyê ve Gire Spî bu işgal saldırıları sonucunda TC ve desteklediği çetelerin denetimi altına geçerken S. Kürdistanı'na tehditler de devam ettirildi. AKP-MHP faşist bloku, ekonomik ve siyasal krizin derinleşmesine karşı işgal saldırılarını "can simidi" olarak kullandı, kullanıyor. "Milli güvenlik" söylemleriyle kitleler bu işgal saldırılarına "şovenizm" kampanyaları eşliğinde taraf edilirken, açlık ve sefalet düzeninin yarattığı sorunların geri plana atılması hesapları yapılmıştır. "Bir gece ansızın geliriz" tehdidiyle, şoven söylemlerle kitleler sürekli bir biçimde

konsolide edildi.

İSTİKLAL PATLAMASI VE SALDIRININ HAZIRLIKLARI

TC, emperyalistlerle kurduğu uşaklık ilişkisinin bir gereği olarak uzunca süredir, S. Kürdistanı'na dönük işgal saldırısına yeşil ışık arayıyordu. Rusya-Ukrayna savaşının yarattığı düzlemdeki çelişkilerden faydalanan işgale destek arayan TC'nin bu çabaları uzunca süre karşılıksız kalmıştı. Mersin'de gerçekleşen eylem sonrası S. Soylu yaptığı açıklama ile S. Kürdistanı'nı hedef göstermiş ve bölgeye operasyon tehdidinde bulunmuştu. HPG'nin açıklamasıyla TC'nin hesap-

ları boşa düşerken Taksim'de patlayan bomba ile bir kez daha işgal söylemleri gündeme getirildi. Taksim'de 13 Kasım'da gerçekleşen patlamada halktan 6 kişi katledilmiş onlarca kişi de yaralanmıştı. Bombayı "uyuşturucu" niyetine bıraktığını söyleyen kadının gerçek kimliği dahi belirsizliğini korurken Cerablus'ta devşirildiği, Menbic'de eğitildiği, Efrin/Idlib üzerinden Türkiye'ye geçirildiği, eylemin emrinin Kobanê'den geldiği, planlama ve koordinesinin Qamişlı'dan yapıldığını içeren ve saldırıyı PYD'ye mal eden, inandırıcılığı son derecede zayıf açıklamalar yapıldı. "Siyasetçisinden" "akademisyenine" ve "gazetecisine" AKP-MHP faşist blokunun kalemşorları aynı akşam televizyon programlarında boy gösteriyor, ellerindeki çubuklarla S. Kürdistanı haritasında işgalin nasıl olabileceğini tartışıyorlardı. Öyle ki TİP, TKP ve EMEP gibi

kendini "sosyalist" olarak tanımlayan yapılar dahi ucunu PKK'ye dayandırdıkları "kınama" açıklamaları yaptılar.

FAŞİST KLİKLER KÜRT DÜŞMANLIĞINDA ORTAKLAŞIYOR

PYD ve PKK yaptıkları açıklamalarla iddiaları yalanlarken, KCK saldırının bir komplo olduğunu ve buna karşı uyanık olunması gerektiğinin altını çizdi. 20 Kasım'da yapılan operasyon amaç bağlamında İstiklal patlamasındaki soru işaretlerini giderirken bu planlı durumun egemen klikler arası mücadelenin bir parçası olarak da değerlendirilmelidir. Patlamaya dair faşist Millet İttifakı'ndan gelen

vermediğini, harekâtın "hava" ile sınırlı kalmasından anlasak da ilerleyen süreçte ne olacağı şimdilik belirsizliğini koruyor.

S. Kürdistanı'na dönük operasyonun hemen ertesi günü İran devleti de Hewler ve Süleymaniye'de bulunan PDK-İ ve KOMELE üslerini vurdu. İran Kürdistanı'nda yoğunlaşan ve gelişen raperin* hem TC hem de İran devleti için tehdit. Nitekim kısa zaman önce iki devletin içişleri bakanlarının yaptıkları görüşmede iki devletin bölgesel olarak zıt pozisyonlarına rağmen Kürt düşmanlığında ortak bir saldırı konseptine sahip olduğunu gösteriyor. Gelişebilecek ulusal kazanımların domino etkisini iyi bilen Türk ve İran egemen sınıfları bu noktada gemi aziya almaktan geri durmayacaktır.

ASLOLAN DİRENİŞTİR

Bu sürecin belirleyici olan unsuru şüphesiz genişçe bir coğrafyada TC'nin yoğun saldırılarına maruz kalan Kürt ulusal mücadelesinin tutumudur. Kürt ulusal mücadelesinin uzunca bir dönemdir sürdürülen topyekûn imha politikasına karşı geliştirdiği ve yüksekte tuttuğu direnme tavrı S. Kürdistanı özgülünde de geçerlidir. Kuşkusuz Zap'ı, Avaşin'i aşılmaz kılan bu iradedir. Mazlum Ebdî'nin "Bu saldırılara hazırlıklıydık, irademizi kıramazlar" sözleri direnme tutumunu içeriyor.

Türk hâkim sınıfları, onun dümenindeki AKP-MHP faşist bloku Kürt ulusal mücadelesi ve Kürt kazanımlarının düşmanı olduğu kadar aynı zamanda Kürt-Türk ulusu ve azınlık milliyetlerden emekçi halkın da düşmanıdır. Kendi çıkarları uğruna işgallere girip, Kürt ulusu üzerinde milli bir zulüm uygularken aynı zamanda emekçileri açlığın, yoksulluğun girdabına atmaktan, hak arama mücadelelerini bastırmaktan, kazanılmış hakları gasp etmekten geri durmamaktadır. Türk hâkim sınıflarının şovenizme dayalı bu saldırganlığını tersine çevirecek yegâne yol mücadelenin bu bütünlükle ele alınmasıdır.

*halk ayaklanması

Sadece Doğru Çizgide Israr

Halkın Günlüğü gazetesi, savunduğu birlik anlayışı üzerine başlayan tartışmayı devam ettiren 2 sayılı bir yazı yayımladı. Bu konu, sundukları veya savundukları içerik bakımından ilgi alanımızda olmamakla birlikte yazıdaki eleştiri ve değerlendirmeler anlayışımıza ve geçmişimize yönelik olduğundan ele alınmayı hak ediyor. Ayrıca Halkın Günlüğü'nde somutlaşan oportünizmin tipik özelliklerini ele vermesi bakımından da bu yazının bir değerlendirmesini yapmak gerektiği duyuyoruz.

Arkadaşların bu tartışmayı neden sürdürdüklerini, bu tartışmayla ne amaçladıklarını anlamak için hem girişteki ifadeleri hem de ikinci yazıdaki ele alış tarzını incelemek yararlı olacaktır.

Girişteki ifadeler yazılanları esasen olumlayarak ve yeterince doğru yapıldığında her tartışmanın yararlı olacağından söz ederek tartışmayı sürdürmenin nedeni ve amacı hakkında bir kanaat oluşturuyor. Diyebiliriz ki bu bir iyi niyet göstergesidir. Zaten “öğrenmeyi” ve “düzeltmele-re değer vermeyi” somutlaştıran ifadelerle de bu açıkça belirtiliyor.

Buna rağmen ikinci yazıda ise karşımıza ifadelerimizin çarpıtıldığı, belirsizleştirildiği, sözlerimiz üzerinden lafbeliğine denk gelen bir ele alışla çıktığını görüyoruz. Bunun girişteki ifadelerle tam bir uyum içinde olduğunu söyleyemeyiz; bununla birlikte bu tarzlar aynı zeminden geldikleri ölçüde tam olarak ortaklıklar, birbirlerini besler ve güçlendirirler. Dolayısıyla tartışmayı bu bütünlükle ele alacağız.

Bu eleştirel yazımızda kısmen farklı üsluplara yönelmemizin bu iki yazıdaki değindiğimiz özelliklerden kaynaklandığını bir ön bilgi olarak verelim.

Giriş, savunmalarımızın içeriğine dair tespit ve yorumlarla ilgili. Girişteki “anlayış savunması” ile “esneklik taşımayan savunma tarzı” arasındaki farka çekilen dikkat öznel bir değerlendirmeyi içermektedir. Anlayış savunması yapıldığında bir ortaklaşma çabası, objektif olarak doğru bilgiye erişme olanağı olduğu ama “esneklik taşımayan savunmada” bunların olmayacağı bir ön kabul olarak ileri sürülüyor. Yanıtımızdaki “ayrıntıları atlamama” tutumu da esneklik taşımamak biçiminde değerlendirilmektedir.

YERSİZ BİR BEKLENTİ

Öncelikle, gene “ayrıntıları atlamayarak” şunu belirtelim: Yaptığımız

her değerlendirme ve sonuçta savunma bir anlayış içerdiği için bu değerlendirme pek gerçekçi değildir. Örneğin “her durumda özel olarak muhatap belirtmek gerekmez” savunumuz ilgili yazımıza yönelik “belirsiz muhataplık” eleştirisine yanıt olmakla birlikte genel olarak “muhataplık anlayışını” vurgulamaktadır. Muhatap almak veya alınmak her zaman doğrudan muhatap almak veya alınmakla beliren bir şey değildir. Tartışma, değerlendirme konusu olan anlayışlardan hareketle muhataplıklar söz konusu olabilir ve oluyor da. Biz doğrudan bizi muhatap göstermese de savunduğumuz anlayışlara eleştiri olduğunda veya bunlar hakkında bir değerlendirme yapıldığında yazanlara rağmen kendimizi muhatap kabul ederiz. Bunun için birilerinin bunu açıklamasına ihtiyaç duymayız. Bu tartışmaya neden olan yazımızda doğrudan sizi muhatap almadığımızı ifade ettik ki bunun gayet açık olduğunu da yazdık. Buna karşın “muhatap olmanız”ın nedeni de bizim için açıktı. Çünkü hem bize yönelik bir “birlikçi” tutumunuz var ve bu tutum muhataplığa yönlendiricidir hem de yazımızda sizin “birlik” anlayışınıza bir gönderme vardı. Bu bir ayrıntı mıdır? Kuşkusuz bir ayrıntıdır. Ne var ki bu ayrıntı tartışmamızın da başlama nedenidir. Açıklığa kavuşturulmasında yarar vardır.

Muhatap almakla veya göstermekle ilgili “her muhatapı alenen belirtmeye gerek yoktur” dediğimiz için arkadaşlar hedefin açıkça konmasından kaynaklanacak sakıncalara işaret eden bir değerlendirme yapmışlar. “Hedef alenen ortaya konmadığında etki zayıf olur” demişler. Elbette eleştirinin muhatapı eleştiriye duymalıdır. Üzerinde düşünmesi için, düzelmesi için eleştiriye alması gereklidir. Sorun burada bunun “alenen” olmak zorunda olmamasıdır. Eleştirilen, muhatap olan bunu “alenen” olmadığında da anlayabilir. “Alenen” dediğimiz şey “ulu orta olma”dır, herkesin duyacağı, bileceği biçimde olma halidir. Muhatabın bunun farkında olmaması, eleştirinin muhatabına ulaşmaması söz konusu değildir bu durumda. “Hedef alenen konmadığında” tanımını bu anlayışımıza dönük nesnel ya da haklı bir eleştiri değildir. Hedefin belirsiz kalması ile “hedefin alenen ortaya konmak zorunda olmaması” aynı şeyler değildir. Söylediğimiz şey şu kadar basit: Muhatabın farkında olması için her zaman “alenen” duyurmaya gerek yoktur.

Muhatabın “alenen” belirtilme-

mesinin sakıncası şu olabilir ama; eleştirinin kime yöneldiğini bilmeden başkaları “acaba ben mi kast ediliyorum” diyebilir. Özgülde yaşanan da budur zaten. Arkadaşlarımız yanıt yazımızda da belirttiğimiz gibi “anlaşılır nedenlerle” eleştirimize muhatap olmuşlardır. Çünkü bir anlayış, yaklaşım eleştirisi söz konusu olduğunda “özel muhatap” dışında da muhataplar olur ve muhatap oldukları ölçüde yanıt hakları da doğar. Bu durum ne karışık ne de anlaşılmazdır.

Biz arkadaşların “doğrudan kendilerini muhatap almadığımızı” en başından itibaren bildiklerinden, bunun farkında olduklarından eminiz. “Karışıklık” ve “dağınıklık” eleştirisinin bu nedenle “haksız” ya da yersiz bir eleştiri olduğunu ifade ediyoruz. Kendini muhatap gibi görme eğiliminin bir sonucu olarak yazının karışık ve dağınık olduğundan bahsetmek uygun bir eleştiri değildir diyoruz. Başka şekilde söylersek: Muhatabı olmadığı, dolayısıyla içeriğine hâkim olamayabileceğin bir konuda yazılanların “karışık ve dağınık” olduğunu ileri sürmek nesnel bir yorum olmaz. Bu daha baştan öznellekle maluldür.

Arkadaşlarımız “muhataplık” konusunda yaşadıkları karmaşa devam ediyormuş gibi “ima” ve “gönderme” hakkındaki ifadelerimize de değinmişler.

Arkadaşlar yazımızda sizden ima yoluyla ve gönderme yaparak bahsetmemizin ve bunu sizi açıkça tanımlamamızın nedeni doğrudan sizi muhatap alan bir eleştiri yapmıyor oluşumuzdur.

“Beklentimiz odur ki, ‘gönderme’ ve ‘ima’ yollu metotlar kullanma yerine açık eleştiriye tercih etmek daha samimi ve sıcak olacaktır...” diyorsunuz. Samimi ve sıcak bir tartışma ya da sohbet imayı ve göndermeyi neden dışlasın? Eğer sizin birlik anlayışınızı samimi bir açıklıkla ifade etmişsek, ikna amaçlı bir değerlendirmenin, eleştirinin parçası yapmışsak bu neden samimi görülmesin? İma da gönderme de yerinde kullanıldığında gayet samimi ve sıcak bir sohbetin unsuru olabilirler. İlgili yazımızda bu yerindelik söz konusu mudur peki? Açıkçası evet. Çünkü o yazının muhatapı siz değildiniz; ama sizin “birlik” anlayışınızı bizim yorumlarımızla bilen yoldaşlarımızdı. Bunu hem yazıyı doğru bir gözle okuyan anlayabilirdi hem de bunu “muhataplık karmaşası” yaşayarak önümüze sorun olarak çıkardığınızda size açıklamış olarak “ta-

mamen” anlamış olmanız gerekirdi. Buna rağmen “beklentimiz odur ki” demeniz abestir. Şunu net olarak ifade edelim ki muhatabımız siz olduğunuzda sizden ima ve gönderme yoluyla söz etmeyiz!

TUTUCU DEĞİL TUTARLI BİR SAVUNU

Savunma anlayışımızı ve biçimlerini değerlendiren arkadaşlarımız darbe ve hizip mevzularına girerek “bölünmedeki sorumluluğun” tarafımızdan paylaşılmamasını eleştirmişler. Bu ve benzeri konuların birçok kez değerlendirildiğini ve ilgili süreçle bir hesaplaşma yaşandığını ilgilenen herkes biliyordur. Burada konu edilen tavrın da yeni olmadığı açıktır. Bölünmenin “asıl” nedeni olduğu söylenen “hizip” için yazıda değinilen kişinin tanıklığına gerek duyulması bu hatırlatmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Daha başlangıçta darbeye ve darbeden önce de darbe hazırlıklarına karşı parti güçlerinin yetersiz kaldığına işaret edilmiş; oysa yapılması gerekenin açıktan tavrı geliştirmek ve partiyi de bu tavra ikna etmek olduğu söylenmiştir. Açık tavrı geliştirmek ve partiyi bu açık tavra çağırarak konusunda parti güçlerinde beliren çekingenliğin nedeninin bunun bir hizip çalışması olarak değerlendirileceği fikri olduğu da belirtilmiştir. İşte arkadaşlarımızın anlamadıkları şey de darbeye hizibe karşı parti güçlerinin bu yanlış “hizip” algısıdır. Parti güçlerindeki bu algıya karşı ilkelere, işleyişini tasfiye etmeye girişmiş bir darbeye hizibe karşı parti güçlerini elindeki tüm araçlarla ve tüm gücünle uyarmak, birleştirerek karşı koymaya sevk etmek bilindik türden, yani tasfiyeci bir hizip değildir; çünkü bu doğrudan partinin korunması tavrıdır. Parti içinde azınlık bir gücün etkinliği olarak hizip başka bir şeydir, partinin ilke ve işleyişinin tasfiyesine karşı örgütlenmek başka bir şeydir. İkisi için de “hizip” demek biçimi öze mahkûm etmek anlamına gelir.

“Tasfiyecilik açık bir hal aldıktan ve darbe süreci yürürlüğe konduktan sonra yapılan girişimler de oldukça yetersiz kalmıştır. Tüm bu süreç boyunca MLM güçler partiye sahip çıkamamış, siyasi-ideolojik mücadelede yetersiz kalmışlardır. Partiyi bir bütün olarak uyarma ve bilinçlendirme yollarına girmemişlerdir. Darbeci tasfiyeci yönelime karşı, partiyi ideolojik-siyasi düşünceleriyle, tüzük ve hükümleriyle sahiplenip savunan yoldaşların, bu süreçteki mücadeleleri hizipçilikle bağdaştırı-

Edenlerin Birliğine Güvenin-1

lamaz, ancak bu süreçte açık mücadelenin esas alınmaması cesaretsizliktir.” (2. OPK 29. Kararından)

Anlayışımız budur. Darbecilik, daha ilk toplantılardan itibaren girişilen bir süreç olmakla birlikte açıklık kazandığı süreçte de parti ilkelerini ve işleyişini savunan güçler “açıktan bir hizip” algısı olmasın diyerek çekingen tavırlar içinde hareket etmiş, çeşitli uyarıları ve müdahaleleri sesizce, açık davranmadan gerçekleştirmişlerdir. Bunun ilkeleri ve işleyişi korumak üzere, partinin tasfiyesine karşı hareket etmek olduğu açık olduğu halde “açık mücadele esas alınmayarak” yanlış davranılmıştır.

Arkadaşlarımızın “hizip” değerlendirmesi hakkındaki görüşümüzü bu durum açıklamaktadır. Arkadaşlarımız sadece “sizin de payınızda hizip var” demiyorlar, “hizip bölünmedeki esas nedendir” de diyorlar.

“Hizibin bölme-parçalama konusunda tam rolle etkili bir silah olduğu inkâr edilemez ise, Komünist Partisi’nin birlik zemininin parçalanmasında kendinizde bir kusur görmeyip sadece bizleri bu zemini parçalamakla suçlamanız nasıl değerlendirilebilir?!”

“Darbeci yöntem pekâlâ içte eleştirilerek mahkûm edilebilir, birlik zeminini korunup sürdürülebilirdi. Ama hizip doğrudan bölüp parçalamayı işlev edinen muhtevasıyla tam bir parçalayıcı değil midir?”

Bu değerlendirmeler akli başında, düşünülmüş değerlendirmeler olmaktan çok uzaktır. Neredeyse “ben darbe yaptım ama sen de buna karşı koyarak beni darbeci ilan ettin” denecek!

“Hizip” tanımının ilgili müdahaleler bakımından “biçimi öze mahkûm etmek” olduğunu ifade ettik. Bununla beraber bu müdahalelere darbenin merkezi düzeyde işleyen bir mekanizmaya sahip olmasından hareketle “hizip” dendiğini varsayalım: Merkeze karşı harekete geçildiği için bunun biçimde de olsa hizip olduğunu kabul edelim. Peki bu “bölme-parçalama konusunda tam rolle bir silah” demek için yeterli midir? Bu “hizibin” neyi savunduğu, neye karşı geliştiği önemsiz midir? İçerik konu edilmeksizin, süreç ve bağlamlar ortaya konmaksızın “doğrudan bölüp parçalamayı işlev edinen muhteva”dan söz etmek bilimsel bir değerlendirme olabilir mi? Eğer böyle yapılırsa Lenin’in “Sosyal Demokrat (Komünist) Parti tarihinde fraksiyonlar dönemi” dediği dönem için yazdıklarını ve Bol-

şeviklerin üstünlüğü için parti içinde yaptığı çalışmaları nasıl açıklayacağız? Troçki’nin meşhur “fraksiyonsuzculuğuyla” dalga geçmesini nasıl yorumlayacağız? Benzer bir tartışmayı Mao’nun Zunyi toplantısı öncesindeki çalışmaları için de, Başkan Gonzalo’nun PKP içindeki benzer özellikteki dönem çalışmaları için de yapabiliriz. Tabii İbrahim yoldaşın TİKP içindeki süreci için de bu tartışma yapılabilir. Şunu da belirtelim ki bu “özel ve özgün” dönemlerdeki parti çalışmaları incelemeyi hak eden çok öğretici çalışmalardır. Özellikle yukarıdaki “karar”da belirtilen cesaretsizlik bu süreçlerden hiç öğrenememiş olmaya da dikkat çekmiş olmaktadır. Özetle “hizip” denerek içeriği sis perdesi ardına itilen darbe karşıtı müdahaleler “bölücü-parçalayıcı işlevli” değildir; tam aksine bölünmeye ve parçalanmaya karşı partici müdahalelerdir. Tasfiyeciliğin kesip atılması, gerçek bölücülüğün sökülüp uzaklaştırılması parti açısından bakıldığında birleştiricidir, bütünleştiricidir. Bunun bahse konu bölünme süreci için başarılı bir çalışma olduğunu ise hiçbir zaman ileri sürmedik. Darbeye karşı yeterince uyanık olunmadığı gibi darbenin mahkûm edilmesinde de çeşitli zorluklar, hantallıklar, sapmalar yaşandı. Bu durumu yaratan ideolojik-politik düzeyin geriliğinin uzun bir süredir yaşanmaya devam edildiği de çok defa açıklanmıştır. Konumuz bunu içermediği için değinmekle yetiniyoruz.

Şunu da özellikle belirtelim: Arkadaşların hizip olarak mahkûm ettikleri ve “bölücü” diyerek kendilerini ait görmedikleri tutum Proletarya Partisinin şu anda üzerinde olduğu zeminin kendisidir. Bu tutum parti ilkelerinin ve işleyişinin geçerli olduğu zeminin sürekliliği için alınmıştır ve bu zemin varlığını “parti zeminini” olarak korumaktadır. İçerik göz ardı edildiğinde bu zemin de görülmez.

Nasıl ki darbe zeminini eleştirmekle beraber bu zeminin terk edilmediğini söylüyorsak, Proletarya Partisi zemininin de o zamandan beri korunduğunu ileri sürüyoruz.

ZEMİNİ KORUMAKTA TUTUCULUK

“Hâlâ tutucu bir savunu içindediniz. Darbeci yöntem pekâlâ içte eleştirilerek mahkûm edilebilir, birlik zeminini korunup sürdürülebilirdi. Ama hizip doğrudan bölüp parçalamayı işlev edinen muhtevasıyla tam bir parçalayıcı değil midir?”

Tutarlı bir oportünizmin nelere kadir

olduğunu bu cümlelerde görmekteyiz. “Darbeci yöntem birlik zeminini korunarak eleştirilip mahkûm edilir; ama hizip doğrudan bölüp parçalamayı işlev edinen muhtevasıyla parçalayıcıdır!”

Darbeciliğe karşı gerçekleşen müdahalelerin “hizip” denerek dışlanması konusuna az önce değindik. Arkadaşlarımız içerik değerlendirmesi yapmaksızın, koşulsuz ve bağlamsız “hizibi” mahkûm ettikten sonra “darbeci yöntem” diyerek darbeyi “birlik zemininde mahkûm” etmekten söz ediyorlar. Burada neyin zorlandığı, nerede tutunulmaya çalışıldığı apaçık ortaya seriliyor. Darbeci yöntem dedikleri gerçekleşmiş ve bütün alanlara yönelmekle beraber neredeyse bütün alanlarda da etkili olmuş bir harekettir. Yönetici kurumların ele geçirilmesini, iradenin belirlendiği kararların geçersiz kılınmak istendiği bir süreçten “darbeci yöntem birlik zeminini korunarak eleştirilebilirdi” deniyor! Üstelik bu satırların sahipleri bu darbenin “kardelen hareketi” ile deşifre edilen parti içi ajan örgütlenmesinin işi olduğunu da iddia ediyorlar! “Birlik zeminini” denen zemin ilkelerden, işleyişten ve bunların somut karşılığı olan iradeden ayrı “beraber olunan zemin” olarak kavrarsak bu değerlendirmenin en azından tartışılabilir yanları olur; ama birlik zeminini böyle bir zemin değildir. Komünist hareketin bütün birikimi ve ilkeleri üzerinde, Leninist işleyişle bağlantısı içinde oluşmuş bir zeminden söz ettiğimizde ise bu değerlendirme saçma bir görünüm kazanır. Birlik zeminini tam da darbeciliğe karşı takınılmış tavrıda somutlaşan zemindir. Darbecilikle çözüm birlik zemininde gerçekleşmez, bu zemin çiğnenerek gerçekleşir. Darbeci anlayışı eleştirip mahkûm etmekle birlikte onun ürünü zeminde durmanız bulduğunuz “çözüm yolu”na işaret eder.

“Bu durumda kim birlik zeminini parçaladı? Açık ki, bu parçalamada esas rol hizip örgütlemesi-çalışmasıdır; yani sizlersiniz. Bununla yetinmeyip bir de siz bizleri arındırıyorsunuz!”

Bu alıntı, birliğin komünist parti zemininde hareket etmenin kavranmadığının açık bir göstergesi olarak irdelenmeye değer görünüyor. “Hizip ve parçalama” hakkındaki yorum burada da içeriksiz devam ediyor. Arkadaşlarımız “hizip” kavramını ama salt biçim olarak bu kavramı süreci açıklamanın, kendilerini savunmanın yeterli malzemesi olarak kullanıyorlar. Üstelik bayağı sorumluluk almış bir kişi de hizip yaptığını

kabul etmekle bu yeterli malzeme için kanıt da vermişken kullanılmak olmaz... “Esas rol sizde, bir de yetinmeyip bizi arındırıyorsunuz” diye net bir sonuca varıyorlar. Arkadaşlar “arındırmak” dediğimiz şey yetinilmeyerek yapılan bir iş değildir ki burada; işin tam da kendisidir. Darbeciler bunu darbe ile yaptılar, kendi zeminlerinden ötekileri arındırdılar. Darbenin kendisi de bir arındırmadır. Buna karşı alınan tavır da başka bir zeminin darbecilikten arındırılmasıdır. Şimdi sizinle tartışırken “darbeciliği eleştiriyorsunuz ama onun zemininde durmayı sürdürüyorsunuz” dediğimizde darbecilikten arınmıyorsunuz demiş oluyoruz. Arındırmak eylemi komünist hareketin sürekliliği bakımından da gereklidir. Açıklıkla şunu ifade edebiliriz ki komünist partisi ancak arınarak güçlenebilir. Kitlelerin kurtuluşu için gerekli bilgi ve toplam ya da kolektif yetenek arınmanın ürünüdür.

Dolayısıyla söz konusu bölünmede arınma karşılıklı bir eylem olarak gerçekleşmiştir. Şimdi bizim sizden farklı olarak söylediğimiz şey bu arınmayı ve arındırmayı savunmamızdır; siz ise kendinizi darbeden arındırdığınızı ileri sürerken bile darbeci zeminden seslenmekte bir beis görmüyorsunuz ya da göremiyorsunuz.

‘92 Birliği ve DABK süreci hakkındaki çıkarımlara ve yorumlara ayrıca değineceğiz. Ondan önce ise girişteki ele alışlardan sonra ikinci yazıdaki ele alışa dair yorumlarımızı tamamlayalım.

BELİRSİZLİKLER YUMAĞINDA DÜĞÜMLER ATMAK

Yazının girişindeki tartışma birlik anlayışımıza dairdir. Bu noktada kafamızın karışık olduğu ileri sürülmektedir. Ne var ki burada yukarıdaki gibi somut bir tartışma yapılmıyor. Yukarıda gösterdik ki arkadaşlarımız kavramların içeriğini, bağlamını irdelemeden salt karşıtıktan hareket ediyorlar. Karşıtıktan hareket etmek gayet anlaşılırdır; fakat bunu somut düzlemdeki olaylarda kendi tutumunu açıklayarak yapmalısınız ki anlaşılır bir tartışma olanaklı olabilsin. İkinci yazıda ise karışımıza sözlerle oynamak yöntemi çıkarılıyor. İkinci yazının daha girişinde birlik konusunda kafamızın karışık olduğu ileri sürülüyor. Neden? Çünkü biz “komünist zeminde başkalarıyla birlik sorunu yok” demekle birlikte “komünistlerin birliği zeminindeki çalışmaların parçası olan halkın birliği alanına giren başkalarıyla birlik

sorunu var” diyoruz.

Buna göre hem “başkalarıyla birlik sorunu yok” hem de “başkalarıyla birlik sorunu var” demiş oluyoruz. İkinci anlayışla birincisini yadsımış oluyoruz!

Sözlerle bu biçimde oynamak anlaşılır bir tartışma için kötü bir tuzaktır. Gereksiz olduğu kadar yorucudur. Öncelikle komünistlerin birliği için “başkalarıyla birlik sorununun içermez” dememiz kapalı kutu olmak anlamına gelmez. Dolayısıyla bu “birlik anlayışı olmamak” anlamına da gelmez. Komünistlerin birliği için savunduğumuz zemin komünist partisi zeminidir ve bu hiç de olmayan bir şey değildir. Bu açıkça ilan edilmiş ve ne dediği belli, kendisini açıklamaya devam eden bir mekanizma olarak görünürdür.

“Bu savunuya göre Yeni Demokrasi’nin (Y.D) objektif olarak birlik anlayışının olmadığı çıkmaktadır.”

Kendisi bir birlik olan komünist partisinin bir birlik anlayışının olmadığını iddia etmek “savunduğumdan başka birlik anlayışını aklım almaz” demekten başka bir şey değildir. Hani darbeci zeminde durmaya devam ediyorsunuz ve darbeciliği mahkûm etmenin gerekli şartı o zemini terk etmektir dediğimizde diyorsunuz ya “bu kendinizi feshedin gelin demektir.” işte bu da bir birlik anlayışıdır. İleri sürmediğimiz, buna rağmen dediğimizi iddia ettiğiniz anlayışın burada yok sayılmasının mantığı nedir? “Başkalarıyla birlik sorunu yoktur” cümlesinden çıkartılacak şey şundan ibarettir: Başka hiçbir oluşumu komünist değerlendirmiyorlar. O kadar. Yeni Demokrasi’nin objektif olarak birlik anlayışı yoktur demek komünist partisini birlik anlayışının somutlaştığı bir zemin olarak görmemekle eş değerdir ki bu olanın, apaçık bir olgunun inkârı anlamına gelir. Böyle bir komünist birlik vardır ve bu varlığın da bir anlayış içermesi eşyanın tabiatı gereğidir!

“Başkalarıyla birlik sorunu yoktur” derken kastımızın başka zeminde bulunanlarla, ayrı olarak inşa edilmiş, siyasi çizgisi, programı, yapısı, anlayışları vs. olan partilerle birlik sorunu olduğu açıktır. Bunlardan herhangi birileriyle komünist zeminde birleşmek olanaksızdır. Tartışmalarımız da çalışmalarımız da böyle bir anlayış içermemektedir. Böyle olduğu için komünist birlik anlayışları yoktur demek abesle iştigaldir.

“Öte taraftan, başkalarını kendisiyle aynı ideolojik zeminde görmediğini söylemesine karşın, arkasından da bu başkaları olan diğer örgüt ve partilerle birlik konusu halkın birliğini içeren çalışmaların konusudur” diyor.

Bu noktada anlaşılmalı olan nedir? Aynı ideolojik zeminde olmayanlarla birlikte hareket etmek, onların da dahil olabilecekleri devrimci çalışmalar yapmak ve hatta devrim sürecinde ortak zeminler yakalamak neden aynı ideolojik zeminde olmakla çelişmiş gibi değerlendiriliyor?

“Dahası, ‘yazı, bunun komünistlerin birliği kapsamındaki çalışmaların bir parçası olduğunu hatırlatarak ...’ diyerek de komünistlerin birliğini, halkın birliğini ve diğer parti-örgütlerle yani başkalarıyla birlik konusunu iç içe geçirerek tekleştiriyor.”

Anlaşılan olgular iç içe geçince, biri diğerini doğurunca ya da biri diğerini belirleyince arkadaşlarımız “tekleşme” sendromu yaşıyorlar! Bir çizginin, doğru bir genel siyasi çizginin bir merkezden çıkmakla beraber başka merkezlere etki etmesi, başka merkezler yaratması, geniş bir çevre oluşturması vs. neden “tekleşmek” olarak tarif ediliyor? Başka türlü söylersek “tek bir çizginin” belirleyici bir nitelik göstermesi neden akıl almaz kabul ediliyor? Eğer bu çizgi halkın çıkarları temelinde vücut bulup halkın birliğini sağlayan bir gerçeklik üretiyorsa, farklı çıkar gruplarını devrimin çıkarlarında birleştiriyorsa bu neden “tekleştirme” adı altında “olacak iş değil” gibi algılanıyor? Devrimlerin gerçekleşme süreçleri tam da tarif edilen biçimde bir tekleşme süreci değil midir? Devrim çizgisinde tekleşmek... Kuşkusuz bu tekleşme farklılıklar içeren bir tekleşmedir.

Bunun güzel bir örneğini Lenin ulusal sorun tartışmasında verir. Bolşeviklerin görüşü “düalist” denerek eleştirildiğinde Lenin ezilen ulusa birlik yönünde yapılan propaganda ile ezen ulustan halka ayrılık hakkı yönünde yapılan propagandanın defterin ortasına doğru karşılıklı sayfaların kenarlarından gelen iki çizgiye benzetilebileceğini söyler. Burada aslında iki farklı söylem aynı şeyi amaçlamaktadır: Tekleşme! Burada tekleşmenin somut karşılığı ulusların gönüllü birliğidir.

Halkın Günlüğü komünistlerin birliği zeminindeki çalışmaların sonuçta halkın birliğini amaçlayan çalışmalar olduğunu ve buna çeşitli parti veya örgütlerle yani başkalarıyla birliği de dahil etmemizi “birliğin tekleştirilmesi” diyerek eleştirel bir yaklaşım gösteriyor. Demek ki komünist hareketi devrimi örgütlemek üzere gelişen, farklı birliklerin devrim doğrultusunda oluşmasını sağlayacak bir hareket olarak düşünemiyor!

Kuşkusuz sorun Halkın Günlüğü’nün böyle düşünmemesi değil. Oportünizmden söz ediyorsak böyle düşünmemesi de beklenebilir bir

şeydir. Komünist hareketi merkeze koyarak ve sınıf bakış açısından hareketle bütün bir toplumsal hareketi proletaryanın kurtuluşu yolunda belirlemek, bu doğrultuda tekleşen bir birlik çabasında olmak onun öne sürdüğü “birlikçilik” anlayışıyla da gerçekleştirdiği ittifaklarla da uyumlu değil. Bu nokta farklılıkların açık seçik görünmesinden ibarettir. Ne var ki Halkın Günlüğü yazımıza dair kimi değerlendirmelerde bulunurken bu farkı ortaya çıkarmaktan başka şeyler de yapıyor. İlgili kısım bu bakımdan dikkat çekicidir.

“... Yeni Demokrasi’nin (Y.D) objektif olarak birlik anlayışının olmadığı” iddiası Halkın Günlüğü’nün karmaşa ve belirsizlik yaratmak üzere burada yaptığı ilk değerlendirmedir. Birlik anlayışımız vardır ve bunu kendisi hemen sonra “Zira Y.D, genel anlayış olarak komünistlerin birliğini KP zemindeki iç birlik olarak algılayıp tarif etmektedir.” diyerek ifade etmektedir. Karmaşa ya da belirsizlik yaratma çabası burada başlıyor ve şöyle devam ediyor “Böylece birliği esasta halkın birliği biçimine indirmekte veya buna düşmektedir.” Bu tartışmada sunduğumuz anlayışla çeşitli birlikleri komünist partiden halkın birliğine doğru uzanan bir hareketin ürettiği, üreteceği oluşumlar olarak gördüğümüzü göstermiş olduk. Bunu savunuyoruz. Burada “birliği esasta halkın birliği biçimine indirmek” biçiminde bir değerlendirme için bir veri yok. Böyle bir değerlendirmenin anlamı da yok. Savunduğumuz anlayışta halkın birliği, merkezinde komünistlerin olduğu bir bütündür ve halkın birliği tek bir biçimdeki birlik de değildir.

Bu değerlendirmelerde bir tutarlılık yok, farklı anlayışları ortaya koyma çabası da yok. Cümleler arasında uyumsuzluklar aramak gibi yöntem var sadece. Anlayış tartışmak, farklı anlayışları tespit edip üzerinde yoğunlaşmak yerine ifadelerimize karşı güvensizlik yaratmak amacı güdülmektedir. Bunu çözümleme yapar gibi sunması da kafa karıştırmak içindir. Alıntılar yapıyor, alıntılar arasındaki çelişkileri cümleleri yalıtılarak ispatlıyor ve kafa karışıklığı yaşamaya devam ettiğimiz değerlendirmesiyle okuyucuyu ikna etmiş oluyor.

“Başkalarıyla birlik konusu komünistlerin birliği kapsamındaki çalışmaların parçası olarak tarif edilmekle birlikte, başkalarıyla komünist zeminde birlik sorunu yoktur demektir. Hem parçasıdır hem değildir; görüş bu. Ama birlik anlayışı net bir görüş talep etmektedir. Bu netleştirilmek durumundadır ve bu yorumda zorlamalarla düzeltilmeye çalışılmasına karşın, açık bir kafa karışıklığına delalettir.”

Acınası bu yorumla kim ikna olmuştur bilemeyiz. “Komünistlerin birliği kapsamındaki çalışmaların” devrimi kapsayan, devrimi örgütleyen, devrimin güçlerini birleştirmeyi amaçlayan çalışmalar olduğunu anlamadıklarını düşünebilir miyiz gerçekten? Komünistler “kendi” birlik zeminlerinde tam da devrim lehine olan veya olacak tüm birliklerin çalışmalarını yapmakla sorumludurlar. Fakat bu çalışmaların kapsamının genişliği komünistlerin “başkalarıyla birlik yapmak” genişliğine olanak vermez. “Hem parçasıdır hem değildir” çıkarımı kafası karışık olanın düzgün bir şeyi okurken okuduğunu karıştıracığına basit bir örnek olabilir belki. Evet parçasıdır diyoruz; bununla birlikte bu çalışmaların komünist partisinde birleşmek üzere değil devrimin gereksinimlerine uygun olarak başka alanlarda birleşmek üzere çalışmalar olduğunu söylüyoruz. Bu nedenle bu tür birlikler komünist zeminde birlik olarak gerçekleşmez diyoruz. Kafa karışıklığına delalet nerede?

Evet birlik net bir görüş talep eder. Bu da çok net bir görüştür.

Aynı yöntemi arkadaşlarımız muhataplık açıklamasına dair ikinci yazıdaki değerlendirmelerinde de izlemişler. Hem muhatap hem değil, dediğimizi iddia ediyorlar. Bunlar tartışmanın düzeyi bakımından tuhaf iddialar. İlgili yazının doğrudan muhatap olmadığını açıklamak bile gereksizken ve siz bunu en başından itibaren anlamışken şimdi açıklamamıza rağmen “olmadı” havasında değerlendirmeler yapıyor arkadaşlarımız. Şimdi biz sizin muhatap olmadığınızı bir konuda yazarken size ait olduğu için hiçbir anlayışa, tarza, üsluba ima yollu değinemeyecek miyiz ya da gönderme yapamayacak mıyız? Sizi ima eden bir ifade kullandığımızda veya sizin bir görüşünüze gönderme yaptığımızda muhatap olarak adınızı mı anmamız gerekecek? Bu yoksa eğer kafa karışıklığına delil mi bulmuş olacaksınız?

Bahsi geçen değerlendirmelerin yüzeysel ve boş bir nitelik taşıdığı ortada. Kafası karışık olmayan biri ve amacı da kafa karıştırmak olmayan biri bu cümleler arasında bir çelişki, bir karmaşa bulamaz. Bulduğunu iddia eden Halkın Günlüğü yazarı da bulmuş gibi yapmaktan öteye gidemiyor. Buna neden gerek duyulduğunu tartışmak bizim işimiz değil. Sadece şunu “net” biçimde ifade edelim: Muhatap olmadığınız bir yazıda sizin “birlik” anlayışınız kötü bir örnek olarak gösterildi ve bizim için bu kötü örnek, kötü bir örnek olarak kalmaya devam edecek...

TUNUS III. DÜNYA KADIN KONFERANSI GENEL DEĞERLENDİRMESİ

II. Dünya Kadın Konferansı 3-9 Eylül tarihleri arasında Tunus'ta gerçekleştirilmişti. Konferansı kadın mücadelesi için önemli gördüğümüze ve gündemlerine ilişkin tartışmalar yürüteceğimizi söylemiştik. Bu tartışmaların Tunus III. Dünya Kadın Konferansı aracılığıyla kadınların kurtuluşuna giden yola dair çok köklü ideolojik tartışmaları alevlendirmeye vesile olmasını istiyoruz. Bu bağlamda öncelikle konferansın programını anlamaya çalıştık. Nasıl örgütlendiğini, hazırlık sürecinin nasıl oluşturulduğunu, konferansa katılım kriterlerinin neler olduğunu inceledik. Gördük ki tamamında tartışmaya muhtaç yanlar var. Bununla birlikte Tunus'ta bir araya gelen 42 ülkeden 93 delege, 450 katılımcının ve 52 örgütün nasıl bir program etrafında bir araya geldiğine ilişkin bir araştırmaya girdik. Doğrusunu söylemek gerekirse "konferans programı" diyebileceğimiz nitelikte bir dokümanın olmadığını gördük. Bu, hazırlık sürecine dair bize bir fikir vermekle birlikte konferansın niteliğine ilişkin de tartışmaya muhtaç yanların olduğunu göstermiştir. Konferans katılımcılarının nasıl oluşturulduğu da bir diğer önemli konudur. Konferansa katılan örgütlerin yayımlanmış olduğu haberlerden konferansa birçok "Marksist-Leninist", yurtsever ve feministler başta olmak üzere işçiler, sosyalist feministler, örgütlü ve örgütsüz kadınlar, tarım işçileri, genç kadınlar, LGBTI+lardan oluşan çok geniş bir bileşenin katılmış olduğunu öğrendik.

KONFERANSIN PROGRAMI ÖNEMLİDİR

Bir araya gelen bütün bu kişi ve örgütlerin ideolojik farklılıkları bilinen bir durum. Kadınların kurtuluşu başta olmakla birlikte bir bütün yaşama ve mücadeleye dair çok farklı görüşte olan bileşenlerin esas olarak hangi anlayışla hareket ettiği tartışması ideolojik tartışmanın başlangıç noktası olmalıdır. Bu açıdan nasıl bir program etrafında birleşildiği temel meseledir. İkinci mesele ise konferansın hangi sonuçlara vardığıdır. Konferansa katılım noktasındaki bu geniş kapsamın neden tercih edildiğini ise bileşenlerin kadın sorununa yaklaşımlarından öte ittifaklar ve birlik politikası anlayışından ileri geldiğini, bu anlayışın uluslararası kadın hareketine yansıdığını söyleyebiliriz. Esas olarak geniş katılım-

cılık ideolojik olarak fark gözetilmeksizin kadınların ve kadın örgütlerinin bir araya gelmesi saikiyle hareket edildiğini gösteriyor. Ancak sorulması gereken soru bu tercihin nedenidir. Bu sorunun yanıtı III. Dünya Kadın Konferansı'na önderlik eden ideolojik hattı göstermektedir. Konferansın çok geniş bileşenle yapılması her ne kadar bir olumluluk olarak yansıtılsa da bu durum gerçekten güçlü bir ittifak ve birlik zemini midir? Bunun incelenmesi gerekir. Baktığımızda 42 ülkenin, 93 delegenin ve 52 örgütün bir perspektifle bir araya gelmesi oldukça güç gözükmektedir. Ancak bu başarılıdır. Peki bu hangi zeminde olmuştur? İşte kritik nokta burasıdır. Sosyalist, feminist, sosyalist feminist, feminizm karşıtı, ulusal vb. birçok örgüt bu konferansta dünya meselelerini, kadınların sorunlarını ve kadınların kurtuluş yollarını tartışırken bütün-

bu sorunların kaynaklarının tahlilinde ve nasıl bir yol izlemek gerektiği noktasında ortak bir görüşe sahip değildir. Anlaşılan o ki ortak ve net bir görüşe sahip olmak amacıyla bir araya gelmiş değiller. Böyle bakıldığında neredeyse "bir araya gelmek için bir araya gelen" bir durumuyla karşı karşıya kalmışlar. Bu ideolojik zayıflığın temel göstergesidir. Bu aynı zamanda kadın konferansına burjuva ve küçük burjuva anlayışların yön verdiğini açıklar. "Ne olursan ol gel" denilmesine de konferansa katılmak için kadın ve kadın örgütü olmak yeterli görülmüş gibi durmaktadır. "Hangi kadınların konferansı?" sorusu açıkta kalmıştır. Katılımcıların çok geniş ve çeşitli olması konferansın tartışmalarının açık ve anlaşılır olmamasının önemli bir nedenidir. Her ülkeden gelen, farklı farklı görüşlerde olan kadın ve kurumlar memnun edilmek için katılımcıların hassasiyetleri göz önünde bulundurulmuştur. Bu bağlamda konferans programı kapsamlı ve derinlikli ideolojik tartışmaların gelişmesini sağlayacak nitelikte örgütlenememiş-

tir. Her katılımcının kendi gündemi doğrultusunda atölye yapması ve bu atölyeye önderlik etmesi, bileşen kurumların bir merkezden tartışma yürütmesini ve tüm bu tartışmalarını uluslararası görevler kapsamında kararlara dönüştürmesini ve odaklanmayı engellemiştir. Kadın konferansının hazırlık sürecinden başlayarak kapsamlı ve güçlü bir program oluşturamamasının nedeninin çok katılımlı bir konferans örgütlemek adına çok farklı ve çok çeşitli yapıları bir araya getirmeyi hedeflemiş olmasıdır. Bu çeşitlilik bir dağınıklığı kendisinde getirmekle birlikte ne kadar çeşitli yapılardan oluşursa oluşsun bir program etrafında buluşmaması genişlemek adına esnekleşmesi, konferansın bileşen olarak geniş olsa da nitelik olarak zayıf olmasını getirmiştir. Bu ciddi bir sorundur. Çünkü diğer yandan bileşen ne kadar karmaşık ve

farklı olursa olsun ancak bir program etrafında etkili bir birlik oluşturabilirdi. Ve böyle bir bakış açısıyla hareket edilmiş olunsaydı bileşen bu kadar çeşitli ve geniş olamazdı. Program bunun için önemlidir. Programın zayıflığı, bileşenin çeşitliliği III. Dünya Kadın Konferansı'nın etki gücünü zayıflatan bir etmendir. Sınıf bakış açısından bakan devrimci kadınların bu durumu analizi ve bu durumla mücadelesi de eksik kalmıştır. Mücadeleden çok bununla uyumlu ve uzlaşmacı bir hat izlendiği anlaşılmaktadır. Bu koşullar altında da konferansın gücü olarak gösterilen "çok renklilik" konferansın zayıf noktasını açığa çıkarmıştır. Her bir ülkede gündem olan her konuya değinme endişesi konferansın temel konularına yoğunlaşmayı ve etkili kararlara çıkılmasını engelleyen bir başka yöndür. Bu koşullarda anlaşılabilir ki hiçbir konu derinlikli şekilde tartışılmamıştır. Dürüstçe söylemek gerekirse, bu zaten yapılamazdı.

Tunus Konferansı'na yön veren sınıf perspektifinden uzak kadın bakış açısı-

sıdır. Güçlü bir program oluştur(a) mamak, geniş bileşenli bir konferans örgütlemek de buradan gelmektedir. Her ne kadar birçok kaynakta sınıfsal saldırılara ve kadın mücadelesinin sınıf mücadelesiyle ilişkisine dair vurguların yapıldığı söylenebilir de bunun güçlü ve net olmadığı çok açık şekilde görülmektedir. Bu yaklaşımın dahi birbirini idare eden, ideolojik farklılıklara dokunmadan geçen, ideolojik farklılıklara dokunulmadığı ölçüde ittifak halinde ve birlik içinde olduğuna inanan bir anlayış olduğu açıktır. İdeolojik tartışmalara yeteri kadar girmemenin altında yatan bir diğer etmen ise niteliğin buna uygun olmamasıdır. Konferansa Türkiye'den katılan delegelerin izlenimlerine yansıyan "Bazen iç dökmeye, birbirini tekrar etmeye dönüşürken, ideolojik olarak içeriği dolu, yeni perspektif, mücadele yöntem ve araçlarının geniş bir bakış açısıyla tartışmasında kimi sığıklar ortaya çıktı." tespiti de bundan ileri geliyor olmalıdır. Konferansın dünyada yaşanan gelişmeler, işçi ve emekçi kadınların durumu, sınıflar mücadelesi ve kadın mücadelesi, kadınların örgütlenme sorunları, kadınların kurtuluşunun yol ve yöntemleri, bu bağlama oturacak devrim sorunu ve uluslararası alanda kadınların görevleri gibi bir perspektifle örgütlenmemiş olması konferansın programıyla birlikte hedef ve amaçlarıyla açıklanmaktadır. Konferans sonuç olarak bir program etrafında kadınların yürümek zorunda olduğu yolu belirlemek amacıyla örgütlenmeliydi. Belirsizliklerle başlayan, belirsizliklerle devam eden ve belirsizliklerle sonlanan bir konferans olmuştur. Bu durumu konferansa önderlik eden ve bir bütün dünya kadın hareketinin teorisinin zayıflığından doğan somut gerçeği olarak kavramak gerekiyor.

KONFERANSIN AMACI VE HEDEFİ SORUNU

Sonuç bildirgesinde "...Tunus'ta dayanışma içinde, bilgiye aç, tartışmaya hevesli, özgüvenli ve zaferden emin bir şekilde gerçekleşti." denilmektedir. Bilgiye açlık ve tartışmaya heveslilik muhakkak çok önemlidir. Ancak devrimci kadınların uluslararası alandaki devrimci görevlerini tespit ettikleri böyle bir platform için bu "heves" yeterli olmamalıdır. Çünkü bizim açımızdan tartışmaya hevesten önce tartışmanın niteliği önemli olmalıdır. Kadınlar katledilirken, dünya halkları sömürünün dişlileri arasında ezilirken ve gele-

cek süreç tüm dünya halklarına tartışmak zorunda olduğumuz çok zorlu görevler koyarken tartışma hevesimiz ancak bu zorlu görevleri doğru şekilde belirlemekle değerli olacaktır. Aksi durumda bir yığın sözcük arasında hiçbir şey söylemeyen açıklamalarla yetinilir. Konferans bu açıdan araçtan çok amaç durumuna gelmiş gibi gözükmektedir. “Zaferden emin” tanımlaması ise abartılı durmaktadır. Nihayetinde dünya kadınlarını coşkandırmak amacıyla söylendiği açık olsa da coşkuyu asıl kaynağına yönelten amacın ve hedeflerin net olmasıdır. Bu olmadığında kuru sözcükler dizisi kadınları bir süre sonra boğacak, çözümsüzlük ve başarısızlık duygusu uyandıracaktır.

Bütün bu eleştirilerimiz çok acımasız ve ortaya çıkan olgunun hak ettiği değeri vermediğimiz anlamına gelmemelidir. Neredeyse tüm kadın izlenimlerine yansıyan konferansın niteliği sorununun kaynaklarını inceleyen bunları söylemek zorundayız. worldwomensconference.org/ sitesindeki kararlar bölümüne baktığımızda konferansa katılan her ülkenin kadınlarının kendi önemli konularını karara bağlamak istemeleri bir yandan anlaşılabilir. Ancak konferansın ana amacının her kadın örgütünün gündemini karar yapma çabası konferansın uluslararası niteliğine uyumlu olsa bile yeterli değildir. Aslında dünya işçi ve emekçi kadınlarına bir kurtuluş perspektifi sunma amacının olmadığını da göstermektedir. En geniş demokrasiyi geliştirmek adına uygulanan oylama yönteminin tartışılması gereken bir yöntem olduğu da anlaşılmaktadır. Bu yöntemin her örgütün kararının onaylanmasını sağlamak amacıyla kullanıldığı, bunun için özellikle en geniş demokrasi vurgusunun yapıldığı görülmektedir. İdeolojik mücadeleden kaçınma ve korkaklık da diyebileceğimiz bu zayıflık teorik yetmezliğin bir başka göstergesidir. Güçlü şekilde teorik tartışmalara girmekten kaçınma hali küçük burjuvanın gevşek zeminde net sınırlar belirleme korkusundan ileri geliyor gibi durmaktadır. Oylama yöntemine göre yüzde 50 ile yüzde 30 arasında oy alan her başlık kabul edilmiştir. Bu da devrimci çizgide ideolojik mücadele etmektense ve bu mücadele kapsamında birbirini ikna etme kavgası vermektense oylama yöntemiyle neredeyse her öneriyi kabul etme yoluna gidildiğini gösterir. Bu vahim bir duruma işaret etmektedir. “İçerik olarak kararların büyük bir çoğunluğu çalıştaylarda ve Genel Kurul’da yapılan tartışmalara tekabül etmektedir. Böylece konferansın sonuçlarına karşılık gelirler.” Yani kararlar neredeyse tartışılan her şeydir. Ancak kararlar tartışmanın bir ve aynı şey olması sorunlu bir yaklaşımı, belirsizlikler dünyasına saplanmış, belirsizliği bir ilke

gibi kabul etmiş oportünist yaklaşımı gözler önüne sermektedir. Kararlara baktığımızda ise “25 Kasım’dan 8 Mart’a kadar zamlara, işgale ve şiddete karşı kampanya yürütmek”, “Tüm ülkelerde kürtaj yasalarının gözden geçirilmesi için mücadele etmek.”, “Dünya Kadın Konferansı, Türkiye’nin Suriye’nin Kuzeyi ve Irak’taki saldırılarını ve askeri işgalini şiddetle kınıyor ve işgale direnen halkla dayanışmasını ilan ediyor.”, “Türk faşizmine karşı net duruşumuzu ilan ediyor, ortak eylem çağrısı yapıyor.”, “Başta Türkiye ve İran gibi ülkelerde birçok lider kadın siyasi tutsak olarak tutuluyor. Direnişleriyle dayanışma içinde olduğumuzu beyan ediyor, tutukluluklarını reddediyoruz”, “3. Dünya Kadın Konferansı’ndaki tartışmalarımız, kadın mücadelesinin teorik gündemlerinin tartışılması ihtiyacını ortaya çıkardı. Bu nedenle, ‘kadın devrimi’ ve ‘kadın emeği’ üzerine teorik seminerler düzenlemek”, “19 Temmuz 2012’de başlatılan ve bir kadın devrimi olarak kabul edilen Rojava devrimi ciddi tehdit altındadır. Dünya Kadın Konferansı, Rojava devriminin her türlü saldırıya karşı korunmasının önemini altını çiziyor ve onu savunmak için ortak eylem çağrısında bulunuyor”, “Öz savunmanın bir hak olduğunu ve tüm kadın kuruluşlarının bunu sahiplenmesi gerektiği”, “Kadın grevi, proleter kadınların fabrikadaki mücadelesi ile ev işçisi kadın mücadelesini birleştiren bu eylemin enternasyonalist kadın hareketinin önemli bir parçası olan DKK’nin gündemlerinden biri olması gerektiğini ve tüm dünyada kadın grevi çağrısı yapılması.”, “Bu 8 Mart, emperyalist savaşlara ve işgallere, kapitalist krizin kadınları yoksullaştırmasına, işsizliğe, emeğin sömürülmesine karşı bir kadın grevi etrafında örgütlenmek.”

Kararlar bilindik ve genel olarak doğru yaklaşımları içermektedir. Bunların önemli tespit ve vurgular içerdiği ortada. Peki bu önemli kararlara rağmen kadınların gerçekten nasıl bir düşmanla karşı karşıya oldukları belirlenebilmiş midir? Dünya Kadın Konferansı bu konuda ne düşünmektedir? Bu düşmanla nasıl bir mücadele verilecektir? Kadın Konferansı’nın bu konudaki görüşü ve yol haritası nedir? Bir onaylama organizasyonuna dönüşme tehlikesi yaşayan konferansın çözüm yollarına ilişkin ideolojik mücadeleden kaçan yönelimi hangi amaca tekabül etmektedir? Bu yaklaşımla önemli kararların hayata geçmesi olanaklı mıdır? Bu belirsiz ve dağılmaya açık yaklaşım ne üretebilir? Biz söyleyelim, bu yaklaşımın sonucu; kadınlar ne kadar mücadele ederlerse etsinler tüm mücadelelerinin sistemin içine çekilmesi olacaktır.

CLARA ZETKİN’İN KADINLARA ÇAĞRISI VE TUNUS KONFERANSI

Clara yoldaş, II. Uluslararası Komünist Kadınlar Konferansı’nın Görevleri Üzerine başlıklı yazısında şöyle diyordu. “İktidar, yalnızca ve yalnızca devrimci mücadeleyle, silah elde iç savaşla ele geçirilebilir. Ama bu mücadele, emekçi halkın erkeklerinin olduğu gibi kadınlarının da davasıdır.

“Sovyet Rusya’nın yarattığı, proleter devrimin büyük öğretileri bunu tamamen doğrulamaktadır. Bütün ülkelerin emekçi kadınlarına, kendi sınıflarının zaferi, iktidarı için azimkâr ve fedakârca mücadeleye katılmalarının ne ölçüde gerekli ne ölçüde tayin edici olduğunu gösteriyor. Proleter devrimin meydan savaşları kadın kitleleri tarafından da kazanılmak zorundadır. Tarihin tanıdığı en muazzam özgürlük mücadelesinin aydınlanan havasında neyin ‘kadınısı’ neyin ‘kadınısı olmadığı’na ilişkin ön yargılar çabucak eriyip gider.

“İnsan insanla karşı karşıya geldiğinde, doğanın eski ilkel durumu geri döner. Hiçbir şey fayda etmediğinde, son araç, kılıç kalır.” (Clara Zetkin, Kadın Sorunu Üzerine Seçme Yazılar, İnter Yayınları, s, 79-80)

Kadınlara “toplumsal ürün ve değerleri yaratanlar ile buna el koyanlar” arasında bitmiş gibi gösterilmeye çalışılan ancak “muazzam şekilde yeniden alevlenen mücadele”de olmak zorunda oldukları yeri açıklayan Clara komünist kadınların uluslararası görevlerine de açıklık getirmiştir. Kadınların kurtuluş mücadelesi bir iktidar mücadelesidir. Bu iktidar ki “ürün ve değerlere el koyan” sınıfın devrilmesi “ürün ve değerleri yaratanların” proletarya diktatörlüğünü kurmasıdır. Tartışılmak zorunda olunan işçi ve emekçi kadınların bu savaşındaki yeridir. Oysaki Tunus Konferansı’nda verilmek zorunda olunan mücadelenin niteliğine ilişkin neredeyse tek bir cümle kurulmamıştır. En azından karar ve sonuç bildirgesine yansıyan budur. Kadınların proletaryanın safalarında kendi ülkelerindeki iktidar mücadelesinin herhangi bir parçası değil esas öznesi olması gerektiğini net şekilde ortaya koyan Clara, uluslararası kadın örgütlenmesinin önemine vurgu yaparken kadınların esas olarak kendi ülkelerindeki devrimi gerçekleştirmesi gerektiğine özel olarak değinmiş, bunun olmazsa olmaz olduğunu açıklamıştır. “Her yerde proleterlere, mülksüzleştirilenlere, sözüm ona siyasi özgürlüklerinin kaldırılması, sıkıyönetimle, makinalı tüfeklerle, cop ve cellat hukukuyla, kafalarına vura vura, onları kurtuluşa götürecektir yolun burjuva demokrasiden” geçmediği öğretilirken kadınların siyasi iktidar mücadelesinde “sıcak ve fedakarlıklarla dolu mücadeleden geçtiğini” anlatmamak, görevleri bu bakış açısıyla

belirlememek Tunus Konferansı’nın dayandığı feminizmden menkul zayıflığı ortaya koymaktadır. Bu somut koşullarda kadınların bir konferansta bir araya gerek ne yapmak zorunda olduklarını gelişi güzel tartışmaları, nereden bakılırsa bakılınsı affedilmez bir niteliği ortaya koymaktadır. Cesaretin sökmeyeceği tek yerin bilgisizlik olduğu bilindiği halde komünistlerin, kadınları gerçek kurtuluşa götürecektir yolun teorik sorunlarına yanıt olması bu bağlamda bir zorunluluk olmaktan da ötedir. Buradan bakıldığında gerçekten Tunus III. Dünya Kadın Konferansı kadınlara ne söylemektedir. Yanıt: “kadınları gerçek kurtuluş yoluna dair” hiçbir şey. “Kadın devrimi” kavramını kullanılmakla birlikte “kadın devrimi”nin ne olduğuna dair de hiçbir şey.

Sarıgazi’de kadınlar 25 Kasım etkinliğinde buluştu

İSTANBUL- Sarıgazi Mahallesi’nin muhtarı 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü vesilesiyle parkta etkinlik yaptı.

“25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü’nde Sarıgazi Mahallesi Kadınları Buluşuyor” şiarıyla örülen etkinlik Muhtar Hüseyin Gökaş Parkı’nda gerçekleştirildi. Mahallede oturan kadınların ve Yeni Demokrat Kadın (YDK) okurlarının da katılım sağladığı etkinlikte Avukat Seren Önal şiddetin türleri ve boyutları üzerine bir sunum yaptı.

Kadına yönelik şiddetin tanımları ve kökeni tartışılırken söz alan kadınlar şiddeti üretenin de devam ettirenin de bizzat devlet olduğuna dikkat çekerek; yargının kadın düşmanları lehine kullanıldığı vurgusu yapıldı.

İstanbul Sözleşmesi’nin kadınların mücadelesi ile alındığı ancak iktidarın bu hakkı gasp ettiği tartışılırken bir kadın “Devlet kime hakkını vermiş ki kadınlara versin. Herkesi dövüyorlar” diyerek genel baskılara olan tepkisini dile getirdi.

Yapılan konuşmaların ardından Sarıgazi de 23 Kasım Çarşamba günü yapılacak basın açıklamasına çağrı yapılarak etkinlik sonlandırıldı.

"SİZ POLİTİKA İLE UĞRAŞMAZSANIZ, POLİTİKA SİZİNLE UĞRAŞIR"

Royer Colard

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

TC devleti Irak ve Suriye Kürdistanı'na bombalar yağdırıyor, devletle doğrudan ilişkili kurum ve kişiler saldırının boyutlanacağı, işgalin genişletileceği yönlü açıklamalarda bulunuyorlar. Süreç bir dizi olasılık ve eğilim içeriyor, çok daha yaygın ve şiddetli bir savaş ya da kısa süre sonra "eski" duruma dönme bu olasılıklardan bazılarıdır. Faşist TC devletinin giriştiği bu saldırı Türkiye'deki mevcut ekonomik ve siyasi durum kadar bölgesel ve uluslararası durumla ilişkilidir ve gelişmelerin eğilimini de bu denklem belirleyecektir. Durduğu yer, aldığı pozisyon itibarıyla stratejik ve taktik planları bozguna uğratacak en önemli unsurlardan olan Türkiye halkı ve daha genelde ezilen dünya halkları şimdilik "sahaya" çıkmış değildir.

Dünya, yakın zamanda sokakları, meydanları saran büyük kitle eylemlerine tanık oldu, İran'da faşist rejime karşı yanmaya devam eden isyan ateşi bunun örneklerden biridir. Dolayısıyla dünya "sahadaki halk" gerçekliğine tanıktır.

Türkiye'nin çeşitli milliyetlerden emekçi halkı dünyadaki tablonun aksine önemli ölçüde edilgen durumdadır. 2021 yılında greve giden işçi sayısının son altmış yılın en gerisinde olması, hatta 12 Eylül askeri faşist darbe döneminden bile geri durumda olması Türkiye işçi sınıfı ve diğer emekçilerin nasıl bir suskunluk içinde olduklarını anlatıyor. Kürt halkının bombalanmasına sessiz kalan, susan veya belli bir kesimce bombardımanı destekleyen halk gerçekliği kimi aydınlar üzerinde umutsuzluk, yılgınlık yaratmıştır. Halkımızın suskunluğunu, gelişmeler karşısındaki sessizliğini "dert" edinen bir kesim bunu, yaşadığı coğrafyayla, mensup olduğu dinle, gen yapısıyla açıklıyor. Halkımızın hiç de suskun, her şeyi kabullenen, mülayim-sessiz bir halk olmadığını biliyoruz. Halkı tanımak için sokağa çıkmak yeterlidir. Orada birbirlerini nasıl boğazladıklarını, en basit bir sorunda dahi nasıl patladıklarını görüyoruz. Hapishane yapımındaki hız ve artış, çeteleşme, uyuşturucu ve diğer gayrimeşru işlerdeki yaygınlık başka bir

boyutun varlığına işaret ediyor.

Halkımızın asıl sorunu örgütsüzlüğüdür. Hem ekonomik, demokratik hem de politik mecrada örgütsüzdür. Bu başından beri değil zaman içerisinde ortaya çıkan bir sonuçtur. Türkiye halkının bugünle kıyaslanamayacak ölçüde örgütlü dönemleri de olmuştur. Dolayısıyla "örgütlülük" derken göreceli bir durumdan, daha örgütlü-yken örgütsüzlüğe, daha örgütsüzken örgütlülüğe doğru değişken, nesnel ve öznel koşullarla açıklanabilir bir durumdan bahsetmiş oluyoruz.

Örgüt-örgütlenme kavramı geneldir. Burada işçi ve diğer emekçi halkın çıkarlarıyla ilişkili ekonomik, demokratik örgütlerle halkın komünist, devrimci politik örgütlerini kastediyoruz. Faşist Türk hâkim sınıflarının halka yönelik örgütsüzleştirme saldırısı bahsettiğimiz nitelikteki örgütleri içermektedir. Siyasal sistemin kendisi olan devlet, en gelişkin örgütlenmeyi temsil eder. Keza faşizm elinden gelse bütün bir halkı, kendi faşist yapılarında örgütlemeye çalışır. Alman ve İtalyan faşizmi bunun örneğidir; Togliatti, 1933 yılı itibarıyla İtalyan faşizminin parti, faşist gençlik, üniversite grupları, faşist öğretmenler-memurlar birliği, demiryolları-posta işçileri birliği, faşist sendikalar, yardımlaşma dernekleri ve hatta 15 yaşına dek olan "genç İtalyanlar" olarak "ülkenin hemen hemen tüm nüfusunu" kapsayacak biçimde örgütlü olduğunu söyler. Emperyalizm ve uşakları kendilerine düşman, halkın yanında olan örgütleri, örgütlenmeleri bunlar içerisinde ise özel olarak komünist örgütlenmeyi hedefler.

Faşist komprador, patron ağa devletin halkın öz örgütlerine ve komünist, devrimci yapılara göz açtırmak istememesi, çanlarına ot tıkmak için çırpınması eşyanın doğası gereğidir.

Bugünkü tablo faşizmin başarısını gösterir. Öte yandan bugünkü tablo, başta komünistler olmak üzere halk ve sınıf güçlerinin başarısızlığını da gösterir. Başarısızlığın altında bir dizi faktör olmakla birlikte ilk sıraya politika sorununu yerleştirmemiz gerekir.

Diğer halk güçleri ve onların politikaları hakkında bir değerlendirme yapmamızın yeri olmadığı için geçiyoruz. Komünist partisinin ise programatik görüşlerinin güncelle uyarlanması, güncelden kopmadan; ama programa tabi olacak biçimde esnek, ustalık gerektirir biçimde politik bir üretkenlik içerisinde olup olmadığı tartışılmalıdır. Genel politikalarda kalmak ile güncelle tabi olmak biçiminde her ikisi de hatalı olan bir politika tarzına düştüğünü görüyoruz. Bununla birlikte her zaman politikanın belirleyiciliğine vurgu yapması, "bütün çalışmaların can damarı politikadır" fikrine bağlı kalması, politika sorunu üzerinde yoğunlaşması eksik ve zayıf yanına müsamaha göstermediğine işaret eder. Komünistlerin politika anlayışı şimdi, şu sırada veya şu arada yaşananları açıklamak ve kolektifini yaşananlara göre işlevli kılmak değildir. Komünistler bu tarzı "gününbirlik politika"yı güncelin peşinde sürüklenmek olarak değerlendirir ve mahkûm ederler. Bu tarz geliştirilen politika ve bu politikanın yönettiği pratiği geçici olumluluklar doğursa bile stratejiden, stratejik hareketten kopuk olması nedeniyle "boşa kürek çekmek" olarak görür. Komünistler hedefe yani Demokratik Halk Devrimine bağlı, devrimi besleyen, ona hizmet eden politika biçimini benimserler. Bu, çok ileriden, yarından bugüne bakmaya benzer. Yakalamamız gereken düzey bu düzeydir. Yapmamız gereken politika bu tarz bir politikadır. Proletarya Partisi "nasıl bir politika, politikanın öncelliği nedir" gibi temel noktaları açıklamayı içeren soruların devrimci çalışma içerisindeki tüm militanlar tarafından kavranmasını ve uygulanmasını benimser. Bu yönlü düşünme ve kavrayış geliştikçe parçada yani herhangi bir faaliyet alanında olursa da merkezi düşünülür, bütünden bakarak hareket edilir. Kitleleri DHD ve sosyalizm, komünizm mücadelesini ilerletmek, bunun önündeki üç dağ devirmek için örgütlemek istiyoruz. Bu isteğimiz güzel bir dünyada yaşama düşü kuran halkımızın çıkarlarıyla uyumludur. Onların bugün ne düşündükleri bizi yanıltmaz, nasıl yaşıyorlarsa düşünceleri ona uygun şekillenmiştir. Dolayısıyla yarı-sömürge yarı-feodal bir yapı içerisinde insan bilinci buna uygun şekillenir. Üstelik devlet ve onun devasa ideolojik aygıtlarını unutmayalım. İşçi sınıfı gibi kitlelerin tümü kendi çıkarlarına uygun bir gelecek bilincini kendiliğinden oluşturamaz. O, bu bilinci dışarıdan yani okuyarak, tartışarak, uygulayarak ve en önemlisi örgütlenerek edinir. Komünist devrimciler

edindikleri yeni düşüncelerle zorunluluğun bilincine vardıkları ve eyleme dönüştürdükleri için sözünü ettiğimiz kitleden, sıradan kitleden ayırdılar. Komünistlerin bu ayrı şekillenmeleri daha ileri, daha gelişmiş olarak kitleye dönmek içindir. Kitlelerin arasına devrimi örgütlemek veya devrim için kitleleri örgütlemek için dönülür.

Kitleler fabrikalarda, okul, köy, mahalle ve sokak ve daha birçok mekândadır. Gerek bu mekânlar ve gerekse oradaki kitleler farklı sınıf ve tabakadan gelen insanlardır. Hepsi DHD'den çıkarları olduğu için ortaklaşmışlardır. Bununla birlikte kendi aralarında ilişkiler olduğunu da biliyoruz. Alanlarda (bu bir fabrika olacağı gibi, mahalle, okul, büro veya köy de olabilir) devrimci faaliyetimiz her taraf için geçerli tek bir kalıp biçiminde değil, alanların özgünlüklerine göre değişiklik gösterir, göstermek zorundadır. Devrimi taşıyacağımız, devrim için örgütleyeceğimiz ve devrimci savaş için seferber edeceğimiz kitle böylesine değişiklik, çok çeşitlilik gösteren bir kitledir. Her an şu soruyla sınava çekiliriz: "Faaliyet alanımızdaki kitle nasıl örgütlenir?" Bu "basit" soru bütün devrimlerin ortak sorusudur. Bu soruya yanıt olarak geliştirdiğimiz görüşler ise bizi politikaya götürür. Faaliyet alanımızı, orada bulunan kitleyi doğru politikalarla örgütleyebiliriz. O halde doğru politika nedir, bir politikanın doğru olması neye bağlıdır? diye soralım. Gerçekle olan yakınlığı bir politikanın doğruluğunu verir. Gerçekliği gören, ilişkiler arasında ilişkinin kavranmasıyla geliştirilen politikalar doğru; gerçeklikten kopan, gerçeklikten uzak politikalar yanlıştır. Kapıda öznellik gibi bir tehlike varken gerçeği olduğu gibi görmek, onun iç ilişkilerine yoğunlaşmak kolay olmasa da mümkündür. Bunun için işimize geldiği gibi veya olmasını istediğimiz gibi değil, bütün nesnellikle görmek ve incelemek gerekir gerçeği. Engels Bebel'e yazdığı bir mektupta politika ve nesnellik sorununa değiniyor ve şöyle diyordu: "Politikada, tıpkı bilimde olduğu gibi insan her şeyi olduğu gibi kabul etmeyi öğrenmek zorundadır." Hayal ettiğimiz, kafamızda kurduğumuz, geçerli olup olmadığı hakkında düşünme gereği dahi duymadığımız bir alanla veya kitleyle değil; işimiz gerçeğe, tamamen aleyhimize olsa da canımızı sıkısa ve acısa da yüzümüzü gerçeğe dönmeliyiz. Çünkü değiştireceğimiz tek şey gerçekte olan şeydir. Bu nedenle doğru politika geliştirmenin yolu, gerçeğe bağlı olmaktan geçiyor. Diğer gerekler bu önkoşulu tamamlar, onları da tartışacağız.

İMHA EDİLMEMEYE ÇALIŞILAN ALEVİLİK

Alevilik ve Aleviler bugün Türkiye'den İran'a, Irak'tan Suriye'ye, Yunanistan'dan Bulgaristan'a, Arnavutluk'tan Makedonya'ya yerleşik büyük bir nüfus olarak vardır. Göç etmek zorunda bırakıldıkları için Aleviler Avrupa ülkelerinde de azımsanmayacak sayıdadır. Bu kadar büyük bir nüfusa sahip Aleviler üzerinde tarihin her döneminde imha, inkâr ve zorla asimilasyon politikaları uygulanmıştır. Aleviler Osmanlı'da haklarında fetvalar verilen, kestiği murdar, evlenmeleri muteber görülmeyen, katli vacip, malı-mülkü-evilatları alınan ve İslam'ın gazile-ri arasında taksim edilen topluluklar olarak görülmektedir. Osmanlı'nın devamı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu faşist zihniyeti de genlerindeki niteliğe uygun olarak anayasasında "Türkiye'de yaşayan herkes Türktür, dili Türkçedir, dini İslamdır" şeklinde kendini tanımlayarak inkârcılığı çok açık bir şekilde ortaya koymuştur.

Tarihin her döneminde kıyım ve katliamlara maruz kalmış bir toplum olan Aleviler, devlet nezdinde her zaman güvenlik sorunu olarak görülmüş ve gösterilmiştir. Yer yer yasal düzenlemelerle de gündeme gelen Aleviler, denebilir ki her zaman gündemde olmuşlardır. Hâkim sınıflar tarafından büyük tehlike kabul edildikleri için kontrol edilebilir düzeyde tutulmak istenen Aleviler, egemen sınıf temsilcisi burjuva partilerin seçim politikalarının konusu olurken, çeşitli saldırıların hedefi haline getirilmiş, devletin bekası için katliamlara uğramıştır.

Faşist Türk devletinin imha, inkâr ve zorla asimilasyon politikası sistematik olarak sürerken içinden geçilen koşullara uygun olarak her dönem bu politikalarından birinin ön plana çıkarıldığı bir yol izlenmiştir. TC tarihi boyunca Alevilerin yasal olarak tanınması tartışması da bu kapsamda hep yapılmıştır. Bugün RTE'nin gece yarısı kararnamesi ve torba yasa ile Alevilere yasal düzlemde haklar verildiğinin, Alevilerin yasal olarak tanındığının iddiası da bu politikalarından birisi olmakla birlikte ilk değildir. Hatırlarsak 1962-1963 9. İsmet İnönü koalisyon hükümeti, Diyanet İşleri Teşkilat Yasasında bir değişiklik önererek "Diyanet'te Mezhepler Müdürlüğü" açılması ve Alevilerin de orada İslam halkası içinde temsil edilmesi şeklin-

de bir tasarı ortaya koymuştu. Tasarıya karşı taarruza geçen burjuva basın, özellikle Yeni İstanbul, Zafer ve Adalet gibi gazeteler "Hazırlanan tasarı sayesinde Alevilerin mum söndürme törenlerini camiye taşıyacaklarını ve bu kutsal mekânı cümbüş evine çevireceklerini" yazmışlardı. Bu tasarıya Aleviler cephesinden karşı çıkan ve ilk defa geniş kamuoyunda açıkça ve yüksek sesle "Alevi" denildiğini belirten aralarında Seyfi Oktay ve Mustafa Timisi'nin de olduğu 1963 Alevi Öğrenci Bildirisi de bu dönemde yayımlanmıştı.

Görüldüğü gibi devletin Alevilere yönelik dizayn politikası sürekli ve sistemli şekilde devam etmektedir. Unutmamak için bakılması gereken bu örnekler dünde kalmamış bugün de küçük farklılıklarla varlığını korumaktadır. Yasal düzenlemelerde içerili asimilasyon politikası gibi imha politikası da sürekli ve sistematik şekilde vardır. Ortaca, Maraş, Sivas, Malatya, Çorum, Gazi, Ümraniye... katliamları da bu politikadaki değişmezlerin sonuçlarıdır.

Cumhuriyet'in ilk yıllarından 2000'lere bu politikalarla gelmiş, AKP öncesi olan, 5. Ecevit Hükümeti döneminin "Anayasa Kitapçığı Krizi ve Kara Çarşamba" olarak hafızalarımızda yerini koruyan Cumhuriyet tarihinin en büyük ekonomik krizi olarak anılan dönem sonrası başlayan AKP'nin 20 yıllık tek parti iktidarı klik dalaşlarına, yönetme krizlerine, iç çalkantılara, toplumun sorunlarına, işsizliğe, yoksulluğa, eğitim ve sağlık sorunlarına, Kürt sorununa, Alevi sorununa, mülteci sorununa çözüm olunacağı, adalet ve kalkınmanın sağlanacağı vaatleri ile şişirilmiş ikiyüzlü söylemlere fazlasıyla sahne olmuştur. Üstelik Aleviler içinde de bu ikiyüzlü söylemlerden "etkilenen" belli bir kesimin olduğu da aşikârdır. Aleviler hâkim sınıf partilerinin vaatler listesinde ilk sırada olmasa da hep vardır.

AKP, Kürt sorunu başta olmak üzere Alevi sorunu gibi birçok köklü soruna dair sürekli bir yönelim içerisine girmiş, açılımlar adı altında zorla asimilasyon ve tasfiye politikalarını, imha politikalarının yanında etkin şekilde kullanmıştır. Bu yirmi yıllık dönem boyunca yedi Alevi çalıştay yaparak devletin Alevisini yaratma hedefinde gayretkeş bir çaba içeri-

sinde olmuştur. Kendi Alevisini AKP eliyle yaratmaya çalışan devlet, yaratamadığı yerde Alevi örgütlerini dağıtmayı, parçalayıp yozlaştırmayı hesaplamış; ancak hesaplarını tutturamamış yeniden ve yeniden hesap yapmaya yoğunlaşmıştır. Torba yasa ve gece yarısı açılımı da bunlardan biridir. Bu açılımlarla nasıl sonuçlar alınmıştır diye baktığımızda karşımızdaki gerçek dünden farklı değildir. Elbette faşist Türk devletinin Alevilerin sorununu çözmek, taleplerini kabul etmek ve tarihiyle yüzleşmek gibi bir derdi yoktur, olmaz. Onun derdi Aleviliği yok etmekte değildir, çıkarlarına uygun olduğu ölçüde Alevilerle yol almaktan çekinmediklerini biliyoruz. Sistemin bu noktada tek önemli şartı Alevilerin sistemle çelişmemeleridir. Bu durumu gören ve faşist sistemle tarihsel ve toplumsal çok köklü çelişkileri olan Aleviler bütün bu süreç boyunca tüm saldırıları irili ufaklı birçok direnişle ve mücadeleyle karşılamıştır. Tıpkı bundan önceki hükümetler gibi AKP-MHP blokunun da açılımlarla sorunu çözmek gibi derdi yoktur. Asıl derdi sistemle derin çelişkileri olan Alevi örgütleri içindeki problemleri açığa çıkarıp içini boşaltarak Alevileri bunlardan koparmaktır. Diğer yandan burjuva siyaset ekseninde hareket eden Alevi örgütlerini geliştirerek görece bağımsız ve demokratik hareketi burada boğmaktır. Buna en iyi örnek CEM VAKFI'dır.

Alevi çalıştayları ile 1995 yılında kurulan Cumhuriyetçi Eğitim Vakfı (CEMVAKFI) bu dönemde turnusol kâğıdı işlevi görerek Alevilerin açılım içerisinde kimliksizleşmesine, gri pasaportlu, eğitilmiş dedelerin alana sürülmesiyle zorla asimilasyonun boyutlanmasına hizmet etmiştir.

Esas olarak ise TC'nin kurulduğu günden bugüne ve şimdi 20 yıllık AKP iktidarı süresince Alevilerin taleplerine ilişkin tek bir adım atılmamıştır. Örneğin, elektrik faturasından muaf olma hakkı için AİHM'e yapılan başvuru 2014 yılında karara bağlanmıştır. Bu karar cami, kilise, sinagogların yararlandığı bu haktan ibadethane işlevi gören cemevlerinin de yararlanması şeklinde olmuştur. Ancak üzerinden yıllar geçmiş olmasına rağmen hiçbir adım atılmamıştır. Eylem Zengin ve Hasan Zengin'in "zorunlu din dersinden muaf olma" ile ilgili AİHM kararı

da yine gereği yapılmayan, uygulanmayan bir karardır. Bütün bu kararların aksine Cemevlerine cümbüş evi denilmesi, kapı işaretlemelerinin ve nefret söylemlerinin, ayrımcılığın devam etmesi, zorunlu din dersinin kaldırılması bir yana tüm müfredatın Sünni-İslam motifleriyle donatılmış olması devletin ve burjuva hukukun niteliğini ortaya koyan tipik örneklerdir.

Durum böyleyken seçim sathına girilen 2022 yılında, Erdoğan'ın talimatıyla yapılan "Milli Birlik ve Beraberlik Çalışması"nda 58 ilde 1585 Cemevinin ziyaret edildiği ve bu ziyaretlerin sonucunda 6 bin 568 talep alındığı; bu taleplerden yol yapımı, kömür, halı, jeneratör, perde, bulaşık makinesi gibi bin 895'inin karşılandığı, 4 bin 673 talep ile ilgili işlemlerin sürdürüldüğü, 337 tahsis ve imar talebinin 24'ünün karşılandığı, 5 yeni cemevi yapıldığı bilgisi kamuoyuna servis edildi. Arkasından Aleviler için önemli olan Muharrem ayı oruçlarında cemevlerinin ziyaret edilmesi, oruç açma töreni organizasyonları, aşure pozları Alevi açılımı olarak gündem oldu. Alevilerin her yıl orada oldukları dönem özel olarak seçilerek Hacıbektaş Veli Türbesi'ne yapılan ziyaret, ayrıca gençlik kampı ve dedelerin Kerbelaya götürülmesi gibi faşizmin şirin sosuna bulanmış gösterileri yapıldı. Altın vuruş ise Şahkulu Sultan dergâhı ziyaretinde verilen "müjdeler" oldu.

Alevilere ilişkin "dağ fare doğurmuş" denecek nitelikteki bu uygulamalara "Vergi Usul Kanunu Torba Yasası" içerisine yerleştirilen maddeler ile "Anayasal Güvence Temelli Eşit Yurttaşlık" ve "Cemevlerinin İbadethane Statüsü"nü tanınması şeklindeki temel talepler elektrik ve su faturasının ödenmesine indirilmiş oldu. 15 Kasım 2022 meclis oturumunda kabul edilen bu torba yasadaki 8. madde şöyle: "3194 sayılı İmar Kanununa ek madde eklenerek Alevi-Bektaşî kültürü ve erkân hizmetlerinin yürütüldüğü cemevlerine imar planlarının tanziminde planlanan beldenin veya bölgenin şartları ve ihtiyaçları göz önünde tutularak yer ayrılmakta ve cemevi yapılabilmesi için mülki idare amirinden izin alınması düzenlenmektedir." Bu madde düzenlemesi ile bundan sonra cemevi mülki amirin keyfi ve izin verdiği bölgeye yapılabi-

lecektir. Su kullanımıyla ilgili madde 18 ise "Belediye ve bağlı kuruluşlar tarafından eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere, indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında verilebilmektedir. Bu kapsamda Alevi-Bektaşî kültürü ve erkân hizmetlerinin yürütüldüğü cemevlerinin içme ve kullanma suyu ihtiyaçlarının da indirimli veya ücretsiz olarak karşılanabilmesi amacıyla aynı Kanunun 15'inci maddesine 've cemevlerine' ibaresi eklenerek düzenleme yapılmaktadır." şeklindedir. Öncelikle bu maddelerde değinilen haklar zaten kazanılmıştır. Açılan davalar ve belediyelerle yürütülen protokollerle içme ve kullanma suyu ücretleri cemevlerinden alınmamaktadır. Aynı şekilde madde 20'de "Alevi-Bektaşî kültürü ve erkân hizmetlerinin yürütüldüğü cemevlerinin aydınlatma giderlerinin, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa ek madde eklenerek Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından karşılanması sağlanmaktadır." denmektedir. Kamuoyuna da yansıdığı gibi bundan önce de Alevi kurumları, ibadethane olarak görülme talepleri gereği diğer farklı inançların ibadethanelerinde olduğu gibi elektrik faturalarını ödememe kararı almış ve bunun uygulamışlardır. Burada da Aleviler fiili ve meşru zeminde mücadelelerini vermiş ve kazanmışlardır. Statü tanınmadan, torba kanunla düzenlenen bu hak kullanılan bir haktır, lütfü değil direnişle kazanılmıştır.

Torba yasa daha meclisten geçme-

den, 8 Kasım'da, gece yarısı Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılan kararnamede ise Kültür ve Turizm Bakanlığının görev ve yetkileri arasında "Alevi-Bektaşî kültürünün araştırılması ve cemevleriyle ilgili iş ve işlemleri yürütmek" eklendi. Bakanlık bünyesinde Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı kurulurken, görev ve yetkileri şöyle sıralandı:

"Cemevlerinin ve ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapmak, cemevlerindeki hizmetlerin etkin ve verimli yürütülmesini koordine etmek. Cemevlerinin Başkanlıkça belirlenen hizmetlerinin gördürülmesi için yerel yönetimlere veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına ödenek aktarımına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek. Alevi-Bektaşîlik hakkında tüm yönleriyle, sosyal ve beşerî bilimler bütünlüğü içinde bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu konularda seminer, sempozyum, konferans ve benzeri ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenlemek. Özgün bilgi üretimi için uygun ortamlar hazırlamak, yayınlar yapmak ve bu alandaki çalışmaları desteklemek. Alevi-Bektaşîlikle ilgili akademik faaliyetleri desteklemek amacıyla üniversiteler ve ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak. Alevi-Bektaşîliği yurt içinde ve yurt dışında bilimsel yönüyle araştırmak, derlemek ve bu amaçla yapılan çalışmaları desteklemek. Görev alanı kapsamında ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların bilimsel çalışmalarını ve bu alandaki yayınlarını takip etmek, gerekli görülenleri tercüme ettirerek basılmasını

ve yayımlanmasını sağlamak. Alevi-Bektaşîlikle ilgili eğitim ve kültür faaliyetlerini yürütmek ve desteklemek. Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak."

Daha da ileri gidilerek Başkan ve 11 üyeden oluşan Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığının görev alanındaki çalışmalarını değerlendirmek ve önerilerini Başkanlığa bildirmek üzere Danışma Kurulu kurulacak. Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanı, Danışma Kurulunun da başkanı olacaktır. Danışma Kurulu üyeleri, Alevi-Bektaşîlik yolunda temayüz etmiş kişiler ile Başkanlığın görev alanına giren konularda araştırma ve çalışmaları bulunanlardan Cumhurbaşkanınca 3 yıllığına seçilecek. Bakan gerekli gördüğü hallerde Danışma Kuruluna başkanlık edebilecek.

Burada özetlediğimiz torba yasa ve kararnameyle birlikte Aleviliğin yürütme, yönetme ve dini ritüelleri, uygulama ve kurallarını dizayn etmek üzere üniversiteleri dizayn etmekte görevli YÖK görevlendirilmişti. Böylece ilerici, devrimci, demokrat, Alevi örgütleri tamamen işlevsiz ve etkisiz kılınmaya çalışılacaktır. Alevi hareketinde bulunan tüm demokratik değerler yok edilmeye çalışılacaktır. Bu açıdan Aleviliğe ve Alevilere yönelen bu saldırı çok kapsamlı bir saldırdır. Önümüzdeki süreçte yaşanacak olan baskı, zorbalık ve saldırıların habercisidir. Alevilerin, Anayasal güvence temelli eşit yurttaşlık ve cemevlerinin ibadethane olarak tanınması şeklindeki temel talepleri yok sayılırken kararname ile devlet, 53 kişilik kadro ile

kendi Alevi Diyanetini kurma niyetini kurum-sallaştırmıştır.

Özetle, AKP nezdinde yoğunlaşan Alevilik ve Aleviler üzerinden yürütülen bu politikanın bir ayağını yaklaştan seçimlerde kendi tabanını konsolide etmek, zayıflayan, etkisizleşen güçlü iktidar görüntüsünü yeniden kurmak, bir sorun varsa ben çözerim, yapılırsa ben yaparım "ağababalık" görüntüsünü kurtarmak ve yitirdiği "güveni" yeniden inşa etme çabası göz ardı edilmemelidir. Tüm bu girişimler, verilen demeçler, yapılan ziyaretler, torba

yasaya sıkıştırılan, devletçe tariflenmiş Alevilik ve talepleri, gece yarısı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile don biçilen Alevilik, Aleviler ve Alevi örgütleri başta olmak üzere demokratik tüm taleplere saldırı; bu bir zorla asimilasyon, egemenlerin geleceğini dizayn politikasıdır. Alevi örgütlerinin demokratik muhtevasının tasfiyesi anlamını taşıyan bu kararname tanım içerisine girmeyenleri dışlayıp yalnızlaştırmak, kuşatarak örgütten koparmak, bünyesi içerisinde eritmek politikası ile kendi Alevisini yaratmada seviye atlamak anlamına da gelmektedir. Bu yasa ve kararname ile bir kez daha ortaya serilen ve teşhir olan devletin inkâr ve imha siyasetinin bilince çıkarılması için Alevileri bu saldırılara karşı örgütlemek ve örgütlenmek sorumluluğu önümüzde durmaktadır. Alevilerin onlarca yıldır kendi olanaklarıyla var ettikleri cemevleri bu politikaların yaşam bulmasıyla bir süre sonra devlet tarafından mal varlıklarına el konulan, yönetimlerine kayyım atanan, dedesinin eline okuması için fetva verilen bir sürece gebedir. O nedenle "Bu Torba Yasayı ve Kararnameyi Tanımıyoruz, Cem İbadetimiz, Cemevleri İbadethanemizdir, Eşit Yurttaşlık Temel Talebimizdir" diyen ezilen inanca mensup Alevilerin örgütlenmekten ve direnmekten başka çıkar yolu yoktur. Bu yolda onlara siyasal bilinç taşımak ve önderlik etmek ise proleter devrimcilerin sorumluluğundadır. Bu bilinçle direniş ve mücadeleyi büyütelim, Alevilerin tek ve gerçek kurtuluşunun Demokratik Halk Devrimi olduğunu yılmadan anlatalım.

SAVAŞ ÇIĞIRTKANLIĞI

DERİNLEŞEN ÇELİŞKİLERE İŞARET EDİYOR

Son birkaç yıldır, emperyalistlerin geniş çaplı bir savaşa hazırlandığına dair kamuoyuna dahi yansıyan bir tartışma mevcuttur. Ukrayna işgalinden hemen önce bu kanı güçlü bir şekilde savunulmuştu. Geniş çaplı bir savaş henüz yaşanmamış olsa da, bu duruma dair işaretlerin güçlendiği görülmektedir.

Bu algının oluşmasına yön veren birçok olgu vardır. Bunlardan bir tanesi emperyalistlerin karşılıklı açıklamaları, gerginliği artırıcı söylemlerdir. Günâşırı biçimde emperyalistlerin birbirine yönelttiği savaş tehditleri ile sınırlı kalmamakta, yer yer karşılıklı pratik adımların da atıldığı görülmektedir. Emperyalistlerin çıkar çatışmaları ve güç gösterileri düne oranla daha sert biçimde karşılık bulmaktadır. Artık gerginlik yalnızca uşaklar ve pazar alanları üzerinden daraltılmış çatışmalar ile değil, emperyalistlerin kapısının önünde sürmektedir. Pazar çekişmesinin ve emperyalist rekabetinin daha sert bir zeminde yürüyor oluşu, bu vesileyle de emperyalistlerin birbiri ile olan çelişkilerinin derinleşen bir yönde ilerliyor oluşuna işaret etmektedir.

1991'de Rus Sosyal Emperyalizminin yıkılması sonrası geniş çevrelerce dile getirilen ABD liderliğindeki "Tek kutuplu Dünya" veya Kautsky'den miras alınan "Ultra Emperyalizm" benzeri teorilerin tarihin gerçek akışı içerisinde hiçbir karşılığının olmayacağı, 2000'li yıllar ile birlikte yeniden test edilmiştir. Sermaye yoğunlaşmasının farklı alanlarda bir biçimde yeniden sağlanması çok kutuplu düzenin ve tekeller arası rekabetin yeniden görünür olmasını sağlamıştır. Kaldı ki '90'lı yıllarda da tekeli rekabet bitmemiştir, devam etmiştir. Ancak emperyalistler arası çelişkilerin ve çekişmenin daha tolere edilebilir seviyelerde seyrettiği bir süreç olmuş, ABD emperyalizmi başat emperyalist güç pozisyonu belirgin hale getirmişti. Bu durum ABD'li tekellerin diğer tekeller ile çelişkilerinin bittiği anlamı taşımaz, yalnızca bir süreliğine ABD'li tekellerin büyük ölçüde lehine işleyen bir süreç yaşanmış olmasını anlatır. Ancak 2010'lu yıllar ile birlikte sermaye yoğunlaşmasının farklı alanlarda da devasa boyutlara ulaştığı gözlemlenmiş, yoğunlaşan sermayenin ihraç edilmesi ve çıkarların geliştirilebilmesi adına pazar ihtiyacı doğmuştur. Emperyalist tekeller açısından bir varlık sorunu olan pazar çekişmesinin bu yıllar ile birlikte yeniden alevlenmeye başladığı görülmüştür. Aynı zamanda dünya genelinde geniş çaplı ve süreklileşen krizlerin hasıl oluşu, rekabeti kızıştıran ve çelişkileri derinleştiren faktörlerden biridir. Bu kriz durumlarından

doğan yeniden yapılanma adımları ise yine emperyalist çekişmeyi sert bir zemine taşımaktadır.

ABD liderliğindeki Batılı emperyalistler tarafından esasta Çin ve Rus emperyalizminin pazara girişini kısıtlamak ve etki alanlarını daraltmak için birçok adım atılmaktadır. Geçmiş süreçte sömürge, yarı sömürge ve yarı feodal ülkelerde dolaylı mevzi savaşı yürüten emperyalistler artık birebir karşı karşıya gelebilecek duruma gelmiştir. Esasta NATO üzerinden Rusya ve Çin'in kapısı olarak adlandırılacak bölgelere doğru gerilimin kaydırıldığı görülmektedir ve bu alanlar üzerinden ciddi gerilimler yaşanmaktadır. NATO'nun yayılcı ve savaş kışkırtıcı açıklamalarına karşılık Rusya Ukrayna işgaline girişmiş, Çin ise Tayvan'ı işgal tehditleri ile yaratılan gerginliğe pabuç bırakmayacağını göstermiştir. Ordulara "savaşa hazırlanın" çağrıla-

rı, silaha, savunmaya ayrılan bütçelerin hemen her emperyalist devlet bünyesinde artırılması, ordusu lağvedilmiş olanların bugün güçlü ordular inşa etmiş olmaları sürecin askeri ek-sende atılmış adımlarıdır.

Karşılıklı askeri adımların yanı sıra ekonomik alanda da çatışmalar etkisini gün geçtikçe artırmaktadır. Durumun esas olarak ne yönde ilerleyeceğini de ekonomik alandaki bu çatışmanın seyri belirleyecektir. Bu alandaki çatışma pandemi sonrası daha açık adımlar ile yürütülmektedir. Çeşitli alanlarda ABD önderliğinde özellikle Çin'e karşı geliştirilen yaptırım ve uluslararası pazardaki etkisini kırma adımlarına karşılık, uluslararası üretimin en önemli lokomotiflerinden olan Çin ve Rusya tarafından em-tia ve enerji alanları da dahil olmak üzere arz kısıtlamasına yönelik adımlar atılmaya başlandı. Bu durum dünya çapında ciddi krizlere yol açmakla birlikte tedarik zincirlerinin kopan halkalarının yerine alternatif üretilmekte ciddi zorluklar yaşanmaktadır. Yakın zamana kadar sıkı ve iç içe geç-

miş ekonomik ilişkiler ayrıştırılmaya ve karşılıklı ekonomik çıkarların bal-talanma adımlarının daha ciddi şekilde atılmaya başlandığı görülmektedir. FED (Amerika Merkez Bankası) tarafından uygulanan, yakın zamanda yaşanan faiz artışı yolu ile daralma politikaları da bu minvalde gerçekleşmektedir. FED tarafından enflasyonu engelleme amaçlı bu politikanın izlendiği belirtilse de bu aslında niyetin küçük bir yönünü kapsamaktadır. Bu politika emperyalist çekişme ve geniş çaplı kriz ile doğrudan bağlantılıdır. Devam eden enerji ve tedarik zinciri krizlerinin kış sonrası dünya ekonomisinde geniş etkilerinin yaşanacağı ve bu krizlerin başkaca alanlarda da hissedileceği öngörülürken, dünya çapında bir finans krizinin de kapıda olduğu belirtilmektedir. FED politikası bir yandan özellikle dış borcu yüksek yarı feodal ve yarı sömürge bağımlı ekonomiler için balyoz etkisi göster-

ticaretin geliştirilmeye çalışıldığına yönelik açıklamalar çoklu rezerv para dönemine geçileceği tartışmalarını da beraberinde getirmektedir. Ancak ne rublenin ne de yuanın uluslararası ekonomide henüz bu biçimde bir karşılığı mevcut değildir. Rezerv para birimi sorunu bir itibar sorunu değildir, rezerv paranın ekonomik düzlemde hem genel sermaye açısından hem de işlevsel olarak bir karşılığının olması gerekmektedir. Bu da ülkelerin veya tekellerin niyetleriyle, günlük açıklamaları ile değişebilecek bir durum değildir, geniş bir çatışma ve yeniden yapılanma getirecek ve gerektirecek bir durumdur. Çin ve Rusya genel dolar krizinin etkisinin hafifletilmesi amacı ile bu gibi politikalara sığınmaktadır. Şu an için bu politikalar bundan öte bir anlam çıkarmak oldukça zordur. ABD için daralma politikasının resesyon riski yarattığı savunulmaktadır. Amerikan sanayisinin şu an için bu politikayı karşılayabilecek güçte olduğu ve resesyon derecesinde bir durgunluk öngörülmediği söylene de enflasyonun yüksek seyretmesi ve faiz yükseltme zorunlu-luğuna kadar bunun devam etmesi işlerin pek de "sağlıklı" gitmediğine işaret etmektedir. İstihdamda kısmi daralmaların olabileceği ve ekonomik büyümede yavaşlama beklentisi sürmektedir. ABD'nin bu politikalarının esasta dünyanın geri kalanı için daha ağır sonuçları olmakta ve emperyalistlerin birbiri ile olan çelişkileri de dahil olmak üzere tüm çelişkilerde derinleşen bir seyir almasına yol açmaktadır.

Tüm bu gelişmeler ışığında daha geniş çaplı politik, ekonomik ve askeri krizlerin olası bir emperyalist pazar paylaşım savaşını getirip getirmeyeceğine dair de tartışmalar geniş çevrelerce yürütülmektedir. Bu tartışmada ilk etapta emperyalizmin karakteristik olarak böyle bir savaşa yol açmaktan kaçınmayacağı, bazı durumlarda böyle bir savaşın emperyalistler açısından tercih değil zorunluluk olabileceğini belirtmek gerekmektedir. Ancak bu gibi durumlar emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkilerinin artık herhangi bir ortaklığa veya toleransa müsaade etmeyecek bir evreye girmesi ile olasıdır. Bugün için, çelişkilerin bu zemine doğru sadece ilerlemekte olduğunu söyleyebiliriz. NATO tarafından iki emperyalist ülkenin kapısına savaşın taşınması, ekonomik alanda sert müdahaleler, pazar alanlarının ve ihtilaf alanlarının her an alevlenmeye müsait hale gelmesi, emperyalist kutupların belirginleşmesi böylesi bir sürece doğru ilerlendiğini göstermektedir. Ancak henüz bir emperyalist payla-

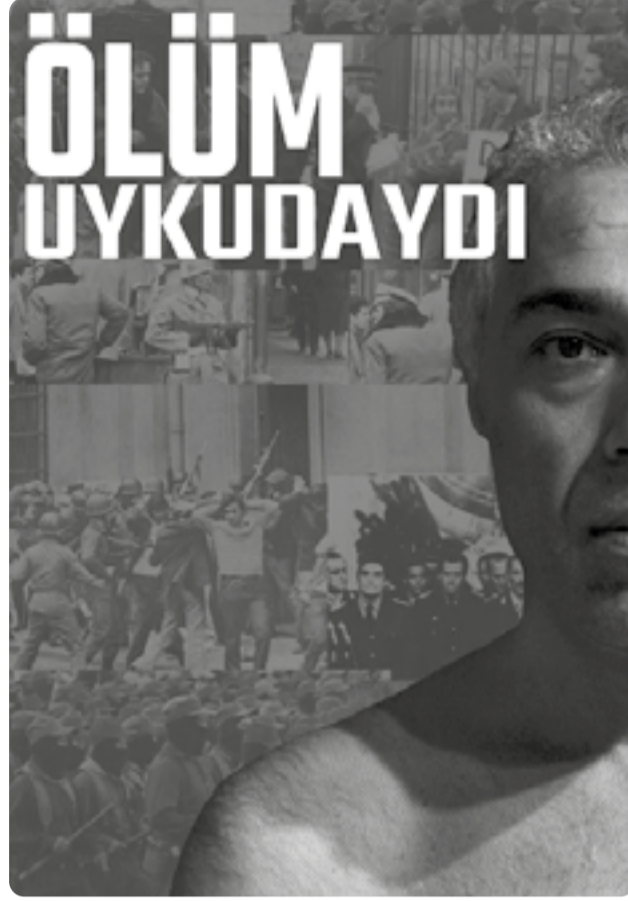
rerek birçok alanda bu yönlü bir krizi beslerken, diğer yandan da iç tüketimi ve likiditeyi azaltarak bu finansal krizi karşılamayı amaçlamaktadır. FED merkezli dolar politikasının etkisi, bağımlı ülkelerin dış borcunun ve rezerv para ihtiyacının artmasına, böylece kendisine daha da bağımlı hale gelmesine yol açmaktadır. Bir nevi ABD, bu politika ile safları sıkılaştırmaktadır. Aynı zamanda diğer emperyalist rakiplerinin rezervini eritmeyi de amaçlamaktadır. Dünya çapında ticaretin esas unsurunun dolar oluşunun ve izlenen sıkı para politikasının, diğer emperyalistlerin rezervinde bir erimeye ve rekabet gücünde zayıflamaya yol açması beklenmektedir. Buna karşı ticari faaliyetlerinde Rusya rubleyi yaygınlaştırmak, Çin ise altın stoğunu artırmak gibi adımlar atmaktadır. Çin para birimi yuanın son 14 yılın en düşük seviyelere gerilemesi ve Çin'in iç likiditesinin artması, finansal kriz riskleri taşırken, Rusya'nın ruble ağırlıklı ticaret politikasının da kısa vadede kurtarıcı bir unsur olmadığı görülmektedir. Ruble ağırlıklı

şım savaşı sürecine girildiğini net biçimde belirtmek de doğru olmayacaktır. Süreç ve tüm taraflar için de atılan adımlar, düşmanlık hukukunun oturmaya başlamasına rağmen, “köprüden önceki son çıkış” mahiyeti taşımaktadır.

Bu süreçte ABD emperyalizminin güdümündeki batılı emperyalistler de bir biçimde yeni sürece adapte edilmektedir. Özellikle ABD'nin baskısı ile NATO içindeki askeri katılımın artırılması, Rusya ve Çin'e karşı ekonomik ve politik açıdan daha sert politikalar izlenmesine yönelik adımlar atılmaktadır. Bu etkiyi özellikle Almanya üzerinde görmek mümkündür. Avrupa sınırlarında askeri varlığın artırılması ve özellikle Ukrayna Rusya'ya karşı savaşında daha fazla destek için baskı altında tutulmaktadır. Bu sebeple savunma bütçesinin artırılması ve askeri faaliyetlere ağırlık vermesi konusunda bir yol izlenmesi kararlaştırılmıştır. Ayrıca Fransa ile birlikte Almanya, geçmişte yürüttükleri müzakereci rolden vazgeçmiş ve daha net biçimde Rusya karşısında pozisyon almaya başlamışlardır. Asya Pasifik'te ise esasta ABD ve İngiltere öncülüğünde Çin'e karşı bir hat tutulmaya çalışılmakta ve AUKUS gibi anlaşmalar üzerinden bu alanda Çin baskılanmaya çalışılmaktadır. Buna karşılık Çin ise Tayvan üzerinden işgal tehditlerini sıklaştırmakta, bu alandaki gerilimin Ukrayna'dakinden daha ciddi sonuçları olabilecek bir krizi tetikleyeceğine dair işaretler vermektedir.

Kamuoyuna da yansıdığı gibi, tüm dünyada savaşa hazırlık çağrıları yapılmakta ve askeri harcamalar tüm diğer kalemler arasında en büyük alanı kaplamaya başlamıştır. Emperyalistlerin bugün, geçmişe göre daha ciddi bir teknolojiye veya konvansiyonel silahlar dışında ciddi etkileri olacak kitle imha ve “şehir katili” silahlara sahip olmaları, kendi emperyalist çıkarları ve varlıkları söz konusu olduğunda bir savaşa engel olmayacaktır. Silahların caydırıcı etkisi ile savaşa duyulacak siyasi ve ekonomik ihtiyaç arasında sıkışan teorilerin gerçekliği kavrama şansı yoktur. Yani bugünlerde konuşulduğu biçimde en net hali ile nükleer silahların varlığı, emperyalistler arası çelişkilerin derinleşmesi ile birlikte bir denge faktörü olmaktan çıkıp, insanlık ve tüm dünya için ciddi bir kitlesel yok oluş tehlikesini barındırmaktadır. Emperyalizm kendi varlığı ve çıkarları uğruna dünya halklarına karşı katliam ve kitlesel imhalar gerçekleştirmekten çekinmeyecektir. Ancak olası bir savaş dışında zaten halihazırda güçleşen yaşamsal koşulların dünya halkları için gün geçtikçe daha da ağırlaşacağı da görülmektedir.

“ÖLÜM UYKUDAYDI”

Ve ölüm uykudan uyandı bir gün doğumunda. Bugünün isyanı dününden de cüretliydi... Bir düşünce gibi atıldı ortaya. Büyüdü ve boy verdi zindanlarda. Geçmiş ile gelecek arasındaki köprüye uzanırken serpildi dört bir yana...

Bir Güney Amerika ülkesinde dört aydın ve sanatçının bir hapisane hücrelerinde yaşadıkları işkencelere, baskılara, hak gasplarına karşı yürüttükleri mücadeleyi ve bunlara karşı başlattıkları ölüm orucu sürecini anlatan bir hikâye: “Ölüm Uykudaydı”.

Bu; zamanın bir şey ifade etmediği, gün ve gece döngüsünün silikleştiği, mevsimlerin kendini yinelemediği küçücük bir koğuştaki insanlık onuru adına verilen direnişin ve mücadelenin hikayesi.

Tiyatro yazarı Cuma Boynukara tarafından yazılan “Ölüm Uykudaydı” tiyatro oyunu Bilim Eğitim Estetik Kültür Sanat Araştırmaları Vakfı'nın (BEKSAV) bünyesinde yer alan Tiyatro İmge tarafından sahneye taşınıyor. Oyunun yönetmenliğini Onurcan Çelebi yapıyor. Tiyatro İmge oyuncusu olan Ahmet Uçar tarafından da tek kişilik olarak sahnelenen oyunda; 4 tutsağın hapisaneye ve faşist saldırılara karşı verdiği mücadele canlandırılıyor.

TANIK OLDUĞUMUZ BİR GERÇEKLIK

Arjantin'de yaşanan darbenin ardından kurulan ve “Ben buraya bir türlü

kâğıda dökülmeyen, gözden kaçan ayrıntıları anlatmaya geldim.” diyen Araştırma Komisyonunda bulunan tiyatrocun Mauricio

Varella'nın kurula (seyirciye) anlatımlarından oluşan oyunda; bir hapisane hücrelerinde gördükleri işkenceye karşı yazar, ressam, müzisyen ve tiyatrocun 4 tutsağın verdiği mücadeleyi anlatıyor. Oyun dünyada yaşanan birçok örneğinin yanında Diyarbakır 5 No'lu Hapishanesinde yaşananlara da ayna tutuyor.

Oyunda adı geçen tüm karakterler tek bir oyuncu üzerinde somutlaşıyor ve bütünleşiyor. Yaşanan olayın “Latin Amerika ülkelerinin birinde...” geçtiği söylenece de oyunun bütününe baktığımızda aslında hiç de yabancı olmamız bir olay örgüsüne tanıklık ediyoruz. Sahne dekorunda yer alan tek bir sandalye var; etrafında dikkat çeken herhangi bir öğe öne çıkmıyor. Karanlık bir hücreye benzeyen atmosferde tek bir oyuncu sahnede. Spot ışıkların altında yer değiştiriyor, anında başka bir karaktere bürünüyor oyuncu. Hızlı karakter geçişleri arasında duraksama yok denecek kadar az. Akışın dinamiği içinde seyirciyi diri tutan bir performans sergileniyor.

KÂĞIDA DÖKÜLMİYEN ŞEYLER...

Oyun Mauricio'nun Galileo olayını anlatmasıyla başlıyor. Ardından Bruno'nun yakılışı, Rozenberglerin elektrikli sandalye ile katledilişi gibi tarihi anlarla yüzleşiyor seyirci. Fakat nedenler üzerinden biçimlenmiyor. Somut bir gerçeklik var ve bu gerçeklik ön plana çıkıyor.

Anlatıcının hikayesi tek kişilik bir hücrede başlıyor. Dünyayla iletişimi kesilmiş adeta bir kutunun içinde yaşamaya mahkûm edilen bir yaşam... Mauricio'ya bir görüş günü kendini temizlemesi için gazete parçası veriliyor. Aylardır tek bir iletişim kanalı olmadan yaşayan Mauricio, eline ulaşan bu parçayı bir hazine gibi saklamaya çalışıyor. Aylardır okuduğu tek

şey bu. Satır satır ezberliyor her kelimesini. Gazete parçasının arka ve ön yüzündeki tezatlıkla bulunduğu yeri sorguluyor. Tecrit altındaki yalnızlığında kafasında kurguladığı bir duvar sineması var. Yaşadıklarını yansıtıyor bu duvar sineması. Her gün yeni bir görüntü canlanıyor perdede. Perdeye yansıyan hayatıyla yaşatmaya çalışıyor benliğini. Sağlam ve dirençli kalması gereken beyinde işkencenin izlerini tekrar tekrar döndürüyor. Unutulmaması gereken psikolojik ve fiziksel işkenceler sahneleniyor. Bir gün bu tecrit son bularak koğuşa 3 kişi geliyor. Ressam, yazar ve müzisyen 3 aydın. Son bulan tecridi, bu koğuştaki başkalaşım. Bir gün verilen bir kararla tek tip giysi dayatması baş gösteriyor. Dayatmayla başlayan bu süreçte işkencelerin ardı arkası kesilmiyor. Faşist başgardiyen Adolfo'nun insanlık dışı olan darp etme, diş sökmeye, vücudun belli organlarına elektrik verme, cinsel taciz gibi işkenceleri ona yardımcı gardiyanlarla uygulamasına karşı, tutsaklar buna son verme adına bir karar alıyor ve tek tek ölüm orucuna başlıyorlar. Bu direniş tüm hapisaneye yayılıyor. Hapishanedekiler kapıları dövüyor, ses çıkarıyor, destek oluyordu.

“... Zaman durmuştu, yine o lanet koku kendini hissettiriyordu. Ölüm kokusu.”

Günler geçtikçe eriyen bedenlerle bu mücadeleden artık geri dönüş yoktu. Bu işkence bir gün son bulmak zorundaydı ve onlar haklarını bu direniş ile geri alacaktı. Ki öyle de oldu elbet “...O kadar insanın ölmesine izin verilemezdi. Kabul etmek zorundaydılar.” Bu mücadele içinde ölümsüzleşenler olsa da irade, kararlılık ve direnişle onlar kazanmıştı. Tutsaklar kararlarını ve tavırlarını ölüm orucuyla somutlaştırmış “Evet, biz kazandık!” diyebilmişlerdi.

“Bir zamanlar Latin Amerika'da bir ülkede...” diye başlayan bu hikâyede bütün insanlık dışı saldırılara, uygulamalara, baskılara karşı verilen mücadeleler evrensellik gösteriyor. Çünkü faşizm; dil, renk, coğrafi konum vb. gözetmeden dünyaya yayılmış durumda. Uygulamalar, yaptırımlar birbirine paralel hayata geçirilmeye çalışılıyor. Hapishanelerde hemen hemen her gün karşılaştığımız, duyduğumuz tutsakların sesini duyurma gayretinde olmalı, içeride taşıdıkları bu iradeyi kuşanmalı ve verdikleri mücadeleyi daha görünür kılmalıyız.

ALİBOĞAZI'NDA YAZILDI DİRENİŞ DESTANI!

Düşman, bir zamandır keşif uçaklarını aktif kullanarak Dersim'de de toplu kayıplar verdirmişti gerillaya. Belli tedbirleri vardı; Ama hâlâ bilinmezlikler barındırıyordu Heronlar. Henüz tam olarak çözülebilmemiş değildi. Son günlerde HPG'li arkadaşların verdiği kayıpların nedenleri, sohbet konularının başında geliyordu. Ders ve deneyim çıkarıp tedbirler üzerine yoğunlaşıyordu. Buna rağmen hareket tarzında sürece uygun bir değişime gidilememiş, "çözüm süreci"nin etkilerinden çıkılamamıştı hâlâ... Henüz çok uzun zaman olmamıştı bir araya geleli. Son hazırlıklar gözden geçirilmiş, ilk saldırı grubunun hemen ertesi gün çıkması kararlaştırılmıştı. Sayıları kalabalıktı. Grup komutanı, bir an grubu dağıtıp dağıtmama arasında ikilem yaşadı. Tam müdahale edeceği sırada geç kaldığını haber veren bir ses yankılanmaya başladı gökyüzünde. Gelen Heron'du. O an orada bulunan tüm gerillalara hareketsiz kalmalarının talimatı verildi. Heron'un hareket alanı netleştirilmeye çalışıldı. Vadinin Hozat tarafından girişinde, Anuklu ve Tağar köyleri arasında bir çizgide seyrediyordu. Bir süre takip edilen hareketliliğe dair kısa bir değerlendirme yapıldı. Bu arada hemen arkalarında bulunan noktada da Tuncay yoldaş bir kayanın üzerine çıkmış, kendilerinin göremediği anlarda Heron'un hareketliliğini aktarıyordu. Ancak hiçbir tedbir almamıştı. Birçok belirtiyi yorumlayıp, görüntü verdiklerini düşünüyorlardı. Daha fazla bir arada duramazlardı, dağılmaları gerekiyordu. Zira toplu kalmaları, toplu imhaya davetiye çıkarıyordu, tehlike büyüktü... Ancak asıl tehlikeyi fark edemiyorlardı. Arkalarında şelale tarafında ikinci

bir Heron dolaşıyordu. Bunun farkında değillerdi. Onlarsa tüm hareketliliklerini tek Heron'a göre yapıyorlardı. Heron'un hareketliliğini takip etmeye devam ediyorlardı. Bütün hareketleri kontrollü bir şekilde, Heron'un kuzey yamacı olarak bilinen sırtın arkasına geçtiği anda parça parça oluyordu. Ancak yanıldıklarını anladıklarında artık çok geçti. Bir kez daha Heron'a baktıklarında sırtın arkasına geçemediğini fark etmişlerdi... Heron hiç gözden kaybolmuyor, güneşten kaynaklı dönüş aldığı noktada görüntüsü kayboluyordu sadece. Ancak vadinin dışına çıkmıyordu. Oysa bütün gruplar Heron altında dağılmış, kendileri ise görüntünün verildiği noktada kalakalmışlardı... İki kişi hemen oradaki bir taşın altında mevzilendi. Diğer iki kişi ise az ötede bulunan bir mevziye doğru hareketlendi. Yaklaşık iki saat boyunca dolandı Heron gökyüzünde. Hattını hiç değiştirmiyordu. Hep aynı güzergâhtaydı. Birbirine yakın olan noktalar sadece "uçak geldi" diye seslenebildi. Sonra bir rüzgârı anımsatırcasına "firrr" diye bir ses. Özlem, Zilan ve Ekin yoldaşlar kendi noktalarına ulaşmış, ses almadıkları için de akşam yemek hazırlıkları yapmışlardı. "Heron gitti" diye yaktıkları küçük ateşin közündeki ısınıyorlardı o ara. Özlem, elinde tabakasından çıkardığı tütünü sarmakla uğraşıyordu. Ekin ve Zilan ise Özlem'in tam karşısında yan yana sokulmuş sohbet ediyorlar, ellerindeki çubukla közü karıştırıyorlardı. Ne olduğuna anlam verecek bir zaman bulamadan hemen on metre altlarında patlayan roketin basıncı ve parçalarıyla oldukları yere düştüler. Özlem'in elinden sarmaya çalıştığı tütün düşmemişti. Çevirmeye çalıştığı içi tütün dolu olan sigara kâğıdı

parmaklarının arasında kalmıştı... Her zaman özenle baktığı saçları toza bürünmüştü... Vücuduna küçük küçük şarapnel parçaları saplanmış ama yüzündeki gülümsemeyi yok edememişti. Hemen karşısında ise Zilan ve Ekin şarapnel parçaları ve basınçtan çok ciddi etkilenmişlerdi. Ama yine de ölüm ayıramamıştı onları. Yoldaşlığın birçok paylaşımını yaşayan bu üç kadın Partizan ölümü de birlikte karşılamışlardı. Uçaklar vadi içine sortiler yapıyor, Heronların koordinesinde görüntü aldıkları her yere bombalar yağdırmaya devam ediyordu. Vadi adeta cehenneme dönmüştü. İkincisi kazan bombasıydı. Kadın gerillaların kaldığı noktanın karşısındaydı diğer grubun bulunduğu yer. Uçak vurularının olduğu noktanın dışında kalan bütün gruplar olası bir operasyona karşı konumlanmışlardı. Bazıları henüz şehit düşenler olduğunu bilmiyorlardı. Bazıları ise uçak vurularının her anına tanıklık etmişlerdi. Aşkın, Bakış ve Hakan savunma görevi nedeniyle Bozan'daydı. Uçak vurularını tarifi olmayan duygularla takip ediyorlardı. Buldukları yer, uçakların vurduğu alanın dışındaydı. Sesler kaybolduktan sonra ne konuşacaklarını bilmiyorlardı ama söyleyecek çok şeyleri vardı... Aşağıda olanları ne bekliyor tam olarak bilmiyorlardı ama neler olabileceğini tahmin ediyorlardı. Son günün sabahıydı. Artık intikam zamanı gelmişti. Daha gün ışımadan hareketlendiler. Şelale yönüne doğru savunmalı bir şekilde geçtiler. Çırcırık köyünün altında uygun bir yere konumlandılar. Hemen üstlerinde düşmanın kalabalık bir gücü vardı. Hedef olarak burayı belirlemişlerdi. Aşkın, Bakış'la silahları değiştirdi. Kanas şimdi ondaydı. Az sonra kalabalık

bir düşman gücü tam konumlandıkları noktanın altından Çırcırık köyüne doğru hareket halindeydi. Eller tetikte bekliyorlardı. Düşmanın artçı gücü de noktanın önünden geçtiği anda bastılar tetiklere... Mermiler büyük bir öfkeyle yönelmişti düşmanın üstüne. Bağırışlar, kaçışmalar ve panik, sloganlarla karşılanıyordu Partizanlar tarafından. Düşmanın diğer güçleri de eylem alanına gelmeye çalışıyordu. Karşılıklı bir çatışmaya dönmüştü. Onlarca namluya, düşenlerin ruhunu kuşanarak çarpan yüreğiyle karşılık veriyordu. Şarjörler bir bir boşalıyor düşman çaresizlik içinde saldırıyordu. Partizan geleneğine yeni bir destan eklenen. Az sonra sol yanında bir sızı hissetti. Eli hâlâ tetikteydi. Sağına soluna vuran mermilerin hedefine girmişti artık. Ama yüzünden hiç eksik olmayan gülümsemesiyle sıkı son mermisini. Gücü tükenmiş. Zorlanıyordu soluk almakta. Ama içi rahattı son nefesini verirken. İşte böyle yazıldı 24-28 Kasım 2016 tarihinde Aliboğazi'nde yazılan destan... Teslim olmayanların, her türlü tekniğe rağmen iradelerinden hiçbir şey kaybetmeden yaşayanların destanı...

(Bu yazı ilk olarak 11 Kasım 2018 tarihinde ikk-online2.net sitesinde yayımlanmıştır.)

• Yetiş Yalnız (Ahmet), Serkan Lamba (Munzur), Doğuş Fırat Doğan (Ferdî) Murat Mut (Tuncay), Alican Bulut (Orhan), Umut Polat (Cem), Gamze Gül Kaya (Ekin), Hataylı Balcı (Özlem) Esrin Güngör (Zilan), Hasan Karakoç (Aşkın), Samet Tosun (Bakış), Ersin Erel (Hakan) 24-28 Kasım 2016 tarihinde Aliboğazi'nde şehit düştüler.

KAVGADA

ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Mehmet Zeki Şerit: Müebbet hapse mahkûmken Ulucanlar Hapishanesi duvarlarına "o duvar duvarınız, vız gelir bize vız" yazarak firar etti. İstanbul Altıyol'da kaldığı evin basılmasında çıkan çatışmada yaralı olarak tutuklandı. Bir ay süren işkencelerde kimliğini bile kabul etmedi, düşmana tek kelime söylemedi. 24 Kasım 1977'de işkencede katledildi.

Mustafa Sarıtaş: Pek çok ilde faali-

yet yürüten Mustafa Sarıtaş 24 Kasım 1979'da Ankara Yenimahalle'de M. Zeki Şerit'in ölüm yıl dönümü nedeniyle yapacakları anma için hazırladıkları bombalı pankartın patlamasıyla yaralandı. Olay yerine gelen bekçilerin açtığı ateşle şehit düştü.

Şenol Özyurt: Çorum doğumlu olan Özyurt 24 Kasım 1979'da Mustafa Sarıtaş'la birlikte şehit düştü.

Naki Gök: 1 Aralık 1976'da Sam-

sun'da faşistler tarafından katledildi.

Zeki Gök: Samsun Bafra doğumlu olan Zeki Gök, 1 Aralık 1979 yılında sabah saatlerinde evinden işine giderken Bafra'da faşistler tarafından kurulan pusuda katledildi. Zeki Gök ölümsüzleştiğinde Proletarya Partisi militanıydı.

MAZGİRT ŞEHİTLERİ: 1 Aralık 1986'da Dersim Mazgirt'in Geçitveren köyünde çıkan çatışmada Halk Ordusu gerillaları **Timur Demir, Suna Yıldırım ve Besime Doğan** şehit düştü.

HÜLÜKUŞAĞI ŞEHİTLERİ: 5 Aralık 1981 tarihinde Dersim Ovacık'a bağlı Hülüküşağı köyünde bir evde konaklayan Halk Ordusu gerillaları ihbar sonucu çevrelerinin sarıldıklarını fark edince düşmana kayıp verdirerek

ilerlediler ancak daha sonra düşmanın açtığı yayılım ateşi sonucu önce **Veysel Uyar** ardından **Erdoğan Tekin** direnerek şehit düştüler.

Mehmet Ali Polat: 6 Aralık 1980 tarihinde Kırklareli'nde polis tarafından katledildi.

Raci Yılmaz: 6 Aralık 1980'de İstanbul Harbiye'deki Çimen sokakta bulunan evde polislerle girdiği çatışmada şehit düştü. Aynı çatışmada polislerden Ali Günaydın da vurulmuştur.

Doğan Erdem: Erzincan Tercan'da dünyaya geldi. Proletarya Partisi ile militanı ve Halk Ordusu birim komutanlarından olan Doğan Erdem, Kasım 1984'te Dersim'de çığ altında kalarak ölümsüzleşti.

COP27: KRİZİ YARATANLARIN ÇÖZÜM TEATRALI

Conference of the Parties (COP), bu yıl 27. buluşmasını gerçekleştirdi. 1992 yılındaki Birleşmiş Milletler İklim Anlaşması'nda imzası bulunan ülkelerin Taraflar Konferansı (COP) olarak yer aldığı buluşmalarda iklim krizinin önüne geçmek için atılabilecek adımlar tartışılırken, kriz her geçen yıl daha da derinleşiyor ve çözümden uzaklaşıyor. 6-18 Kasım tarihleri arasında Mısır'ın Şarm El Şeyh kentinde gerçekleşen 27. buluşmada da iklim krizine dair somut çözümler üretilmezken emperyalist güçlerin sömürü politikaları sonucu yarattıkları kriz karşısında yüzlerine geçirdikleri "iklim koruyucusu" maskesinin tazelemesine aracılık etti. Nitekim konferansın beşinci kez Afrika kıtasında gerçekleştirilmesi ve bunun nedeni olarak kuraklıkla mücadele eden Afrika halklarına destek olunduğunun öne sürülmesi, yine emperyalistlerin kendi pazarlarını genişletmek için kuraklaştırması ve küçük bir zümreyi tika basa doyururken Afrika'yı kıtlığa mahkûm etmesi gibi ikiyüzlülükler daha konferans öncesinde konferansın da karakterini ele veriyordu. Mısır'ın konferans öncesi iklim aktivistlerine karşı gözaltı ve tutuklama saldırıları gerçekleştirmesi ile konferansın niteliği daha başlamadan açığa çıkmış oluyordu. Konferansta bu saldırı hiç gündeme getirilmedi. Böylece egemenlerin gündemi ile emekçi halkların gündemi arasındaki uçurumu bir kez daha, apaçık gördük.

COP27 GÜNDEMLERİ İÇİN ULUSAL KATKI BEYANLARI

110 ülkenin katılım gösterdiği Taraflar Konferansı öncesi, katılım gösterecek uluslara toplantıda gündeme alınması için iddialı ulusal katkı beyanı sunma çağrısı yapılmıştı. Bu çağrıya yalnızca 25 ülkenin yanıt verdiği, Türkiye'nin ise yanıt vermediği biliniyor. COP27 üç konu çerçevesinde gerçekleşti:

- Emisyonları azaltmak
- Ülkelerin iklim değişikliğine hazırlanmasına ve mücadele etmesine destek olmak
- Bu faaliyetler için geliştirmekte olan ülkelere teknik destek ve finansman sağlamak

Bunlarla birlikte COP26'da çözüme ulaştırılamayan

- Kayıp ve hasar finansmanı
- Küresel bir karbon piyasasının kurulması-emisyonların ürün ve hizmetlere olan etkilerini küresel olarak fiyatlandırmak
- Kömür kullanımını azaltmaya yönelik taahhütleri güçlendirmek gibi konular da tekrar tartışılmaya açıldı. Konferans sonunda uzlaşının sağlanamaması ve uzatılması, "gelişmekte olan ülkelere" vaat edilen sözlerin gerçekleştirilmemesi toplantıların işlevsizliğini tekrar gün yüzüne çıkardı. Emperyalistler 2009 yılında "gelişmekte olan ülkelere" emisyonları azaltmalarına ve iklim değişikliğine hazırlanmalarına yardımcı olmak için 2020 yılına kadar 100 milyar dolar vermeyi taahhüt etmişti. Ancak bu vaadini gerçekleştirilmeyen egemenler bu kararın uygulanmasını 2023 yılına erteledi.

YARI SÖMÜRGELERİN İŞTAHINI KABARTAN COP27

COP27'de bir araya gelen ülkelerin iklim krizi adı altında amaçlarının ve beklentilerinin ekonomik yapılarına göre farklılaştığını görüyoruz. Konferansta masanın bir ucunda kurtarıcı rolüne bürünmüş krizin yaratıcısı emperyalistleri, diğer ucunda ekonomik kriz girdabında boğuşan ve emperyalistlerin 100 milyar dolarlık desteği karşısında şaşkına dönen yarı sömürgeler oturuyor. Emperyalistlerin maddi destek açıklaması sonrası Paris İklim Anlaşması'na dahil olan ve onlara yaranmak için çevre bakanlığının adına acelece "İklim Değişikliği"ni ekleyen Türkiye gibi diğer yarı sömürgeler de emperyalistlerin vaatlerini yerine getirmesini konferansın esas gündemi olarak belirledi. İklim değişikliğine dair ise bu ülkelerin herhangi bir "kurtarıcı" önerisine rastlamadık

COP27'NİN "İKLİM SAVUNUCULARI"

COP27'ye kaydolan fosil yakıt lobicisi sayısı geçen seneye oranla yüzde 25 artarak 636 kişiye ulaştı. Bu kişilerin bazıları fosil yakıtta önde gelen Shell, BP gibi şirketlerle direkt olarak

bağlantılı iken bazılarının ise ülke delegasyonlarına üye olduğu açıklandı. İklim krizinden etkilenen ülkeleri gündeme aldığını öne süren ve jest olarak o ülke topraklarında toplanılacak iklim krizinden en çok etkilenen on ülkenin temsilcilerinden daha fazla fosil yakıt lobicisinin COP27'ye katılmak için kaydolduğu gözlemlendi. COP27'ye katılan üyeler incelendiğinde, Porto Riko, Myanmar, Haiti, Filipinler, Mozambik, Bahamalar, Bangladeş, Pakistan, Tayland ve Nepal gibi iklim değişikliğinden en çok etkilenen 10 ülkenin toplam delegelerinden daha fazla fosil yakıt delegesi olduğu sonucuna ulaşıyoruz. Bunun yanı sıra bir sonraki sene COP28'e ev sahipliği yapacak Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) delegasyon üyesindeki artış dikkat çekiyor. COP26'ya 170 delegasyon ile katılan BAE, bu yıl COP27'ye 1.070 kişi ile katıldı. BAE delegasyonunun 70'inin fosil yakıt endüstrisiyle bağlantılı olduğu tespit edildi. COP27'ye katılımı muamma olarak görülen ve tartışmalara yol açan Rusya'dan da COP27'ye katılan 150 kişinin 33'ünün petrol ve doğal gaz lobicisi olduğu ifade ediliyor. COP27 verileri üzerine çalışan, bu verileri yayımlayanlar arasında bulunan ve Corporate Accountability adlı kuruluşta çalışma yürüten Rachel Rose Jackson, COP27'yi fosil yakıt endüstrisi fuarına benzettiğini ifade etti. Jackson açıklamalarını şöyle sürdürdü: "Fosil yakıt endüstrisinin ölümcül bir gündemi var. Motivasyonları ise sadece kâr ve açgözlülük. İklim eylemi konusunda ciddi değişimler, hiçbir zaman olmadılar ve olmayacaklar." Tüm bu verilere baktığımızda COP27'nin emperyalistlerin çöplüğü olduğu, "gelişmekte olan ülkeler" güzellemesiyle yarı sömürgelerin de o çöplükte emperyalistlerin ardında bıraktıkları artıkları toplayan "sırtlan" sürüsünden ibaret olduğu ve iklim kaygısının ise COP27'de duyulmadığı apaçık ortadadır.

KRİZİ YARATAN EGEMENLER HESABI HALKLARDAN SORUYOR

COP27'de de önceki konferanslarda olduğu gibi emisyon azaltma, "gelişmekte olan ülkelere" teknik ve ekipman desteği gibi kapitalist pazarın kâr aracını değiştirip-dönüştüren konulara önem verilmesi konferansların ni-

hai amacını da gösteriyor. Çelişkilerin keskinleşmesiyle birlikte daralan kapitalist sermaye yönünü yeni sömürü yöntemlerine çevirerek içinde bulunduğu durgun süreçten kurtulmaya çalışmaktadır. Bugün Rusya-Ukrayna savaşıyla egemenler tarafından gündemleştirilen gıda krizi ve kapitalist kâr hırsının çürüttüğü eski kazanç araçlarının (fosil vb. enerji kaynakları) yerine kapitalizm, COP ve Paris İklim Anlaşması gibi "iklim savunuculuğu" adı altında yeni bir artı değer kaynağı yaratma çabasına girişti. Bu yönüyle COP27'nin nihai amacının da kendisini tüketmiş kapitalizmin emperyalist politikalarıyla yeni bir kazanç ağının temellerini oluşturmak olduğunu söyleyebiliriz. İklim krizinin nedenlerini sıralarken emperyalist dalkavuklardan elbette hizmet ettiği kapitalizmi kötümlemelerini veya krizle birlikte onun adını anmalarını beklemek beyhudedir. Emperyalistlerin bunun yerine emekçi sınıfı sorumlu tutmaları, hatta bununla yetinmeyip trajikomik bir şekilde hayvanları suçlaması -burjuva sınıfın araştırmacıları ineklerin gaz çıkarmalarını büyük bir sorun olarak nitelemiş ve bunun için gaz çıkartmayı önleyecek ilaçlar üzerinde çalıştıklarını övünçle duyurmuştu- egemen sınıfın iklim krizinin nedenlerini oluştururken ne kadar zorlandığını somutlaştırıyor. Bu zorluğu anlayabiliriz çünkü gerçeği saptırmak, gizlemek ve sürekli bir yalanı sürdürmeye çalışmak çok daha fazla efor gerektirir. Tüm bunların yanında kurulacak yeni üretim mekanizmasında sömürülecek yeni bölge ihtiyacının doğmasıyla birlikte yarı sömürgeler de COP masasında yerini almış, sus payı olarak vaat edilen harçlıklarını beklemektedir. Doğallığında COP ve türevlerinin hâkim sınıfın iklim maskesiyle emperyalistler aracılığıyla tahakküm kurarak kriz naraları atmasına olanak vermesinden ve krizi kapitalist pazar için kâr kaynağına devşirmekten öte bir işlevi yoktur. İklim krizi gerçeği ancak gerçek sorumluların ve sorumluları yaratan sömürü ve talan sistemi açığa çıkartılarak, bizce ne kadar açık olsa da halkların görmesi için çalışmalar yürütülerek, ve kapitalist-emperyalist haydutluğun sona erdirilmesiyle çözüme kavuşacaktır.

Rojava'ya yönelik saldırılar birçok kentte protesto edildi

HABER MERKEZİ- TC'nin 20 Ekim gecesi Rojava'ya başlattığı hava saldırısı Türkiye'nin birçok ilinde protesto edildi. Eylemlerde bir araya gelenler Rojava'ya dayanışma çağrısı yaparak Türk ordusunun saldırılarına karşı ses çıkarmaya çalıştı.

İSTANBUL

20 Ekim günü İstanbul'da HDP Bağcılar İlçe Örgütü önünde HDP, HDK, TJA, DBP, MATUHAY-DER, ANYAKAY-DER tarafından ortak basın açıklaması gerçekleştirildi. 21 Ekim günü Esenler, Beşiktaş, Esenyurt, Gaziosmanpaşa, Avcılar ve Kartal'da yürüyüşler gerçekleştirildi. 70 kişi gözaltına alındı.

ŞIRNAK

Şırnak'ta HDP Silopi İlçe Örgütü önünde gerçekleştirilen açıklamayla saldırılara tepki gösterildi. Açıklamaya HDP il ve ilçe yöneticileri, DBP Şırnak il yöneticileri, Barış Anneleri Meclisi üyeleri ve TJA'nın yanı sıra çok sayıda kişi katıldı. Saldırıların niteliğine dair açıklamalarda bulunularak "Duyarlı kesimleri seslerini yükseltmeye davet ediyoruz" denildi.

MUŞ

HDP Muş İl Örgütü de parti binası önünde yaptığı açıklama ile Rojava'ya yönelik saldırıyı protesto etti. Burada konuşan HDP Muş Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit, "İçerde sıkışan hiçbir meşrutiyeti kalmayan, çoklu krizlerle baş edemeyen ve her gün yeni bir kriz yaratan AKP hükümeti, bir kez daha seçime doğru yol almışken kendi iktidarını korumak için masum sivillere ve Kürt halkına bir savaş başlatmıştır" diye konuştu.

DERSİM

HDP Dersim İl Örgütü'nün TC ordusunun Rojava'ya yönelik yaptığı hava saldırısına dair yapmak istediği açıklamaya polis saldırdı. Polis saldırısında yere düşenleri kaldırmaya çalışan İsmail Anıl Salan adlı esnaf gözaltına alındı.

VAN

HDP Van İl Örgütü, TJA, DBP Van İl Örgütü, Barış Anneleri Meclisi üyeleri ve çok sayıda kişi HDP Artemêt İlçe binası önünde bir araya gelerek açıklama yapmak istedi. Polis, ilçe binasını tamamen kapatırken HDP Van Millet-

vekili Muazzez Orhan ablukadan çıkarak açıklama yapmak istedi. Bu sırada kitle, "Bijî Berxwedana Kobanê", "Bijî Serok Apo" sloganları attı. Orhan'ın açıklaması sırasında HDP Van İl Eşbaşkanı Handan Karakoyun polisler tarafından darp edilirken gazetecilere de saldırılan polisler, Yeni Yaşam ve Xwebun Gazetesi çalışanı Şakir Bedir'i gözaltına alındı.

HAKKÂRİ

HDP Yüksekova İlçe Örgütü'nün yapmak istediği açıklama da polis tarafından engellenmek istendi. Açıklama öncesi HDP Yüksekova İlçe Örgütü binasının kapısı zırhlı araçlar ve polis tarafından kapatılırken, parti binasının bulunduğu ara sokaklar ise yüzlerce polis tarafından ablukaya alındı. Siren sesleri arasında ilçe binası balkonunda açıklama yapan HDP Hakkâri İl Yöneticisi Emin Ertuş, "Türkiye'ye tehdit oluşturan Kürtler değil, Kürtlerin işgal edilen alanlarında palazlandırılan İŞİD ve türevleridir" dedi.

ADANA

HDP Adana İl Örgütü ve Adana Birleşik Mücadele Güçleri de aynı amaçla açıklama yapmak istedi. HDP üyeleri

bina önünde bekledikleri esnada çevik kuvvet ve sivil polisler HDP üyelerine saldırarak bina içerisine girmeye zorladı. Bu sırada görüntü alan Evrensel Gazetesi muhabiri Volkan Pekal da polislerce darp edildi.

DIYARBAKIR

DTK, DBP, TJA ve HDP'nin çağrısıyla bir araya gelen kitleye polis saldırdı. Kent genelinde polis ablukası yaşanırken açıklama yapılmak istenen yere de yüzlerce polis ve gözaltı aracı getirildi. Ablukaya alınan 47 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar zafer işareti yaparak "Jin, Jîyan, Azadî" sloganı attı.

Ankara Sakarya Caddesi'nde bir araya gelen kitleye polis saldırdı. 20'ye yakın kişi işkenceyle gözaltına alındı.

HDP İskenderun İlçe Örgütü yaptığı açıklama ile saldırıyı kınadı.

HDP Mersin İl Örgütü, Özgür Çocuk Parkı'nda açıklama yapmak istedi. Açıklama öncesi il binasını abluka altına alan polis, kitlenin binadan çıkmasını engelledi. Bina içinde açıklama yapıldı.

YENİ DEMOKRASİ

MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU OKUT!

[yenidemokrasi1](#)

[ydemokrasi11](#)

yenidemokrasigazetesi@gmail.com

[yenidemokrasi](#)

[yenidemokrasi31.net](#)

Özgür Gelecek İçin Yeni Demokrasi Gazetesi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenidemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20